

Lupp 2021

Lokal uppföljning av ungdomspolitiken

Hylte kommun

ENKÄTFABRIKEN

HYLTE

”Lyssna på oss, ta oss och det vi vill på allvar. Sluta nonchalera våra förslag och frågor, och sluta bete er som vuxna alltid vet bäst”

– Tjej, Högstadiet

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Bakgrund och syfte	6
A. Bakgrundsfrågor	9
B. Fritid	13
C. Skola	26
D. Politik och samhälle	38
E. Trygghet	53
F. Hälsa	65
G. Arbete	82
H. Framtid	86
Referenslista	98

**Innehållet i rapporten
är färgkodat!**

Sammanfattning

Att ha kunskap om unga och deras livsvillkor är en viktig förutsättning för kommunernas arbete i alla förvaltningar och områden. Både barnkonventionen som nu är lag och Sveriges ungdomspolitik betonar vikten av att alla beslut som tas, som på något sätt rör barn och unga, alltid ska utgå från ett barn- och ungdomsperspektiv. I Sverige beslutade riksdagen år 2014 om en ny ungdomspolitik. Målen för ungdomspolitiken är att alla ungdomar (mellan 13 och 25 år) ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Alla beslut som tas och insatser som genomförs rörande unga ska utgå från dessa mål. Tre prioriterade områden har även tagits fram i det ungdomspolitiska handlingsprogrammet och dessa är: ungdomars inflytande, egen försörjning och psykisk hälsa.

Vi rekommenderar att man läser hela rapporten för att få en mer heltäckande bild av ungdomarnas livsvillkor i Hylte. Några sammanfattade reflektioner presenteras dock här.

Fritiden i Hylte

Totalt sett svarar 86 % av högstadieungdomarna och 77 % av gymnasieungdomarna att de är nöjda med sin fritid. Andelen högstadieungdomar som är nöjda med sin fritid och med utbudet av aktiviteter är på en liknande nivå som föregående mätning år 2018. Vi ser även att tjejer är mindre nöjda än killar när det kommer till fritiden och utbudet av aktiviteter i årets resultat. 36 % av tjejerna och 29 % av killarna totalt anger att de saknar fritidsaktiviteter där de bor.

Över tid kan vi även se att högstadieungdomarnas vanor på fritiden inte har förändrats särskilt mycket sedan år 2018. De största förändringarna har skett bland killar där något färre läser minst en gång i veckan samt att något färre killar tränar och håller på med foto, film, målar eller skriver. Även bland tjejer har ungdomar som tränar och som läser minskat, däremot är skillnaden liten. Bland tjejer syns även en liten ökning i andelen som spelar online-, data-, eller tv-spel.

Fler i Hylte ser sig ha möjligheter att påverka

Det framgår att 27 % av högstadieungdomarna och 40 % av gymnasieungdomarna vill påverka i frågor som rör kommunen. Andelen som svarar att de vill påverka i kommunen har dock tydligt minskat bland högstadietjejerna sedan år 2018, från 57 % år 2018 till 33 % år 2021. Även bland högstadiekillarna har intresset för att påverka minskat, från 49 % år 2018 till 26 % i årets Lupp-undersökning. Vad gäller ungdomarnas syn på möjligheterna att påverka är andelen relativt hög, iallafall jämfört med rikssnittet för Lupp 2021. 27 % av högstadieungdomarna och 32 % av gymnasieungdomarna svarar att de har mycket eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen. Det är fler högstadieungdomar som i år svarar att de anser sig ha möjligheter att påverka, jämfört med resultatet år 2018.

I avsnitt D ser vi dock ett minskat intresse för samhällsfrågor, politik och vad som händer i världen. Framförallt svarar högstadieungdomar i Hylte i mycket lägre utsträckning än år 2018 att de är intresserade av samhällsfrågor.

Trygghet och utsatthet för brott

I flera frågor om trygghet i skolan har nöjdheten ökat bland högstadieeleverna. Vi kan se att andelen högstadieungdomar som rapporterar att våld, mobbning och rasism förekommer har minskat sedan år 2018. Däremot är förekomsten av våld och sexuella trakasserier på en högre nivå än rikssnittet för Lupp 2021. På högstadiet är förekomsten av mobbning och rasism även högre än i rikssnittet.

Vi kan även se, i avsnittet om trygghet, att högstadiekillars utsatthet för olika brott har minskat något. Detta gäller framförallt misshandel och sexuellt våld. Bland högstadietjejer ses däremot en ökning i andelen utsatta för sexuellt våld eller utnyttjande och stöld.

Tryggheten på olika platser i kommunen är ungefär densamma som år 2018. Generellt känner sig ungdomar trygga i stor utsträckning men det framgår att tjejer är mindre trygga än killar på stan och i kollektivtrafiken. Bland högstadietjejer har tryggheten i kollektivtrafiken minskat från år 2018. Bland högstadiekillar däremot har det skett en tydlig ökning gällande trygghet på fritidsgårdar sedan 2018.

Stora skillnader i hälsa mellan kön

Liksom år 2018 framgår det i årets resultat att det finns stora skillnader i kön vad gäller hälsa, tjejer mår tydligt sämre än killar. Detta är något som även ses i flera andra kommuner och även i nationell statistik om ungas hälsa. Bland tjejerna totalt i Hylte har andelen som bedömer sin hälsa som bra gått från 73 % till 54 % i årets resultat. Vad gäller psykiska och somatiska besvär uppger tjejer i högre grad än killar även regelbundna besvär, störst skillnad finns vad gäller stress och nedstämdhet. Bland högstadietjejer har samtliga psykiska och somatiska besvär ökat sedan år 2018. Bland killar ökar främst besvär med sömn, stress och nedstämdhet - här är dock ökningen mindre än bland tjejerna.

Utöver att kön tydligt samvarierar med hälsa framgår det även genom fördjupade analyser att unga i Hylte med sämre ekonomiska förutsättningar och unga som blivit utsatta för otrygga situationer eller mobbning mår tydligt sämre än övriga. De framgår också att unga med annan sexuell läggning än heterosexuell samt att unga med funktionsnedsättning har en något sämre hälsa än övriga ungdomar, läs mer om detta i avsnitt F.

Ett resultat som sticker ut lite i Hyltes resultat i området hälsa är att andelen högstadieungdomar som tränar/motionerar regelbundet tydligt minskat från år 2018. Andelen som tränar är också lägre vid en jämförelse till rikssnittet för Lupp 2021, både på högstadiet och gymnasiet. Vi ser även att andelen ungdomar i Hylte som röker och dricker alkohol minst en gång i månaden är högre än i rikssnittet för Lupp 2021.

Bakgrund och syfte

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors Lupp-undersökning har år 2021 genomförts i Hylte på högstadiet i årskurs 7,8 och 9 samt på gymnasiet. Undersökningen genomfördes under hösten 2021 och insamlingen gjordes genom en webbenkät på skolorna. Insamlingen har skötts av kommunen och analys samt sammanställning har gjorts av Enkätfabriken på uppdrag av Hylte.

Lupp står för lokal uppföljning av ungdomspolitiken och startades av MUCF år 2001. Lupp är en enkät som ska ge kommuner, stadsdelar eller regioner kunskap om ungas situation. MUCF erbjuder enkäten för att stötta kommuner i utvecklingen av ungdomspolitiken. Meningen är att beslut som berör unga i kommuner ska bygga på aktuell kunskap om ungas situation, erfarenheter och åsikter. Lupp-enkäten erbjuds inom tre åldersgrupper: högstadiet 13-16 år, gymnasiet 16-19 år och unga vuxna 19-25 år.

Svarsfrekvens

Totalt har 324 elever av 495 på högstadiet svarat på undersökningen. Svarsfrekvensen på högstadiet är således 65 %. Bland gymnasieungdomarna har 100 elever svarat på enkäten, utav totalt 126 elever. Detta ger en svarsfrekvens om 79 %.

I resultatet för gymnasiet ingår svar från elever som går på gymnasiet i Hylte samt från elever som går i år 2 på gymnasiet i Halmstads kommun men som bor i Hylte. Observera att Halmstad-ungdomarnas svar inte är inräknade i avsnittet om skola, avsnitt C, eller i Hyltes kommuns specifika frågor. I övriga avsnitt och frågor finns dock svaren från Halmstad-ungdomarna inräknade.

I den här typen av skolundersökningar beror bortfallet ofta på att hela klasser inte har haft möjlighet att delta i enkäten eller att elever varit sjuka.

Bortfallsanalys

För vissa frågor finns det internt bortfall, det vill säga att ungdomar på grund av olika anledningar valt att inte besvara en viss fråga i enkäten. Det rör sig oftast om några få procent, men varierar något mellan frågorna. Det kan exempelvis bero på att elever bedömt en fråga som irrelevant eller att det har rört sig om känsliga frågor. Detta är dock vanligt förekommande i undersökningar likt denna.

Analys

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av ungdomarnas upplevelser. Rapporten innefattar först och främst statistik uppdelat på ålder samt kön. Jämförelser, inte bara för kön utan även med avseende på andra faktorer, möjliggör en större förståelse för huruvida alla ungdomar har lika villkor och möjligheter i samhället. Denna kunskap är viktig för att kunna arbeta vidare med förändring och för att anpassa insatserna. Observera att nedbrytningar endast redovisas om minst 10 personer har svarat i den aktuella gruppen.

Rapporten innefattar även jämförelser till föregående Lupp-undersökning i Hylte år 2018.

Observera att resultat för 2018 endast finns för högstadiet.

Rapporten innehåller även fördjupad analys i form av sambandsanalyser. Vad som är viktigt att tänka på är att en sambandsanalys inte säger något om orsaksförhållandet, det vill säga att vi kan inte se vad som orsakar vad. Denna form av analys visar endast hur variabler eller frågor samvarierar. Observera att svar från unga som går i skolan i Halmstad (men som bor i Hylte) inte har kunnat innefattas i sambandsanalyserna.

I enkäten finns en fråga om respondenternas könsidentitet. Utöver alternativen kille och tjej fanns även alternativet ”annan könsidentitet”. Att vi endast redovisar skillnader mellan de som identifierar sig som killar eller tjejer beror på att de som svarat ”annan könsidentitet” är väldigt få till antalet.

Jämförelser med rikssnittet för Lupp 2021

I den löpande texten samt i tabeller berörs även jämförelser med rikssnittet för Lupp (de kommuner som genomfört Lupp år 2021). Rikssnittet är dock inget nationellt snitt för alla kommuner, utan innefattar endast de kommuner som deltog i Lupp år 2021. Trots att en sådan jämförelse har vissa brister kan det vara fördelaktigt att kunna se kommunens resultat i förhållande till en större kontext.

I rapporten tas rikssnittet upp i de utvalda frågor där det anses vara relevant att jämföra resultatet.

Läsanvisningar

Rapporten är indelad tematiskt i de områden som finns i Lupp-enkäten: A. Bakgrundsfrågor, B. Fritid, C. Skola, D. Politik och samhälle E. Trygghet, F. Hälsa, G. Arbete och H. Framtid. Bilderna i rapporten kommer ifrån Hylte kommun, Skandinav bildbyrå eller Pixabay om inget annat anges.

För att göra materialet mer överskådligt tas de mest relevanta jämförelserna och nedbrytningarna fram. Vad som även kan vara viktigt att uppmärksamma är att en del svarsalternativ uteslutits i redovisningen. Detta har gjorts för att göra resultatet mer överskådligt. Observera också att vissa diagram redovisar resultatet totalt eller totalt per kön.

Notera även att maskinella avrundningar kan förekomma i rapporten. Det handlar då om enstaka procent.

Svarsfrekvensen
är 65 % på
högstadiet och
79 % på gymnasiet

A. Bakgrundsfrågor

Frågor om bakgrund och familj

I den första delen ställdes några frågor om ungdomarna och deras familj.

Som det framgår av bilden nedan är könsfördelningen jämn bland de som svarat på Lupp-enkäten. Totalt sett svarar 13 % att de har en långvarig nedsatt funktion eller sjukdom.

I tabell A5 på nästa sida framgår det att bland ungdomarna som svarat är 71 % själva födda i Sverige. Av de som inte är födda i Sverige svarar 72 % att de bott i Sverige 4-9 år.

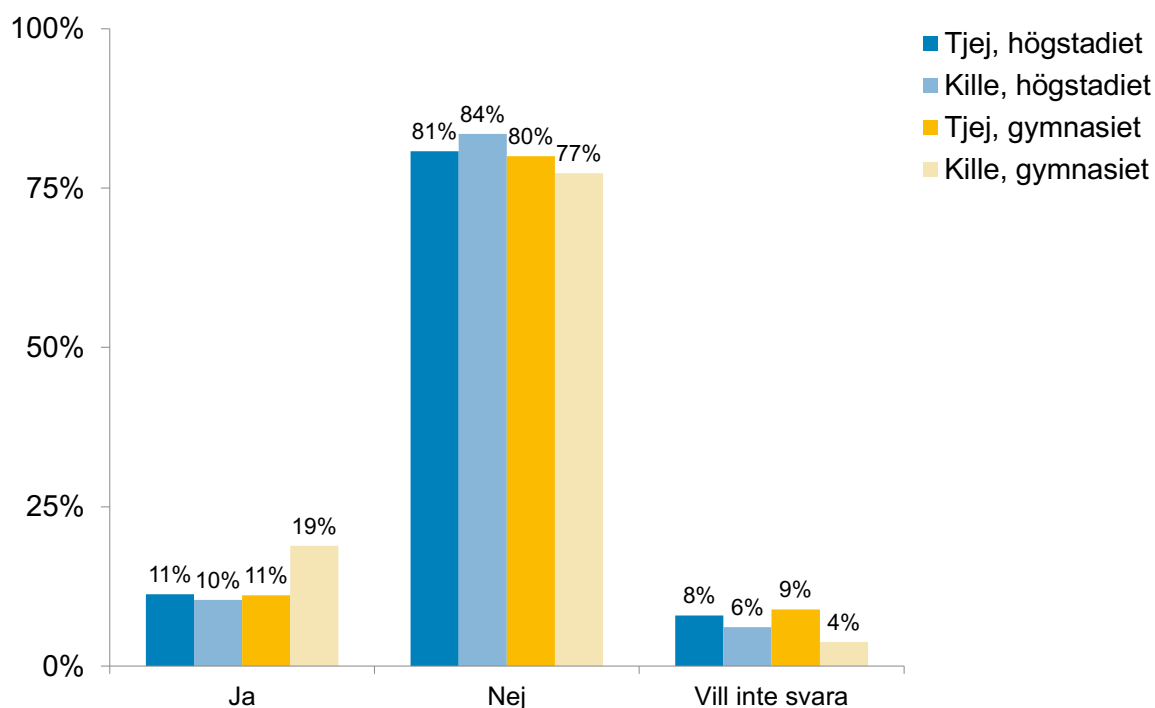
Om de svarande:

13% totalt har en
långvarig nedsatt
funktion

47% tjejer
51% killar
2% annan könstillhörighet

82% Heterosexuella
1% Homosexuella
4% Bisexuella
12% Övrigt/annat/
vill ej svara

A4. Har du någon sjukdom eller någon nedsatt funktion, som inte är tillfällig, och som innebär att du har svårigheter att delta i olika aktiviteter, t.ex. i skolan, med vänner eller på din fritid?

A5. Var är du och dina föräldrar födda?

	Sverige	Norden	Europa	Utanför Europa
Du själv	71%	1%	4%	24%
Förälder A	59%	3%	11%	27%
Förälder B	57%	4%	12%	28%

A5a. Du angav att du inte var född i Sverige. Hur länge har du bott här?

	Procent
10 år eller längre	18%
4-9 år	72%
0-3 år	10%

A6. Vad gör din/dina föräldrar huvudsakligen?

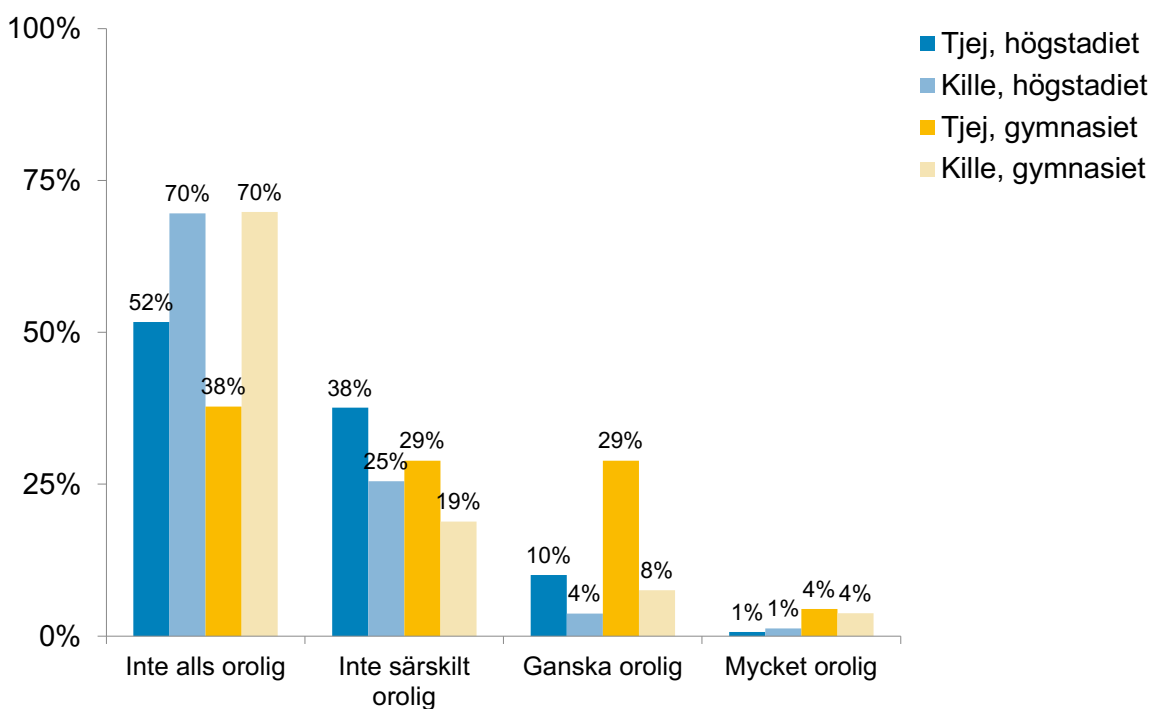
	Förälder a	Förälder b
Arbetar	81%	73%
Studerar	10%	8%
Föräldraledig	0%	1%
Arbetslös	5%	7%
Långtidssjukskriven/sjukpensionär	1%	1%
Ålderspensionär	0%	1%
Annat	1%	3%
Vet inte	2%	5%

Ekonomi

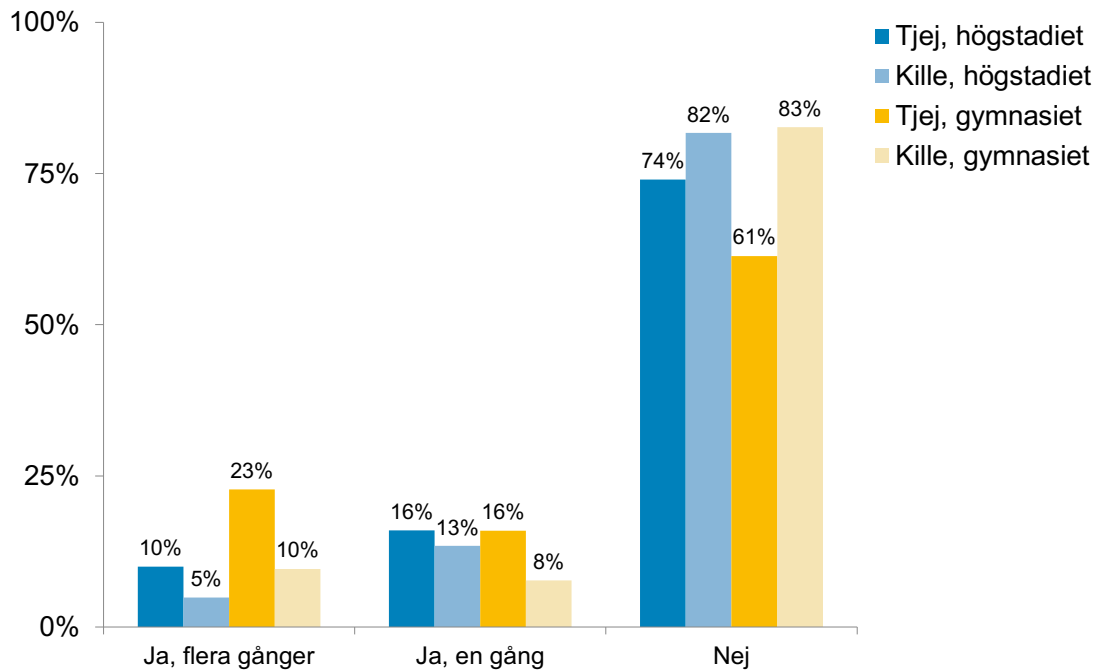
En majoritet av ungdomarna svarar att de inte är oroliga för sina föräldrars ekonomi, se diagram A7. Framför allt anger killar att de inte oroar sig. 33 % av tjejerna på gymnasiet svarar att de är ganska eller mycket oroliga. Motsvarande andel för killar på gymnasiet är 12 %.

Vidare framgår det i diagram A8 att 39 % av gymnasietjejerna svarar att det en eller flera gånger hänt att de inte kunnat göra eller köpa något som många andra i deras ålder gör eller köper, för att familjen inte haft råd. 26 % av högstadietjejerna uppger detsamma. Bland killar är det 18 % i gymnasiet respektive högstadiet som uppger att deras familj inte haft råd att köpa eller göra något som många andra i deras ålder gör eller köper.

A7. I vilken grad är du orolig för dina föräldrars ekonomi?

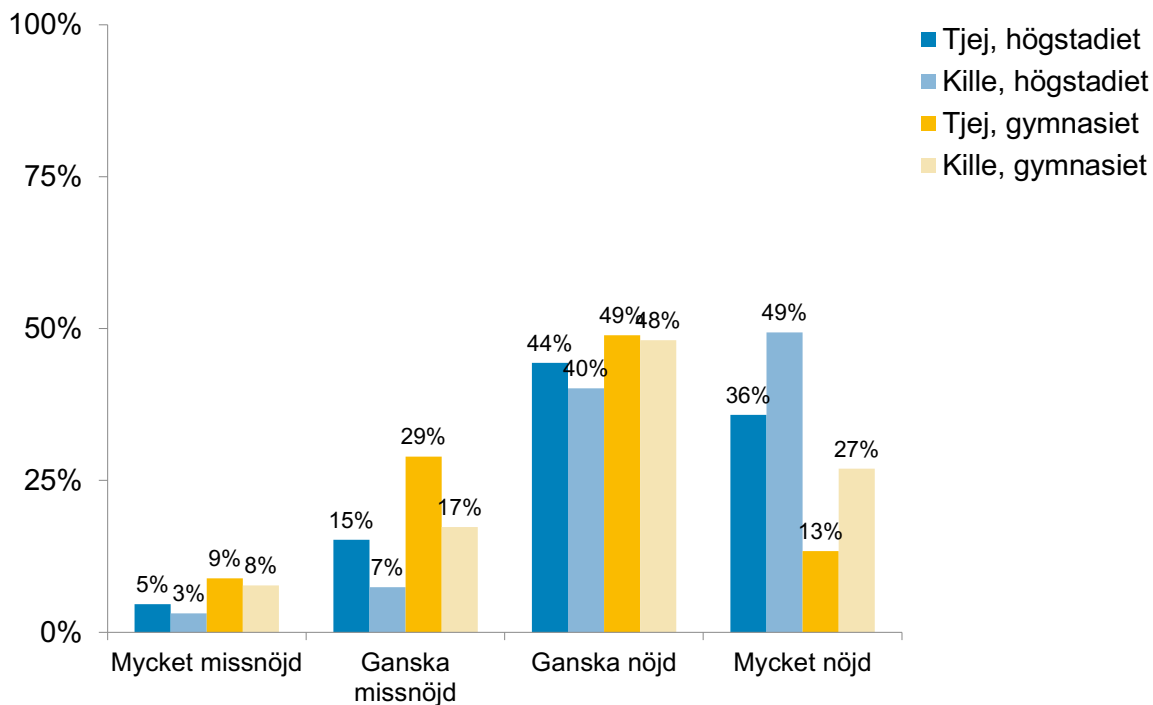

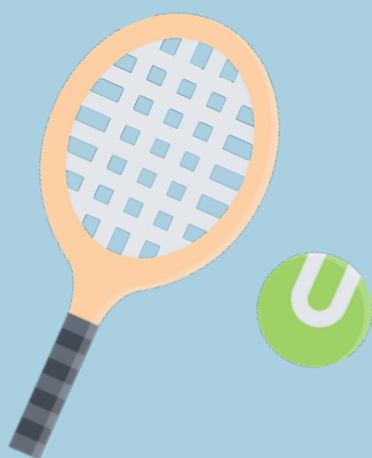
A8. Under de senaste sex månaderna, har det hänt att du inte kunnat göra något eller inte kunnat köpa något som många andra i din ålder gör eller köper för att din familj inte haft råd?

Ungdomarna svarade på en fråga om hur nöjda de är med sin ekonomi. Vad som framgår i diagram A9 är att gymnasieungdomar är minst nöjda med sin ekonomi. 38 % av tjejerna i gymnasiet är ganska eller mycket missnöjda.

A9. Hur nöjd är du med din ekonomi?

”Jag brukar träna och sen kolla film och spela mycket med mina vänner och snackar med dom i discord”

– Svar från tjej i högstadiet på frågan om vad hon gör på fritiden

B. Fritid

Inom området fritid ställs frågor om hur ungdomarna uppfattar sin fritid, hur mycket det finns att göra på fritiden i kommunen samt hur ofta de deltar i olika typer av kultur- och fritidssysselsättningar.

Kommunens eller samhällets ansvar när det kommer till ungas fritid handlar dels om att erbjuda ett utbud med många olika möjligheter för olika åldrar och intresseinriktningar och dels om att bevaka tillgängligheten samt se till att ingen utestängs från en stimulerande och meningsfull fritid. Forskning och tidigare studier visar dock att vissa grupper av ungdomar i lägre grad deltar i olika typer av fritidsaktiviteter. Bland annat framgår det att utrikesfödda tjejer, unga med funktionsnedsättning, unga hbtq-personer och unga med begränsade ekonomiska resurser i lägre grad är aktiva i fritidsverksamheter och föreningar.¹

En studie från MUCF år 2020 visar också att det är vanligare att unga utrikesfödda, unga hbtq-personer samt unga tjejer upplever olika hinder att delta i fritidsaktiviteter. I samma studie finner man också att var tredje ung med funktionsnedsättning och var fjärde ung hbtq-person avstår från fritidsaktiviteter av rädsla för att bli dåligt bemötta.²

1 MUCF 2014: Fokus 14 - Om ungas fritid och organisering

2 MUCF 2020: Ungas rätt till en meningsfull fritid - tillgång, trygghet och hinder

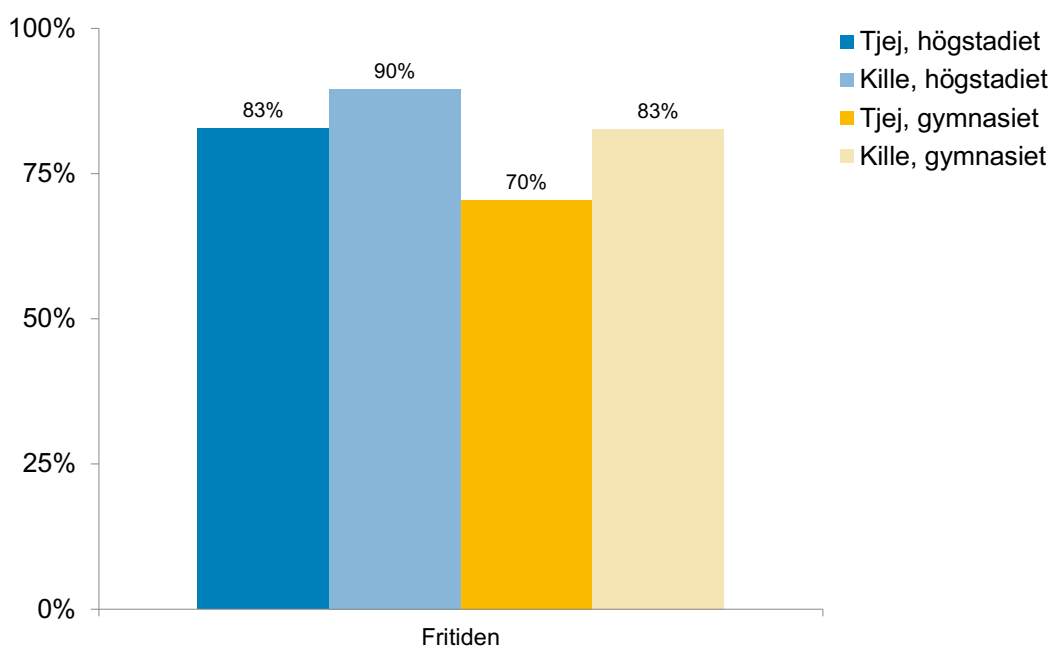
Nöjdhet med fritiden

Inom området fritid ställs frågor om hur ungdomarna uppfattar sin fritid, hur mycket det finns att göra på fritiden i kommunen samt hur ofta de deltar i olika typer av kultur- och fritidssysselsättningar.

I diagram B0 nedan redovisas andelen nöjda med sin fritid i Hylte. Killar är nöjdare än tjejer, både på högstadiet och gymnasiet. Jämför man med rikssnittet är högstadieungdomarna i Hylte ungefär lika nöjda. Däremot är gymnasieungdomar mer missnöjda än i rikssnittet.

I diagram B0b på följande sida kan vi se att andelen nöjda högstadieungdomar i år är ungefär densamma som från år 2018.

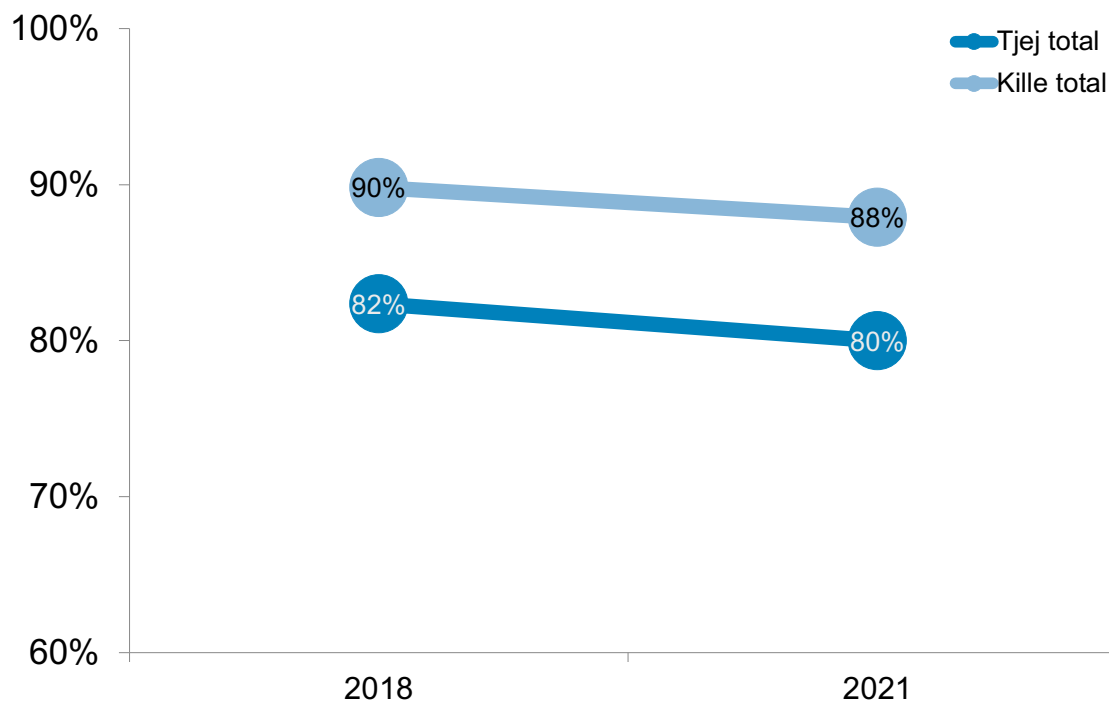
B0. Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det kommer till din fritid? Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

B0a. Andel nöjda med sin fritid: Jämförelse med rikssnittet

Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
86%	89%	77%	86%

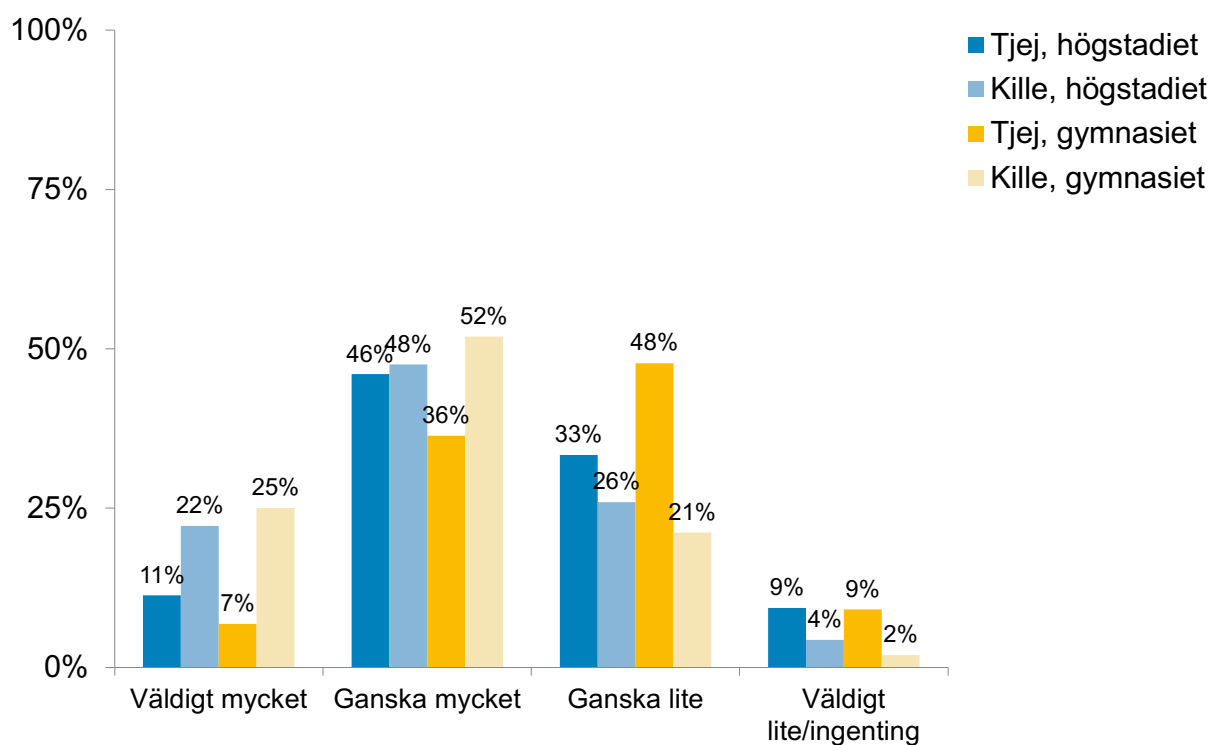
B0b. Andel nöjda med sin fritid: Jämförelse över tid, högstadiet

När det handlar om utbudet av fritidsaktiviteter i kommunen eller hur mycket det finns att göra så framkommer i diagram B1 att tjejerna är mindre nöjda med utbudet än killarna samt att gymnasiekillarna är den absolut nöjdaste gruppen.

Totalt 40 % av gymnasieungdomarna svarar att det finns ganska lite eller väldigt lite/ingen-ting att göra. Motsvarande andel bland högstadieungdomarna är 36 %.

B1. Hur mycket eller lite tycker du att det finns att göra på fritiden?

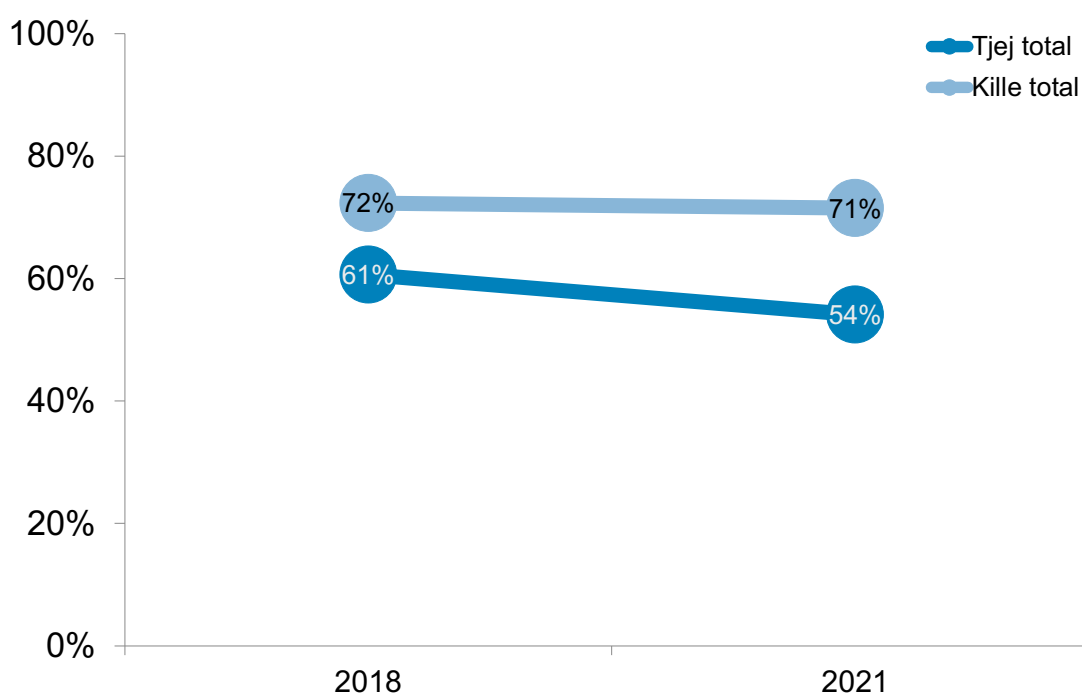
I jämförelse med rikssnittet framgår det att högstadieungdomar i Hylte är mindre nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter, se tabell B1a. Gymnasieungdomarna är ungefär lika nöjda som rikssnittet.

Över tid har andelen högstadietjejer som är nöjda med hur mycket det finns att göra på fritiden minskat medan högstadiekillar är lika nöjda som föregående mätning år 2018. Skillnaden mellan tjejer och killar har därmed ökat och är nu 17% - se diagram B1b.

B1a. Andel som svarat att det finns "våldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden: Jämförelse med rikssnittet

Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
64%	75%	60%	63%

B1b. Andel som svarat att det finns "våldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden: Jämförelse över tid, högstadiet

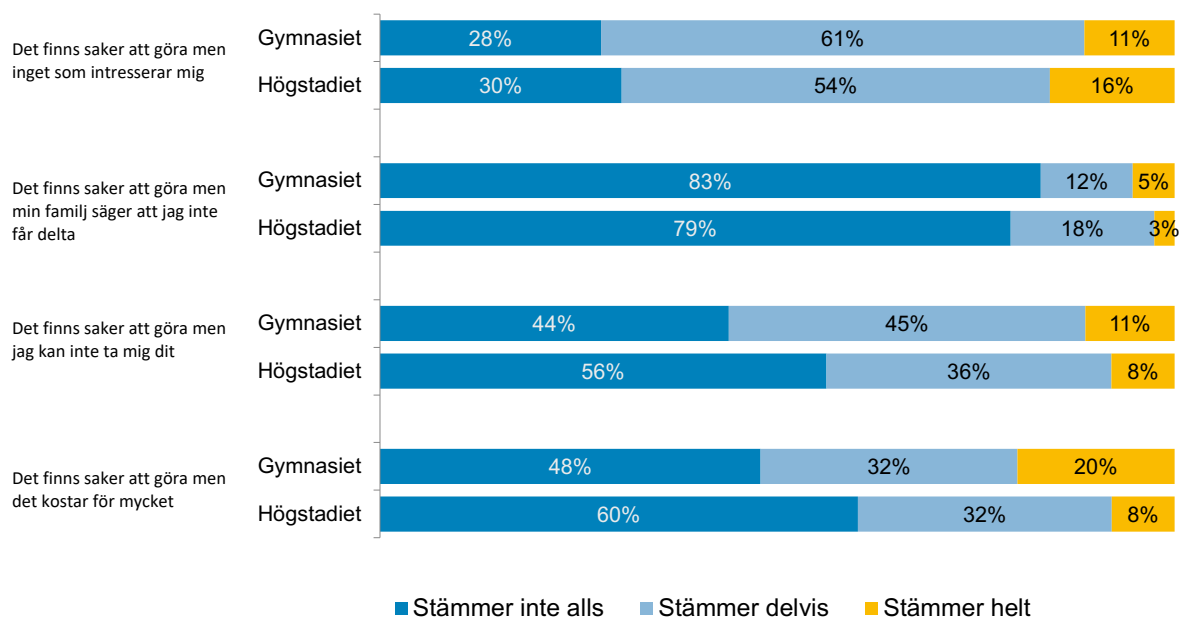
Orsaker till att avstå från fritidsaktiviteter

Ungdomarna fick ta ställning till några påståenden om fritidsutbudet, se diagram B2. På gymnasiet är det en lägre andel (28 %) som svarar "stämmer inte alls" med avseende på påståendet "Det finns saker att göra men inget som intresserar mig". Motsvarande andel i rikssnittet är 40 % - se tabell B2a.

På påståendet "Det finns saker att göra men jag kan inte ta mig dit" svarar 44 % av gymnasieungdomarna "stämmer inte alls", vilket även det sticker ut i förhållande till rikssnittet. I förhållande till rikssnittet svarar gymnasieungdomarna "stämmer inte alls" i något lägre utsträckning på flera påståenden.

30 % av högstadieungdomarna svarar "stämmer inte alls" med avseende på påståendet "det finns saker att göra men inget som intresserar mig". I förhållande till rikssnittet svarar högstadieungdomarna "stämmer inte alls" i något lägre utsträckning på flera påståenden.

B2. Hur stämmer dessa påståenden in på dig?

B2a. Andel som svarat "stämmer inte alls" jämförelse med rikssnittet

	Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
Det finns saker att göra men inget som intresserar mig	30%	40%	28%	40%
Det finns saker att göra men min familj säger att jag inte får delta	79%	75%	83%	91%
Det finns saker att göra men jag kan inte ta mig dit	56%	63%	44%	66%
Det finns saker att göra men det kostar för mycket	60%	67%	48%	62%

Vad ungdomarna gör och hur ofta

I diagram B3 redovisas vilka aktiviteter ungdomarna regelbundet (minst en gång i veckan) sysselsätter sig med. Vad som framgår är att en hög andel, 72 % av killarna och 69 % av tjejerna, tränar eller idrottar minst en gång i veckan. En andel på totalt 74 % av killarna och 61 % av tjejerna svarar även att de är ute i naturen minst en gång i veckan.

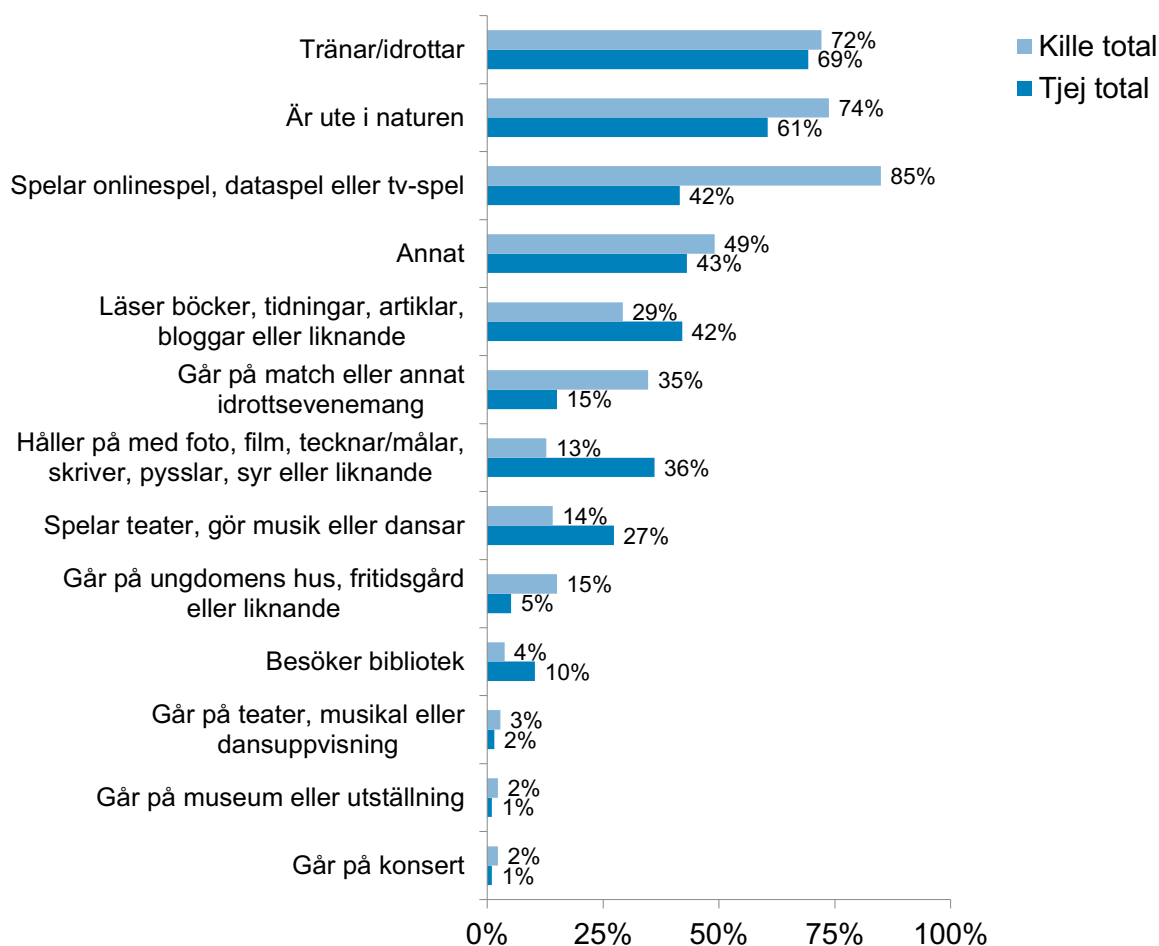
Vad gäller data-, tv- eller onlinespel svarar 85 % av killarna att de spelar minst en gång i veckan. Motsvarande siffra för tjejerna är 42 %. Tjejer svarar däremot i högre grad än killar att de läser. Tjejer håller även på med foto, film, målar, skriver eller pysslar samt spelar teater, gör musik eller dansar i högre grad än vad killar gör. Killarna går oftare på match eller andra idrottsevenemang.

Bland de som svarar att de gör något annat på sin fritid nämns bland annat umgås med vänner och familj, kör och/eller mekar med moped eller bil och ser på film, serier, Youtube etcetera.

Resultatet i Hylte gällande vad ungdomarna gör minst en gång i veckan är i många fall likt riksnittet för Lupp, se tabell B3a på följande sida. Det som sticker ut mest är att gymnasieungdomarna i Hylte i klart högre grad är ute i naturen och håller på mer med foto och film. Det framgår även att ungdomarna i Hylte i något lägre grad tränar eller idrottar, framförallt i högstadiet.

Andelen som läser minst en gång i veckan har minskat bland högstadiekillar från år 2018, se diagram B3b. I övrigt syns inga större förändringar över tid.

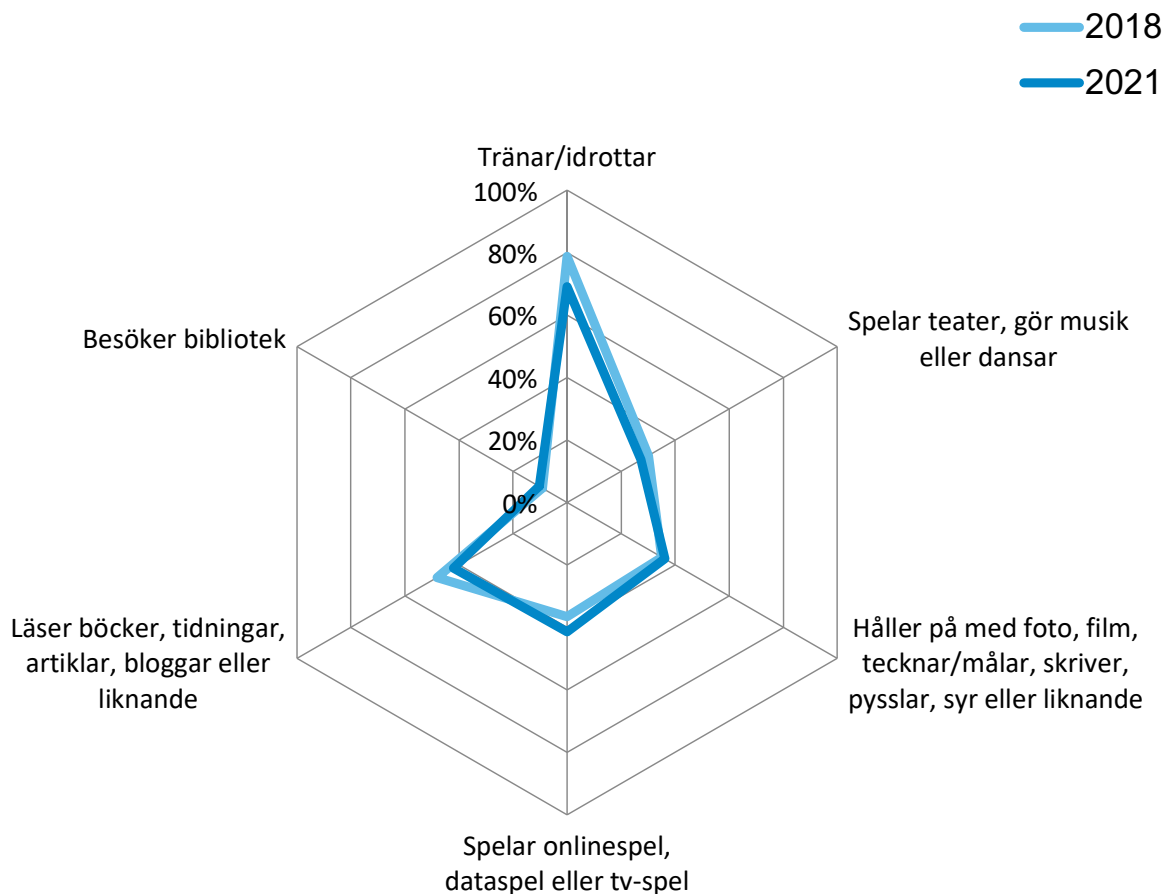
B3. Hur ofta gör du följande saker på din fritid? Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare

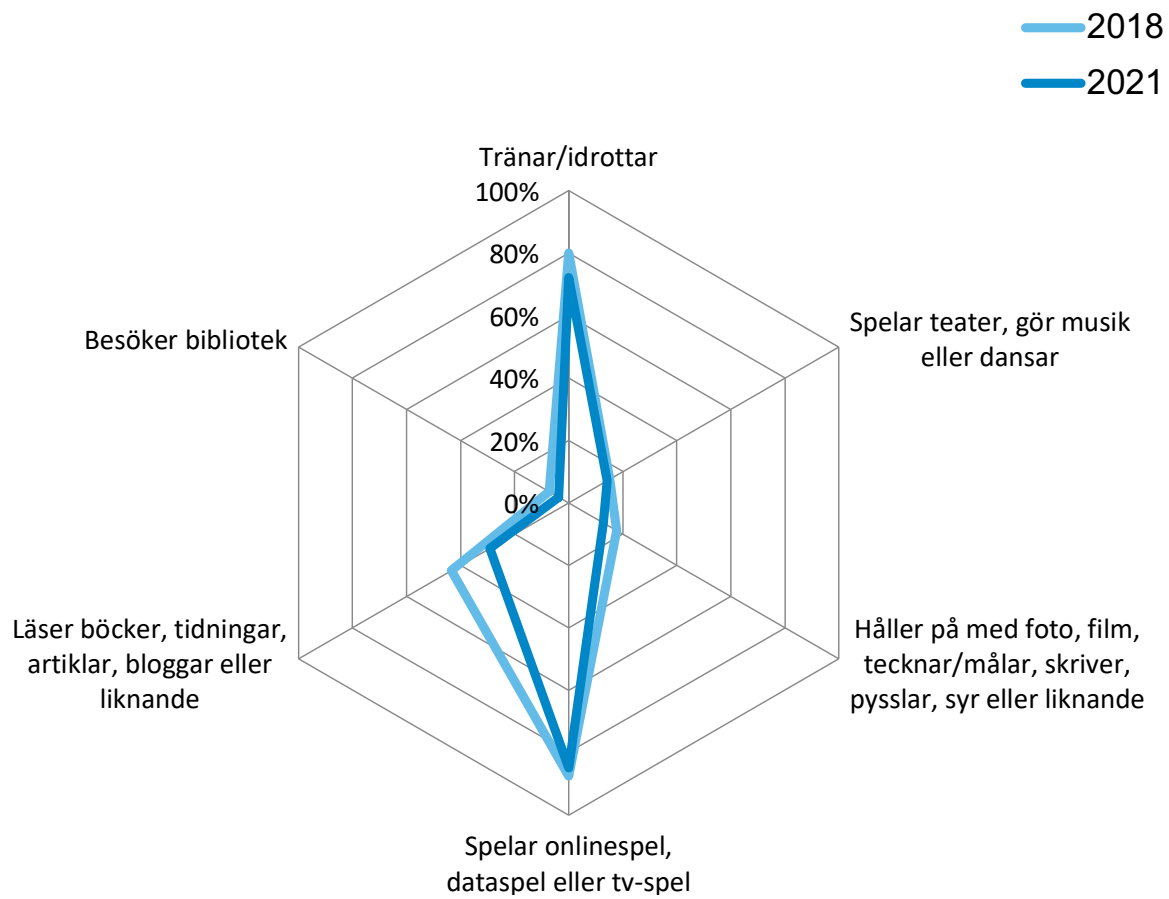
B3a. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan, jämförelse med rikssnittet

	Hylte högskole	Riket högskole	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
Tränar/idrott	71%	79%	69%	74%
Spelar teater, gör musik eller dansar	20%	24%	23%	18%
Håller på med foto, film, tecknar, målar, skriver, pysslar, syr eller liknande	24%	24%	28%	19%
Spelar online-, data- eller tv-spel	67%	66%	56%	55%
Läser böcker, tidningar, artiklar, bloggar eller liknande	35%	38%	37%	38%
Besöker bibliotek	6%	6%	10%	7%
Är ute i naturen	69%	62%	63%	55%
Går på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	12%	12%	6%	4%
Går på konsert	1%	1%	3%	1%
Går på teater, musikal eller dansuppvisning	2%	1%	4%	1%
Går på museum eller utställning	1%	1%	3%	1%
Går på match eller annat idrottsevenemang	27%	24%	18%	16%
Annat	46%	49%	48%	44%

B3b. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan, jämförelse över tid, tjeje högstadiet

B3b. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan, jämförelse över tid, kille högstadiet

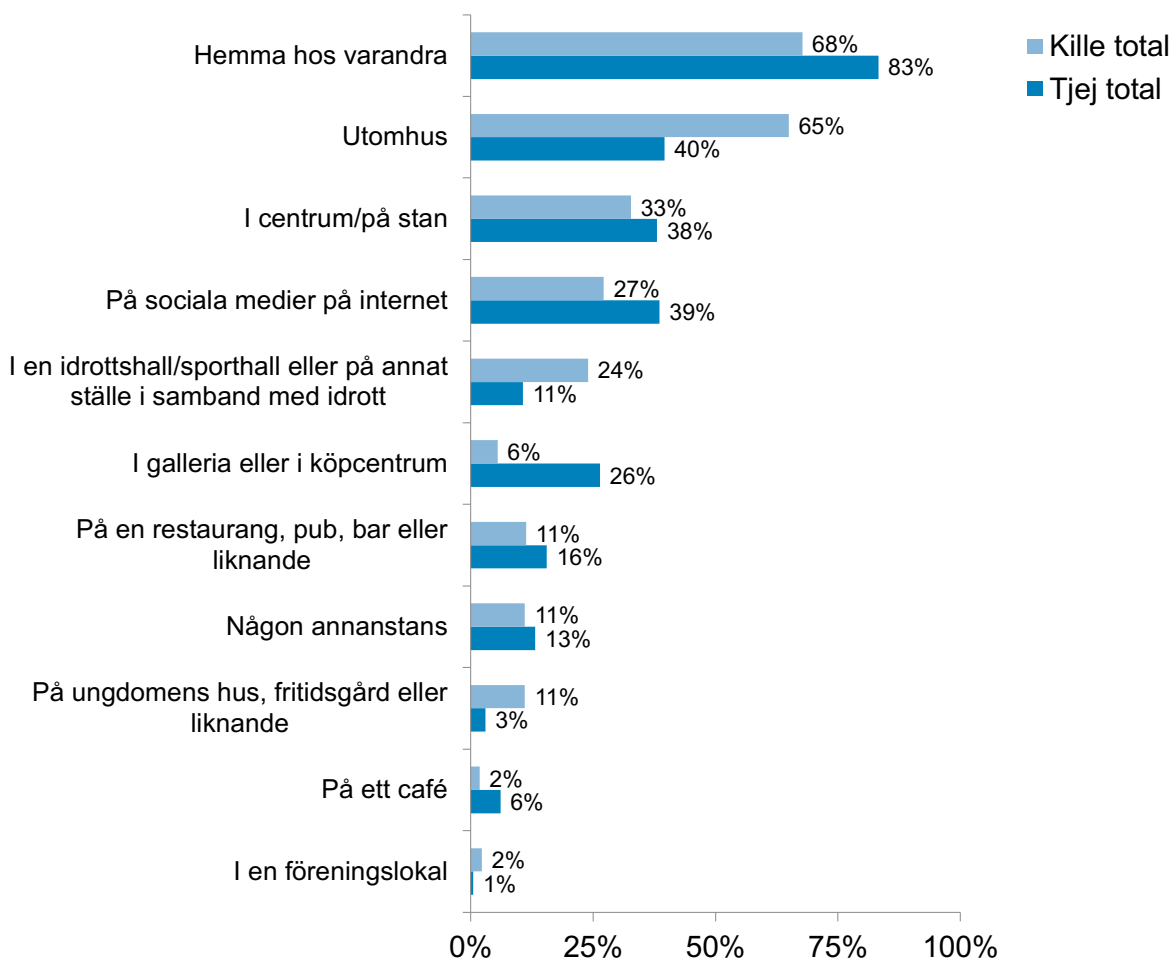

Var träffas ungdomarna?

Gällande var ungdomarna brukar träffa sina kompisar på fritiden är det vanligast att träffas hemma hos varandra. En väldigt hög andel av tjejerna, 83 %, svarar att de brukar träffa sina kompisar hemma hos varandra. Bland killar är motsvarande andel något lägre på 68 %. Näst vanligast är att träffas utomhus, vilket killar gör i högre utsträckning än tjejer. Fler killar än tjejer svarar även att de träffas i en idrottshall eller annat ställe i samband med idrott.

En större andel tjejer (39 %) än killar (27 %) anger däremot att de brukar träffas på sociala medier. Det är även fler tjejer än killar som träffas i galleria/på köpcentrum.

B4. När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara?

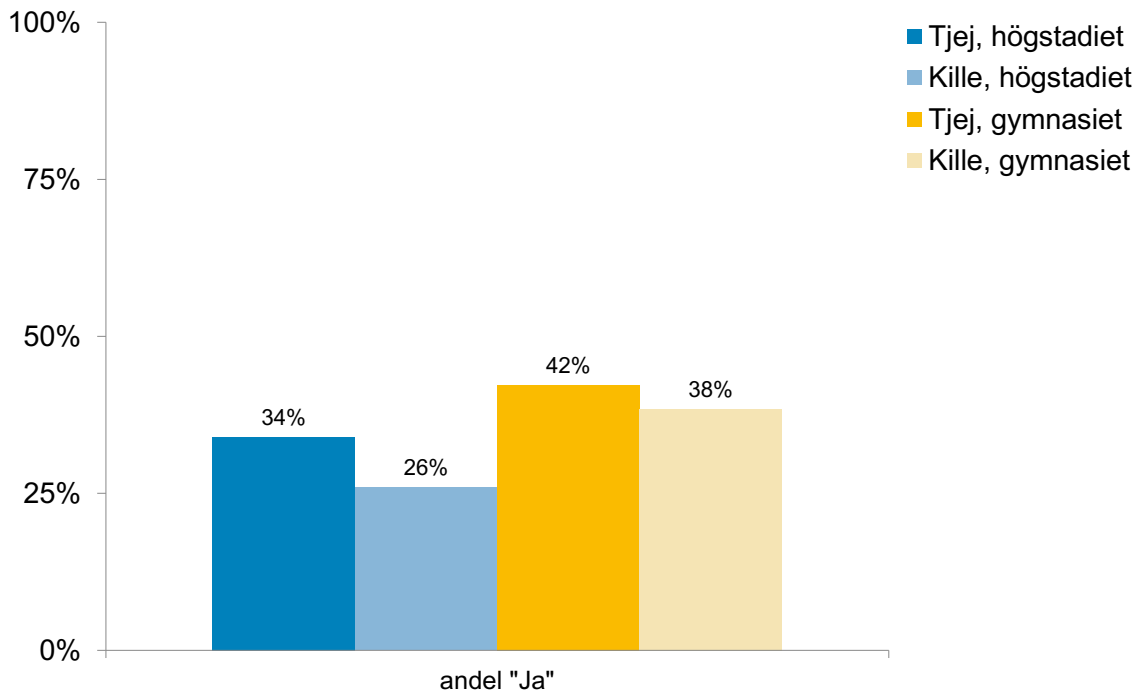

Saknas fritidsaktiviteter där du bor?

Ungdomarna svarade på en fråga om det saknas fritidsaktiviteter där de bor, se diagram B5 på följande sida. Tjejer på gymnasiet svarar i högst grad att det saknas fritidsaktiviteter (42 %).

Vid en jämförelse med rikssnittet ser vi att ungdomarna i Hylte är mindre nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter än genomsnittet för Lupp 2021. Detta gäller både för högstadiet och gymnasiet. Andelen högstadieungdomar som saknar fritidsaktiviteter har ökat något sedan år 2018.

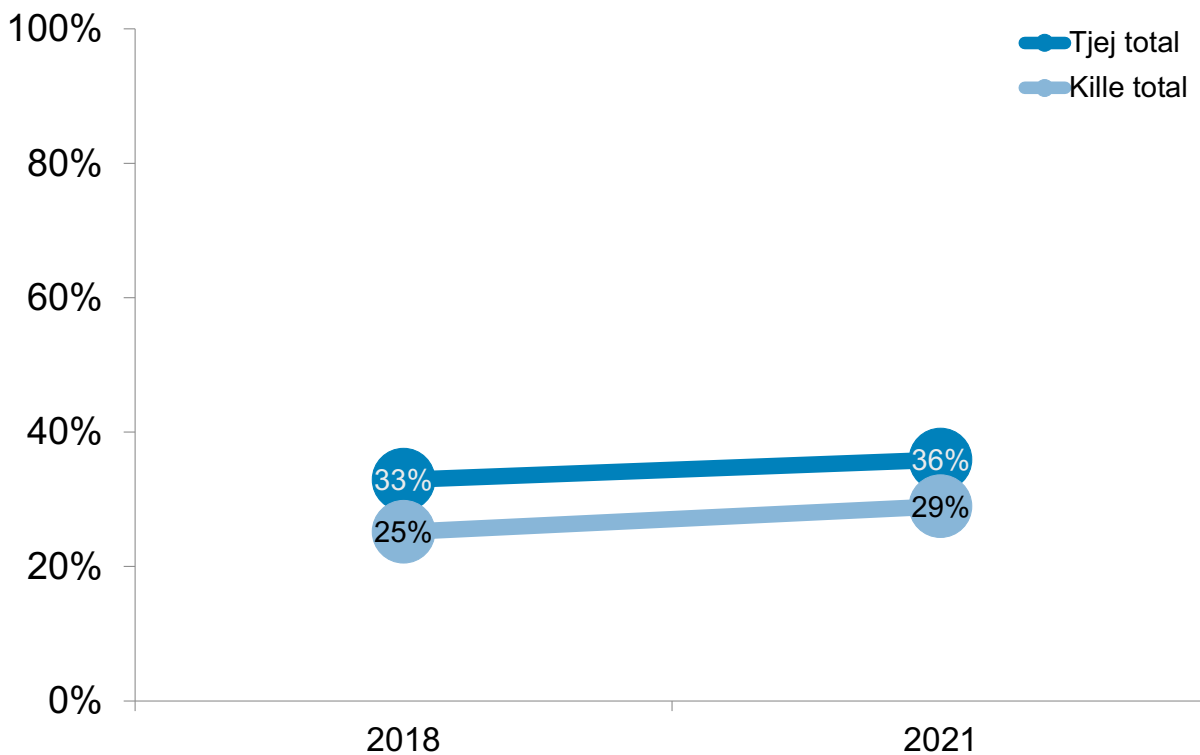
B5. Tycker du att det saknas fritidsaktiviteter där du bor?

B5a. Andel som saknar fritidsaktiviteter: Jämförelse med rikssnittet

Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
31%	24%	40%	31%

B5b. Andel som saknar fritidsaktiviteter: Jämförelse över tid, högstadiet

Vilka aktiviteter som saknas

Ungdomarna kunde även i fritext skriva vad för fritidsaktiviteter de saknar. Flera nämner att de saknar aktiviteter, men många är ospecificerade önskemål som exempelvis ”mer av allt” eller ”något bara”. Flera kommenterar dock olika sporter - några påpekar ett behov av olika bollsporter likt fotboll/bättre fotbollsplaner, basket, volleyboll, badminton, innebandy, tennis, padel och bandy. Andra sporter som nämns är dans, kickboxning, paintball, gokart, ridning, skatepark, gymnastik, motorcross och biljard. Det nämns även att det saknas möjlighet till spontana aktiviteter likt minigolf, hinderbanor eller äventyrsstigar.

Mötesplatser av olika slag önskas också av flera ungdomar. Det som främst efterfrågas är någonstans där de kan umgås med sina vänner eller längre öppettider på nuvarande fritidsgårdar.

”It-cafe, fritidsgård senare på kvällen typ kl 21 till 00”

– Kille, gymnasiet

”Jag vill att det ska bli en boxning klubb, ridning och en stor cykelbana”

–Tjej, högstadiet

”Det finns inget där jag bor så nästan vad som helst som typ basket”

– Kille, högstadiet

”Allmänt, det finns inget speciellt ställe man kan gå till.. Det finns inte heller någon lokal man kan hyra för att vara i”

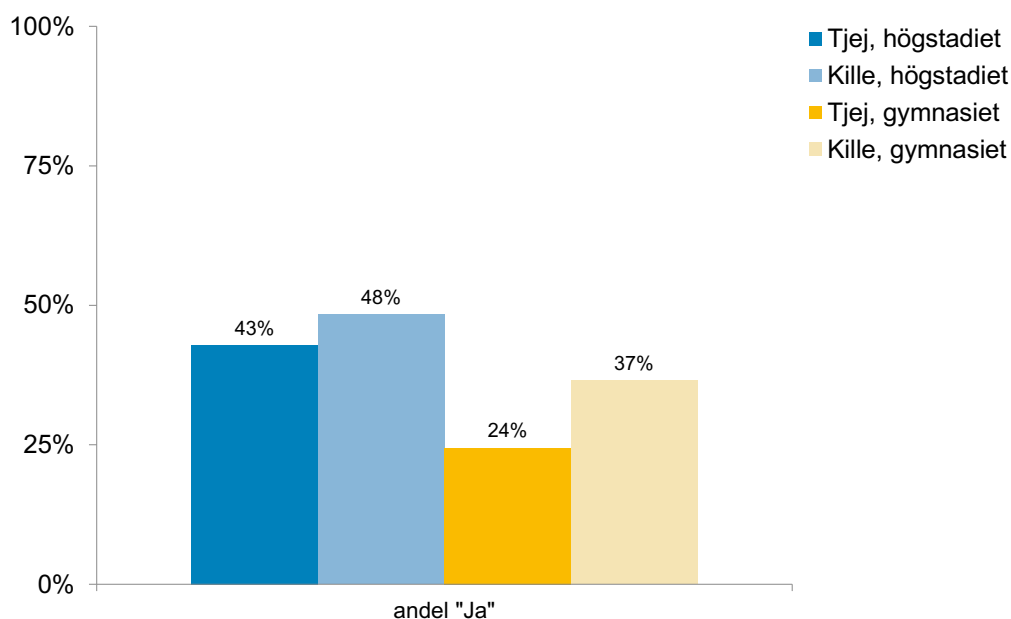
–Tjej, högstadiet

Medlemskap i föreningar

I Sverige har andelen unga som är medlemmar i en förening eller anger att de har ett intresse för ett föreningsmedlemskap minskat de senaste åren. Föreningslivet i Sverige når inte en lika stor andel unga som det tidigare gjort och unga är även i lägre utsträckning med i flera föreningar. Ju äldre undersökningsgruppen är bland 10–19 åringar, i desto högre grad gäller detta¹. I Hylte svarar 46 % av högstadieungdomarna att de är medlemmar i någon förening.

Andelen ungdomar i Hylte som är föreningsmedlemmar är lägre än rikssnittet, se tabell B6a. Vad vi också ser, i diagram B5b, är att andelen som är föreningsmedlemmar minskat något från år 2018 bland högstadieungdomarna.

B6. Är du medlem i någon förening? Andel "ja"

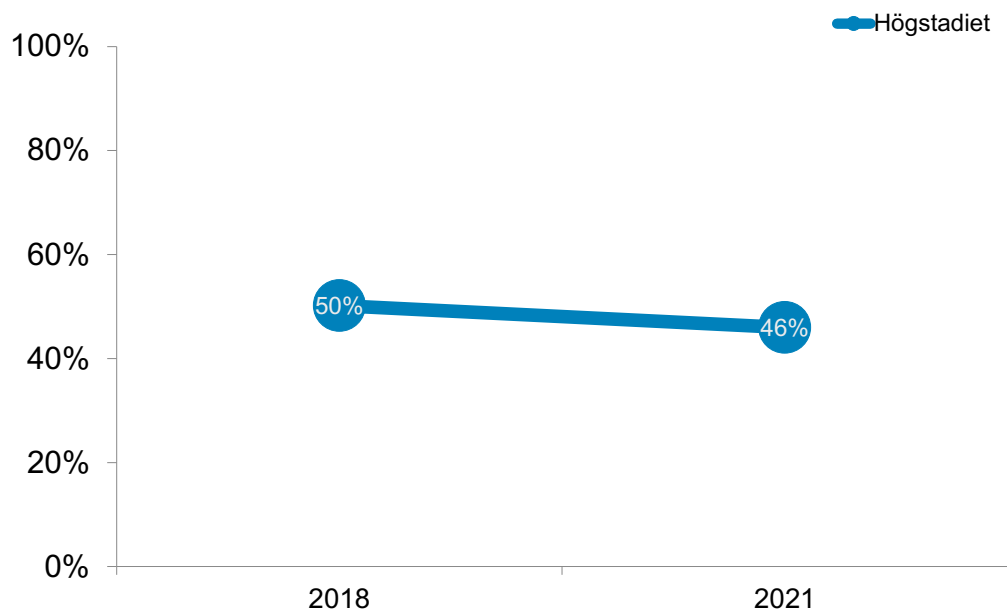

B6a. Andel som svarat att de är föreningsmedlemmar: Jämförelse med rikssnittet

Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
46%	59%	30%	48%

¹ MUCF 2014: Fokus 14 - om ungas fritid och organisering

B5b. Andel som är medlem i en förening: Jämförelse över tid, högstadiet

”Fler fritidsaktiviteter, se till att alla mår bra i skolan, lärare ska få med eleverna på att vara med och påverka”

– Svar från tjej i högstadiet på frågan om vad Hylte kommun borde veta för att göra kommunen bättre för unga

C. Skola

Enligt en forskningssammanställning av Skolinspektionen bygger framgångar i skolan och undervisningen bland annat på ett tydligt pedagogiskt ledarskap från lärarens sida, goda relationer mellan lärare och elever, samt att själva lärandemiljön i skolan är trygg och stödjande för eleverna.¹

Det tas också upp att det behöver finnas tilltro till varje elevs förmåga samt att skolan måste anpassa undervisningen efter varje elev.

De senaste åren har det kommit en rad publikationer gällande jämställdhet i skolan. Det är nämligen så att killarnas skolresultat är avsevärt sämre än tjejernas, vilket bland annat förklaras med begränsande normer kring maskulinitet.² Därutöver har det kommit studier som visar att tjejer är mindre trygga i skolan, mår sämre och är mer utsatta för bland annat trakasserier och övergrepp. Flera studier pekar på att lösningen på dessa problem är ett aktivt jämställdhetsarbete i skolorna, där man kontinuerligt utmanar destruktiva normer.³ För att alla elever ska tillförsäkras en utbildning av hög kvalitet där skolmiljön är såväl trygg som jämställd är det därför angeläget att skolor bedriver ett aktivt och långsiktigt arbete med jämställdhet kopplat till trygghet.⁴

I Lupp-enkäten ställs en rad frågor om hur ungdomarna ser på sin skola – hur de trivs, hur de ser på undervisningen och skolmiljön samt övriga aspekter. Lupp-resultatet ger således värdefull information om elevernas syn på vissa aspekter, även om frågorna inte är heltäckande avseende skolsituationen.

Observera att resultaten i detta avsnitt endast visas för unga som går i skolan i Hylte. Observera att det är få svar från gymnasieelever i Hylte vilket gör att resultatet endast redovisas på totalnivå.

1 Skolinspektionen 2010: Framgång i undervisningen

2 SKL 2018: Maskulinitet och jämställd skola: Arbete för ökad trygghet och bättre studieresultat.

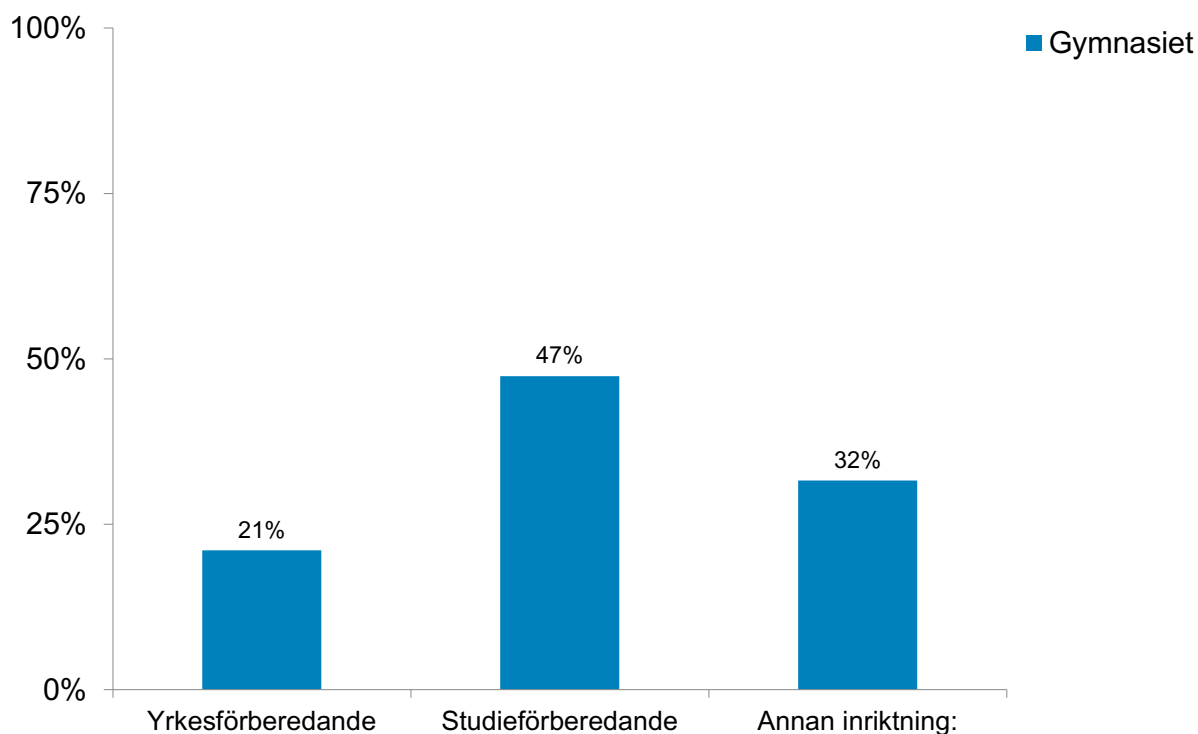
3 Skolinspektionen 2020: Grundskolors arbete med jämställdhet

4 Skolinspektionen 2020: Grundskolors arbete med jämställdhet

Programinriktning gymnasiet

I diagrammet nedan redovisas gymnasieelevernas programinriktning. 47 % läser ett studieförberedande program.

C2. Vilken inriktning har ditt gymnasieprogram?

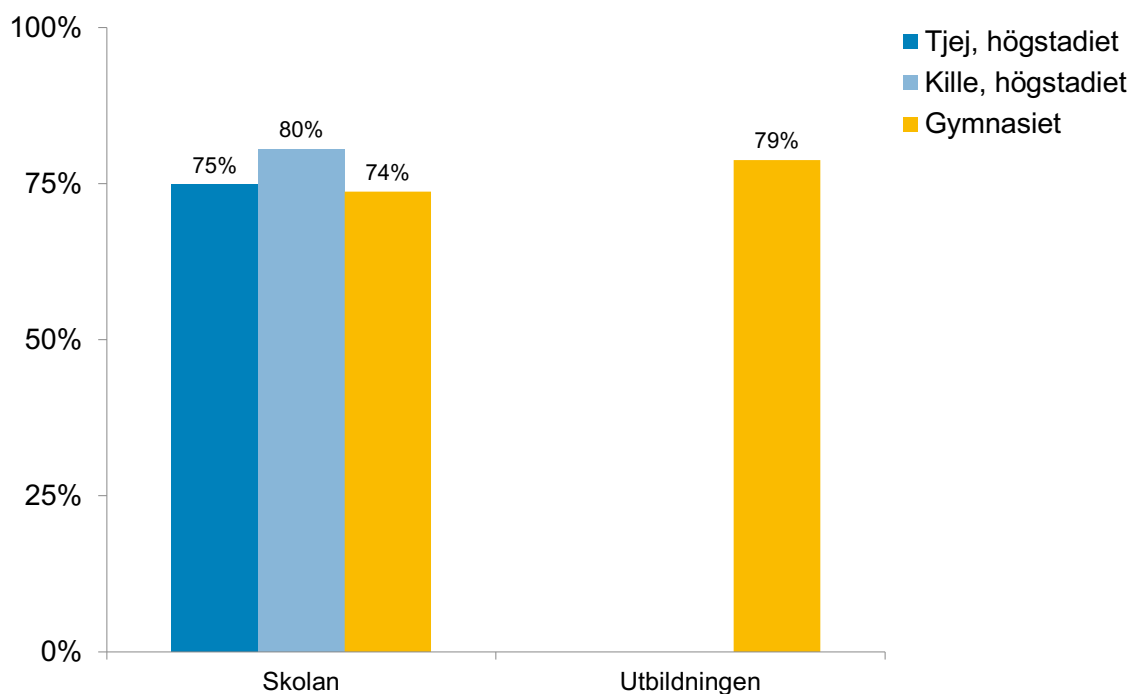
Nöjdhet i skolan

Ungdomarna fick även svara på en fråga om hur nöjda de är med skolan, se diagram C2a på följande sida. En andel om 77 % av högstadieungdomarna och 74 % av gymnasieungdomarna svarar att de är nöjda med skolan.

Gymnasieungdomarna fick även svara på en fråga om de är nöjda med utbildningen. En andel om 79 % svarar att de är nöjda med utbildningen.

I tabell C2b framgår att högstadieungdomarna i Hylte är lika nöjda med skolan som rikssnittet. Däremot är andelen gymnasieungdomar som är nöjda med skolan och utbildningen något lägre än rikssnittet.

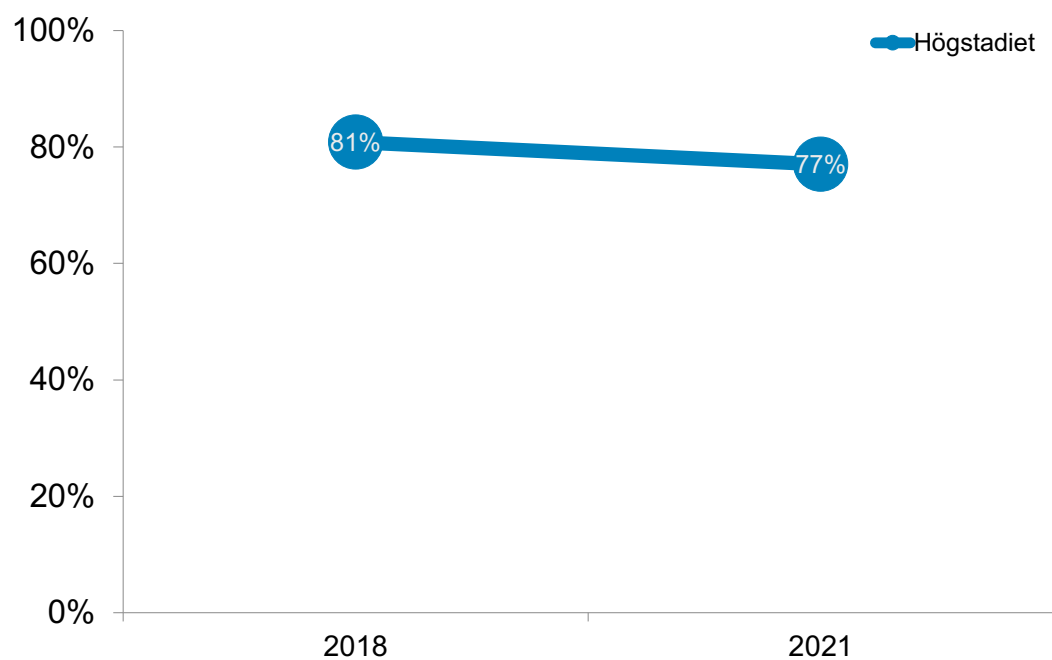
**C2a. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande?
Andel "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"**

C2b. Andel nöjda med skolan och utbildningen: Jämförelse med rikssnittet

	Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
Skolan	77%	78%	74%	85%
Utbildning	-	-	79%	89%

C2c. Andel nöjda med skolan: Jämförelse över tid, högstadiet

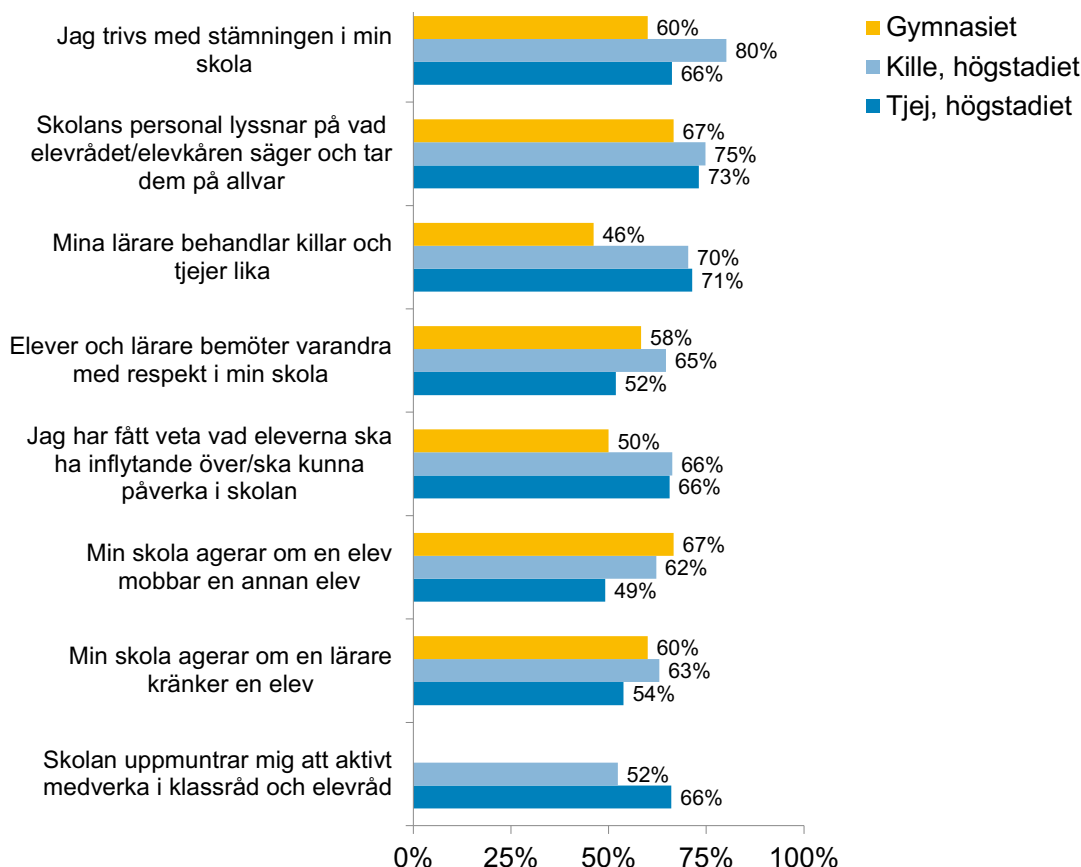

Trivsel och stämning

Hur elever trivs i skolan har ett nära samband med hur de upplever skolmiljön, men det har också ett samband med deras allmänna välbefinnande samt psykosomatiska hälsa¹. I diagram C3 nedan redovisas andelen som instämmer helt eller till stor del i respektive påstående. En andel om mellan 67-75 % instämmer i att skolans personal lyssnar på vad elevrådet säger och tar dem på allvar. Det framgår även att killar trivs med stämningen på skolan i större utsträckning än tjejerna.

På följande sida redovisas Hyltes resultat och rikssnittet för Lupp 2021. Högstadiungdomarna i Hylte instämmer i en liknande grad i samtliga påståenden jämfört med rikssnittet. Frågan avseende huruvida skolans personal lyssnar på vad elevrådet säger och tar dem på allvar har ett anmärkningsvärt resultat jämfört med rikssnittet. För gymnasieungdomarna ligger siffrorna i flera frågor något lägre än rikssnittet.

C3. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? * Andel som svarat att de "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

*OBS! Andelen som svarat 'vet ej' är bortplockad ur redovisningen för C3 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 1-41 %. Störst andel, 41% svarar vet ej gällande jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över.

Notera även att endast högstadiel elever fick svara på frågan "Skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd".

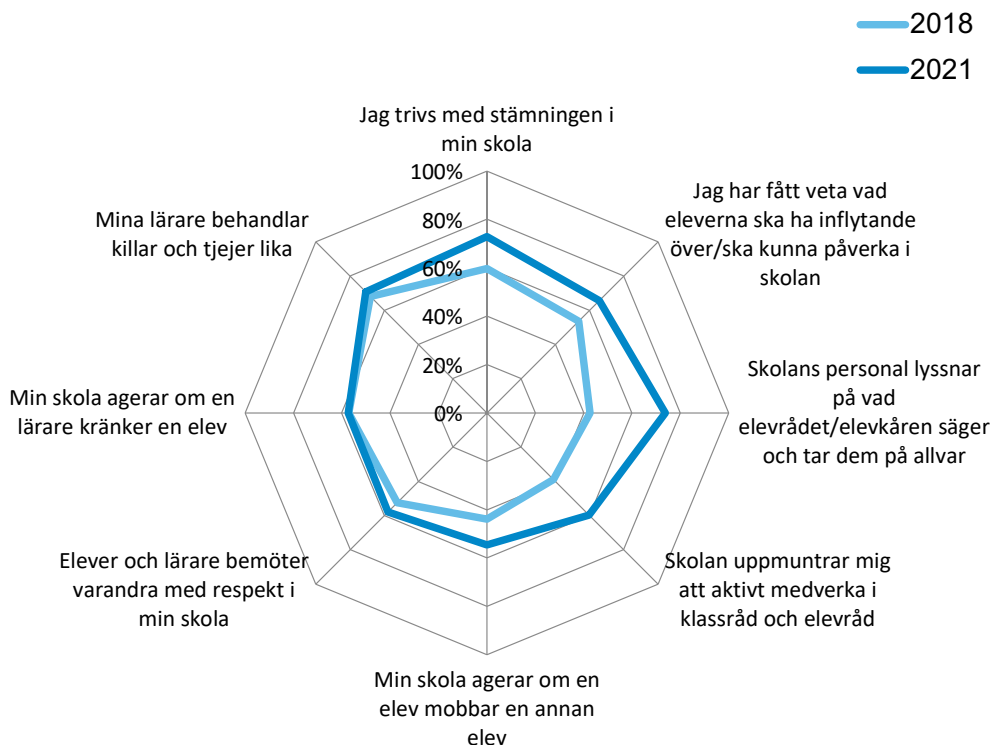
C3a. Andel som instämmer i påståenden om skolan: Jämförelse med rikssnittet*

	Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
Jag trivs med stämningen i min skola	73%	72%	60%	85%
Min skola agerar om en elev mobbar en annan elev	55%	57%	67%	71%
Elever och lärare bemöter varandra med respekt i min skola	58%	64%	58%	82%
Min skola agerar om en lärare kränker en elev	57%	59%	60%	72%
Mina lärare behandlar killar och tjejer lika	71%	64%	46%	78%
Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över/ska kunna påverka i skolan	66%	60%	50%	67%
Skolans personal lyssnar på vad elevrådet/elevkåren säger och tar dem på allvar	74%	57%	67%	67%
Skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd	60%	51%	-	-

*OBS! Andelen som svarat 'vet ej' är bortplockad ur redovisningen för C3a för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden

Över tid kan vi se att det skett en tydlig förbättring i frågorna som rör skolan för högstadiet: se diagrammet C3a_1. Främst i påståendena "skolans personal lyssnar på vad elevrådet/elevkåren säger och tar dem på allvar" och "skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd" har resultaten förbättrats.

C3a_1. Andel som instämmer i påståenden om skolan: högstadiet, Jämförelse över tid*

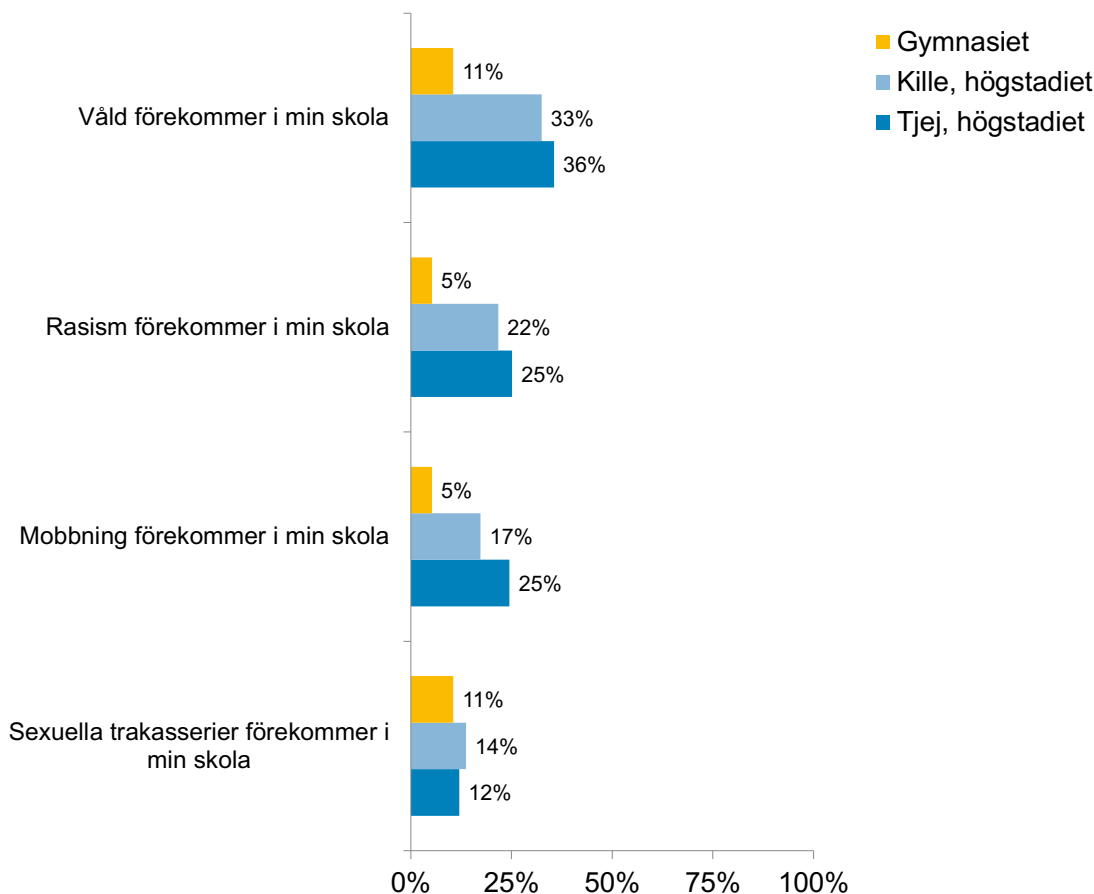

*OBS! Andelen som svarat "vet ej" är bortplockad ur redovisningen för C3a_1 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 1-41 %.

Förekomst av problem i skolan

Ungdomarna fick även ta ställning till huruvida rasism, våld, mobbning eller sexuella trakasserier är problem som förekommer på skolan. Vad som framgår är att en relativt hög andel av högstadieungdomarna svarar att samtliga problem förekommer på deras skola. Andelen högstadieungdomar som instämmer i att problemen förekommer är högre i Hylte jämfört med rikssnittet, se tabell C3d. Bland gymnasieungdomar är antalet som instämmer i att mobbning och rasism förekommer på skolan lägre än rikssnittet, men däremot svarar 11 % av gymnasieungdomarna att våld förekommer, en lika stor andel svarar att sexuella trakasserier förekommer i deras skola.

C3c. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? Andel som svarat "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

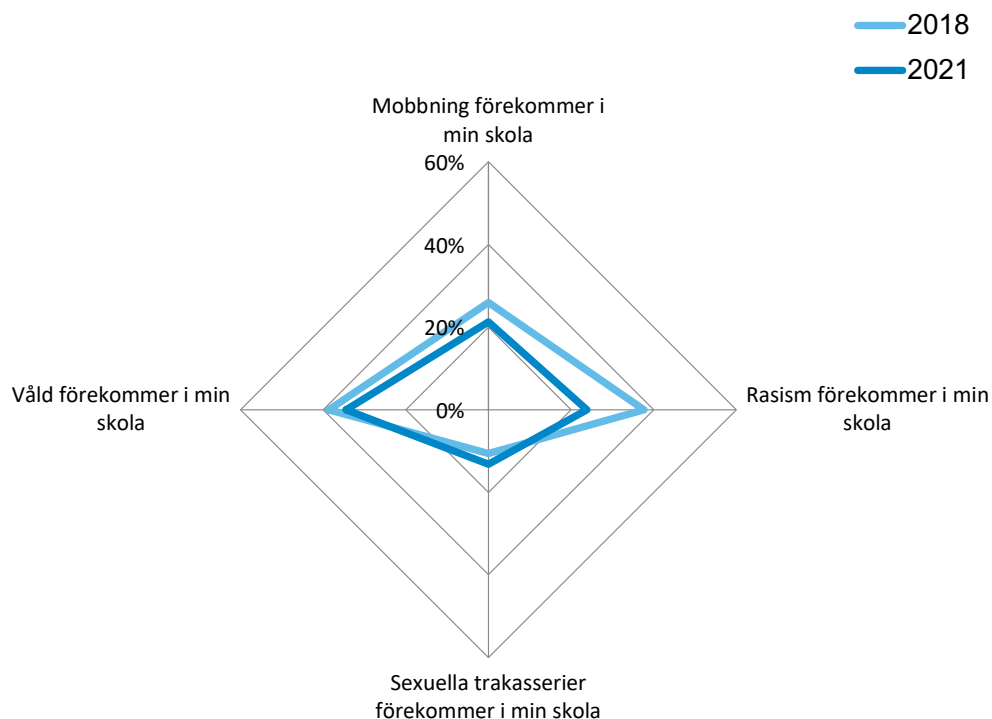

C3d. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: Jämförelse med rikssnittet

	Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
Mobbning förekommer i min skola	21%	17%	5%	8%
Rasism förekommer i min skola	24%	18%	5%	11%
Sexuella trakasserier förekommer i min skola	13%	10%	11%	7%
Våld förekommer i min skola	34%	22%	11%	8%

Andelen högstadieungdomar som instämmer i att olika problem förekommer på skolan är likt tidigare resultat från år 2018: se diagram C3e. Anmärkningsvärt är att andelen som instämmer i förekomsten av rasism i skolan har minskat mycket sedan år 2018. Även de som instämmer i att mobbning förekommer har minskat över tid.

C3e. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: högstadiet, Jämförelse över tid

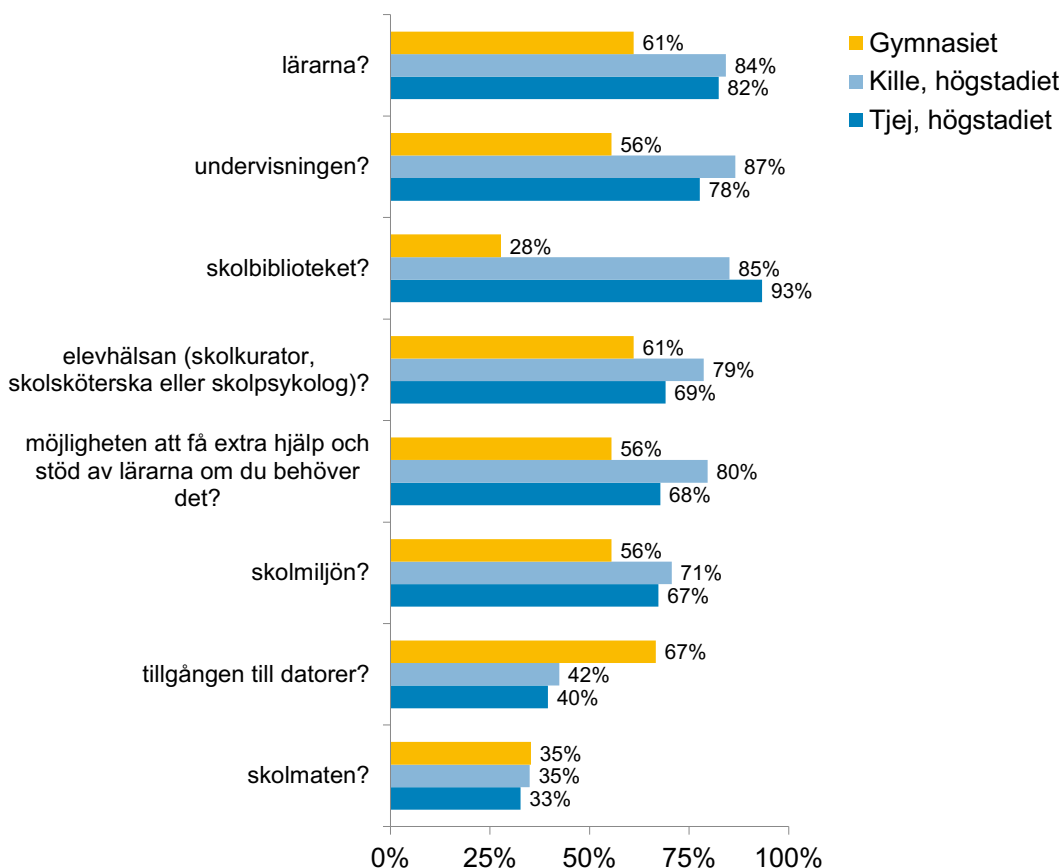
Omdöme skola

Lupp-enkäten innefattar även frågor om en rad centrala aspekter av ungdomarnas skolsituation, såsom skolbiblioteket, skolmiljön, skolmaten, undervisningen, lärarna, elevhälsovården, tillgången till datorer samt möjligheten att få extra hjälp eller stöd. I diagram C4 framgår att det är stora skillnader mellan högstadieungdomar och gymnasieungdomars upplevelser. Högstadieungdomar (89 %) är mycket mer nöjda med skolbiblioteket än gymnasieungdomarna (28 %). Samma gäller undervisningen, där 82 % av högstadieungdomarna är nöjda medan endast 56 % av gymnasieungdomarna är det. Däremot är 67 % av gymnasieungdomarna nöjda med tillgången till datorer. Motsvarande andel för högstadieungdomar är 41 %.

I tabell C4a görs en jämförelse med rikssnittet. Här framgår att högstadieungdomarna i Hylte är ungefär lika nöjda som rikssnittet 2021. Endast tillgången till datorer är klart sämre än rikssnittet. När det kommer till skolbiblioteket är ungdomarna i Hylte mer nöjda. Gymnasieungdomarna i Hylte är mindre nöjda än rikssnittet i samtliga frågor.

Nöjdheten hos högstadieeleverna är ungefär densamma som år 2018, se diagram C4b. Det har skett en viss positiv utveckling avseende nöjdheten med skolmiljön, medan nöjdheten med elevhälsan har minskat något.

C4. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om... Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra"

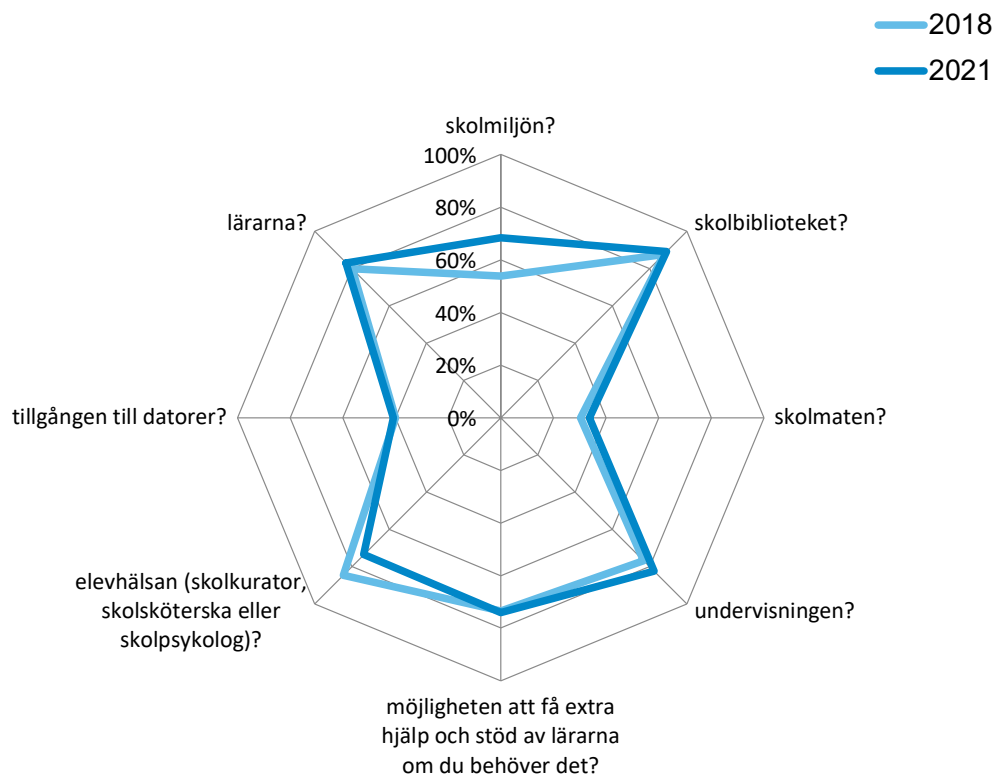

C4a. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...

Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra": Jämförelse med rikssnittet

	Hylte högskolan	Riket	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
skolmiljön?	68%	72%	56%	90%
skolbiblioteket?	89%	74%	28%	87%
skolmaten?	34%	37%	35%	55%
undervisningen?	82%	84%	56%	93%
möjligheten att få extra hjälp och stöd av lärarna om du behöver det?	74%	79%	56%	86%
elevhälsan (skolkurator, skolsköterska eller skolpsykolog)?	74%	78%	61%	87%
tillgången till datorer?	41%	87%	67%	95%
lärarna?	83%	82%	61%	92%

C4b. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...: högskolan, Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra" Jämförelse över tid

Elevinflytande

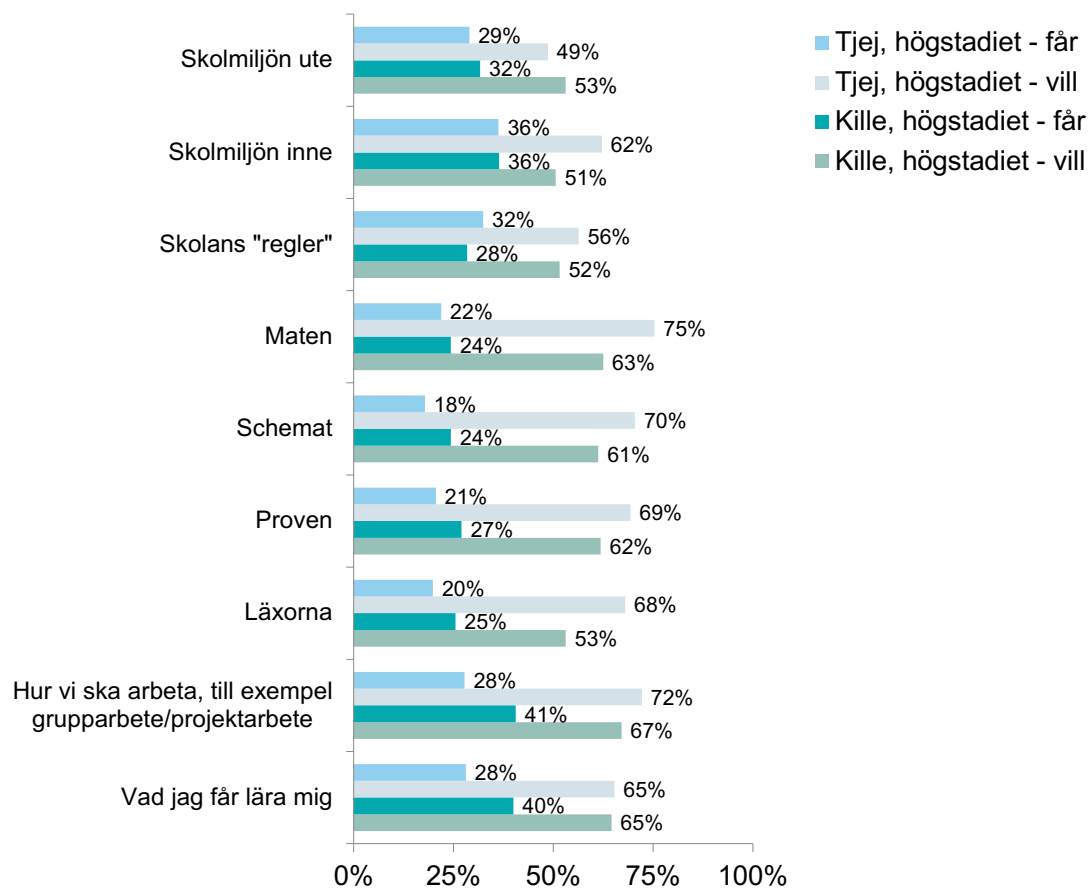
Lupp-enkäten innehåller ett antal frågor som rör elevinflytande. Ungdomarna svarade på frågor om hur mycket de skulle vilja vara med och bestämma i skolan och hur mycket de anser att de får bestämma i dagsläget. Skolverket påpekar att det finns ett tydligt samband mellan elevers möjlighet till delaktighet och inflytande samt kunskapsresultat och välmående i skolan. I en utredning från 2009¹ framgår det att ju mer inflytande en elev upplever att den har om en aspekt, desto mer positivt ser eleven på den aspekten i skolan. Med andra ord korrelerar möjligheter till inflytande med nöjdhet.

I klassrummet är elevernas möjligheter att påverka beroende av lärarens inställning. Elevrådets möjlighet att påverka beslut som rör hela skolan beror på skolledningens inställning och vilka strukturer som finns för elevinflytande på skolan.²

I Hylte ser vi att andelen unga som vill påverka är hög både i högstadiet (se diagram C5a) och gymnasiet (se diagram C5b på följande sida). Tjejer i högstadiet svarar att de vill påverka olika saker i något högre grad än killar. Killar på högstadiet svarar i något högre grad än tjejer att de får vara med och påverka på olika saker.

Skolmiljön är det som gymnasieungdomarna anser att de i högsta grad får vara med och bestämma om idag. På högstadiet svarar flest att de får vara med och bestämma om vad de får lära sig, om skolmiljön inne och om hur de ska arbeta.

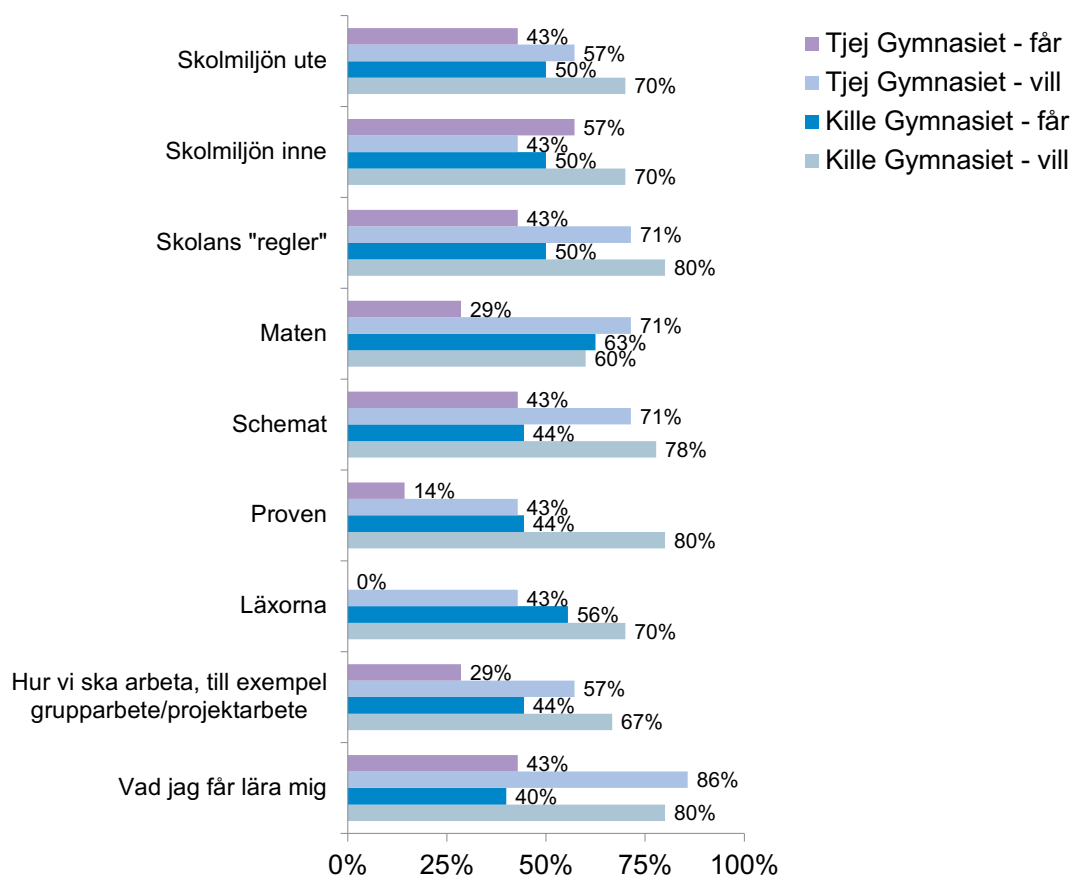
C5a. Högstadiet: Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat "väldigt mycket" eller "ganska mycket"

1 SOU 2009:64 Flickor och pojkar i skolan - hur jämställt är det?

2 Rädda Barnen 2008: Vems röst väger mest? Barn och vuxna om elevinflytande i skolan

C5b. Gymnasiet: Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat "våldigt mycket" eller "ganska mycket"

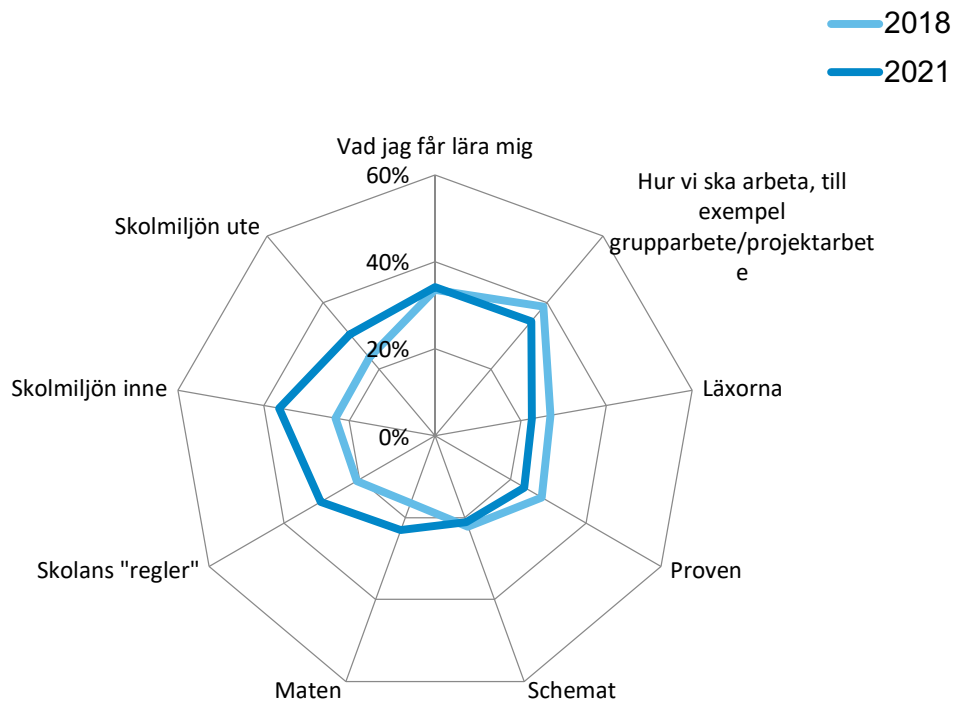
I tabell C5c nedan redovisas andelen som upplever att de får vara med och bestämma i jämförelse med rikssnittet. Vad som framgår är att gymnasieungdomarna i Hylte i något högre grad än rikssnittet för Lupp 2021 svarar att de får vara med och bestämma om flera saker i skolan. Högstadiungdomarna i Hylte svarar i något högre grad än unga i rikssnittet att de får vara med och bestämma om flera områden i listan.

C5c: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande: Jämförelse med rikssnittet

	Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
Vad jag får lära mig	34%	26%	39%	31%
Hur vi ska arbeta, till exempel grupparbete/projektarbete	34%	34%	35%	50%
Läxorna	23%	19%	29%	31%
Proven	24%	21%	29%	37%
Schemat	21%	15%	41%	20%
Maten	23%	14%	44%	16%
Skolans "regler"	30%	24%	44%	25%
Skolmiljön inne	36%	27%	50%	29%
Skolmiljön ute	30%	25%	44%	24%

Andelen högstadieungdomar som upplever att de får vara med att bestämma om olika saker i skolan har ökat i några frågor men minskat något i andra. I frågor avseende skolmiljön och skolans "regler" ökar andelen medan den minskar något när det kommer till inflytande över läxor, prov och "hur vi ska arbeta".

C5d: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande, högstadiet, jämförelse över tid

Fördjupat om skolfrågorna

Som vi även tar upp på sida 51 kan vi se att de ungdomar som svarat att de får vara med och bestämma om olika saker i skolan även är något nöjdare med skolan totalt sett, än de som upplever att de inte får vara med och bestämma. De som anser att de får vara med och bestämma i skolan trivs bättre med stämningen i skolan samt är nöjdare med både undervisning, lärare och övriga aspekter i skolan. Upplevt inflytande i skolan samvarierar alltså med nöjdheten kring skolan.

Vid en analys av unga som svarat att de är mer missnöjda med skolan framgår det att de även är mer missnöjda med fritiden. De som är missnöjda med skolan har även ett lägre förtroende för vuxna och politiker jämfört med övriga ungdomar.

De som är missnöjda med skolan är även mer utsatta för hot, våld, mobbning och orättvis behandling. De svarar även att de har en sämre hälsa och upplever med besvär som huvudvärk, stress och nedstämdhet.

D. Politik och samhälle

Det tredje delmålet i ungdomspolitikerna syftar till att unga ska få vara med och göra sina röster hörda, både i frågor som direkt berör dem och i samhället i stort.

I aktuell forskning både i Sverige och andra demokratier finns det oenigheter om ungas engagemang. En del menar att demokratin är hotad och att unga tappat både intresset och tron på möjligheten att påverka. Andra menar istället att unga är mer missnöjda och kritiska till dagens traditionella former för inflytande, och att det nödvändigtvis inte bör ses som ett hot.¹

Vad som dock framkommer är att man inte kan se skillnader mellan äldre och unga avseende intresse för politik och samhälle. Däremot röstar unga i mindre utsträckning än äldre och en mindre andel uppger att de är medlemmar eller aktiva i politiska partier eller föreningar. Fler unga uppger dock att de deltar i andra politiska aktiviteter, exempelvis demonstrationer. Jämfört med äldre är ungas engagemang mer individualiserat och många väljer bort organiserade aktiviteter. Slutsatsen enligt flera nya studier är att unga inte är mindre politiskt aktiva än äldre, däremot deltar de på andra sätt.²

Förutsättningarna för unga att delta och påverka är även ofta sämre på grund av bland annat ålder, utbildning och erfarenhet. Trösklarna för deltagande kan vara högre då unga ofta har ett svagare politiskt kapital jämfört med vuxna.³ Samhället och kommunen får därför en väldigt viktig roll i att stötta unga i dessa frågor.

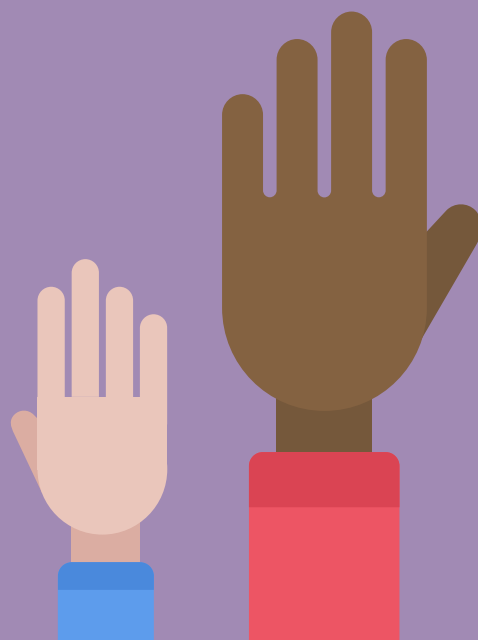
”Mer mötesplatser på till exempel kvällar så man inte behöver frysa ute för man inte kan vara hos någon”

– Svar från tjej i högstadiet på frågan om vad Hylte kommun borde veta för att göra kommunen bättre för unga

1 SOU 2016:5 ”Låt fler forma framtiden” del A

2 MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå

3 SKL 2014: Ungas inflytande och delaktighet

Intresse för olika frågor

Ungdomarna i Hylte svarade på frågor om hur intresserade de är av politik, samhällsfrågor i allmänhet och vad som händer i andra länder, se diagram D1 nedan. Är man intresserad är också sannolikheten större att man engagerar sig aktivt i samhället¹.

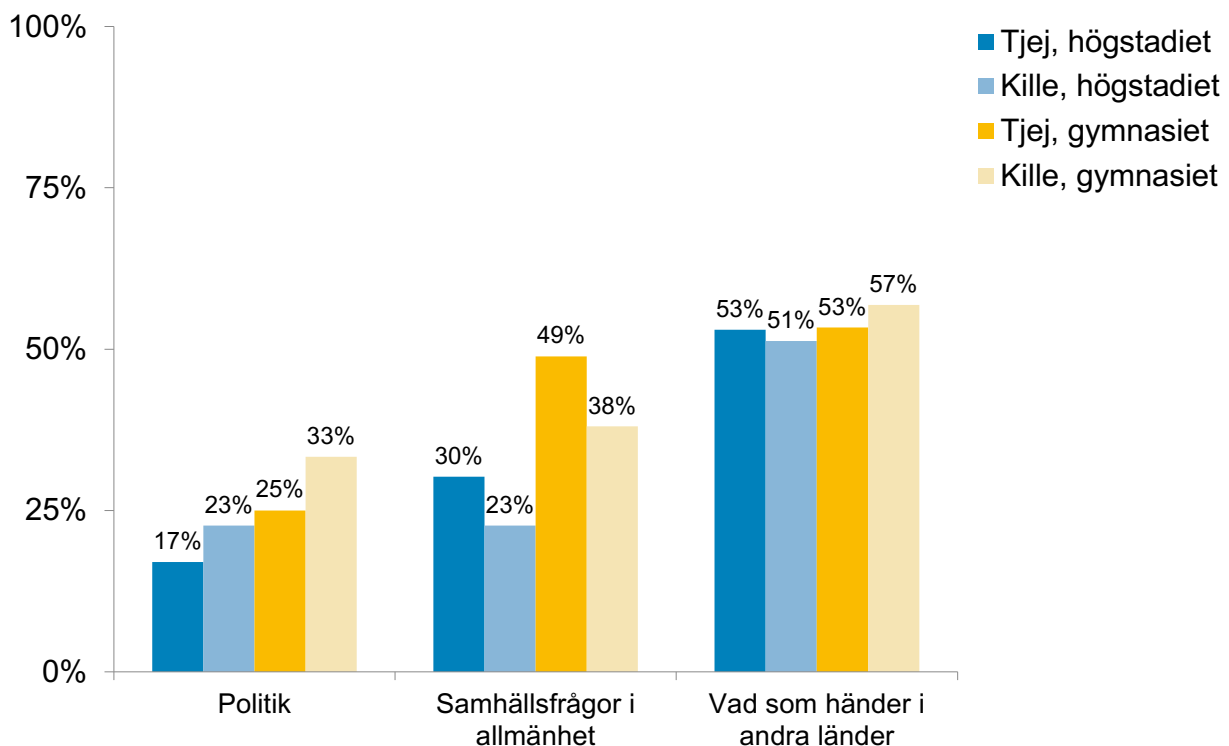
Killar i gymnasiet är i högre grad än övriga intresserade av politik. 33 % av gymnasiekillarna svarar att de är intresserade av detta, medan den siffran är 25 % för gymnasietjejerna. Vidare svarar 20 % av högstadiungdomarna att de är intresserade av politik. Tjejer är mer intresserade än killar vad gäller samhällsfrågor. Gällande intresset för vad som händer i andra länder är fördelningen mer jämn mellan kön och ålder.

I en jämförelse med rikssnittet framkommer att ungdomarna i Hylte är något mindre intresserade av politik, samhällsfrågor i allmänhet och vad som händer i andra länder.

Sett över tid är intresset för samtliga frågor lägre än år 2018. Framförallt har intresset för politik och samhällsfrågor minskat.

D1. Hur intresserad är du av följande?

Andel som svarat "mycket intresserad" eller "ganska intresserad"

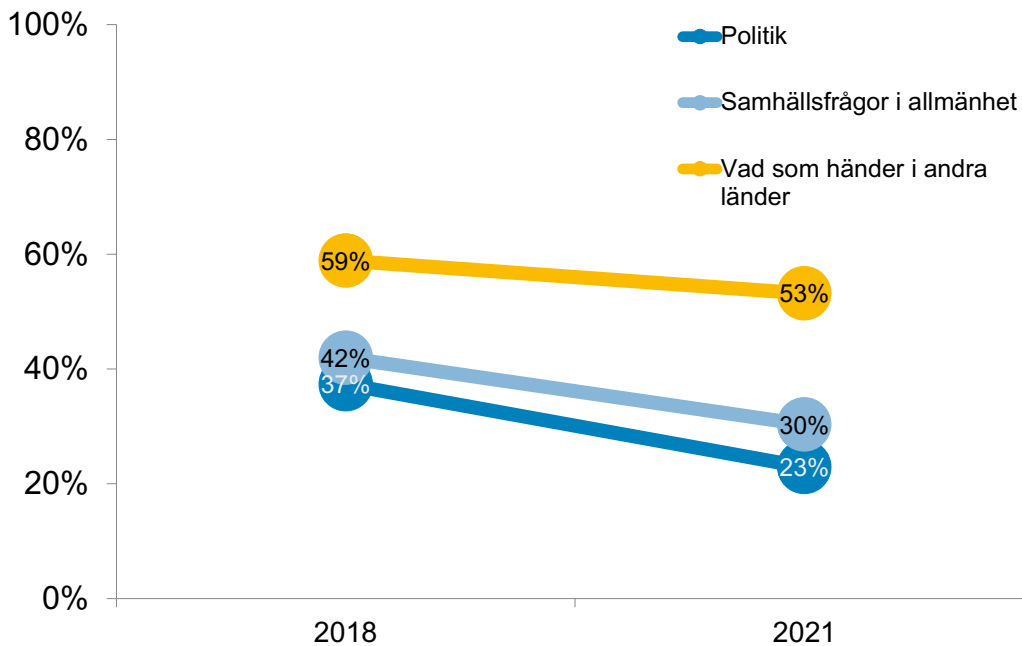

D1a. Andelen som är mycket eller ganska intresserade av följande: Jämförelse med rikssnittet

	Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
Politik	20%	31%	31%	41%
Samhällsfrågor i allmänhet	26%	37%	44%	53%
Vad som händer i andra länder	52%	58%	56%	60%

¹ Amnå mfl. 2016

D1b. Andelen som är mycket eller ganska intresserade av följande: Jämförelse över tid, högstadiet

Aktivt samhällsengagemang

Formerna för det politiska engagemanget bland unga har som tidigare nämnts förändrats under senare år. Antalet unga som väljer att bli medlemmar i politiska partier och som är engagerade i de traditionella folkrörelseorganisationerna har minskat. Tidigare nämndes även att det inte nödvändigtvis behöver vara något negativt, men denna utveckling leder samtidigt till att färre unga får erfarenheter av den representativa demokratis beslutsprocesser, som exempelvis gemensamt beslutsfattande. Dessa erfarenheter är viktiga och ses som bidragande till känslan av delaktighet, tillhörighet och ansvarstagande¹.

Dock innebär förändringarna i formerna för engagemang att vi troligtvis på sikt kommer att behöva anpassa det politiska systemet till dessa förändrade omständigheter.²

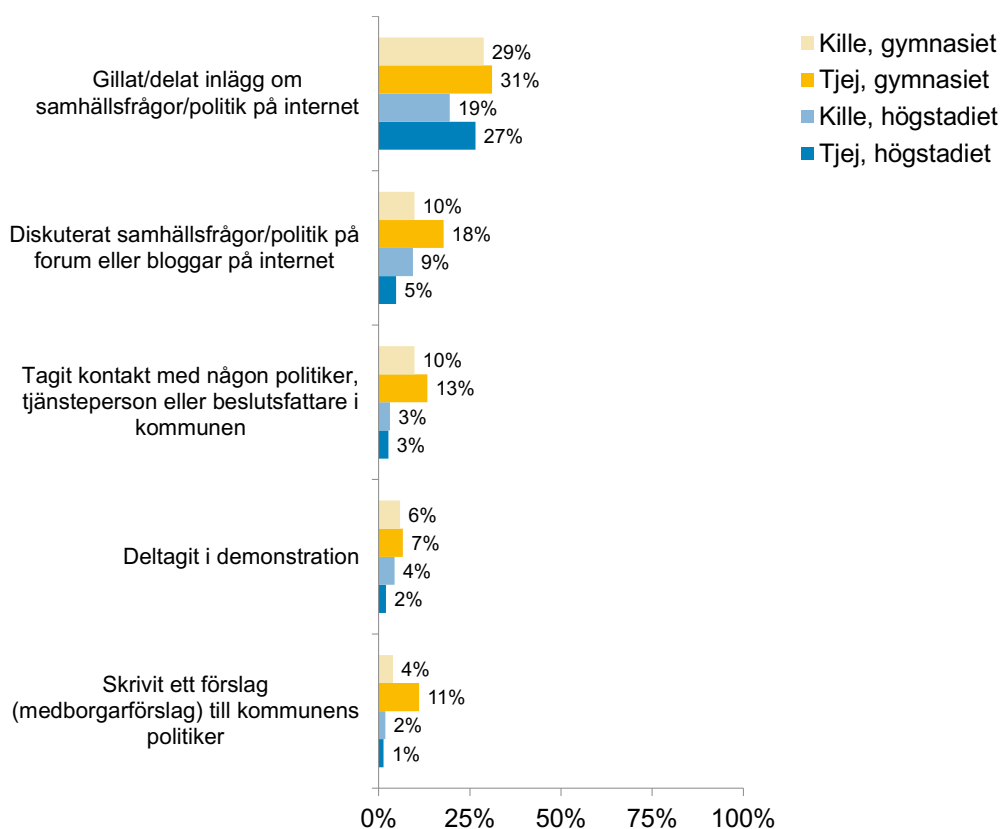
I Lupp-enkäten ställs inte någon fråga om politiskt engagemang i partier, men däremot finns en fråga om huruvida ungdomarna gjort någon aktiv politisk handling under det senaste året.

Vad som framgår i tabell D2a är att en andel på mellan 19-31 % har gillat eller delat ett inlägg om samhällsfrågor eller politik på internet. Det näst vanligaste är att ha diskuterat samhällsfrågor eller politik på forum eller bloggar på internet. 13 % av gymnasieungdomarna och 8 % av högstadieungdomarna har diskuterat samhällsfrågor på internet. De andra handlingarna är klart mindre vanliga. 13 % av gymnasietjejerna i Hylte uppger att de tagit kontakt med politiker, tjänsteman eller beslutsfattare i kommunen.

¹ Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet

² MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå

D2. Under de senaste 12 månaderna, har du gjort något av följande? Andel som svarat "ja"

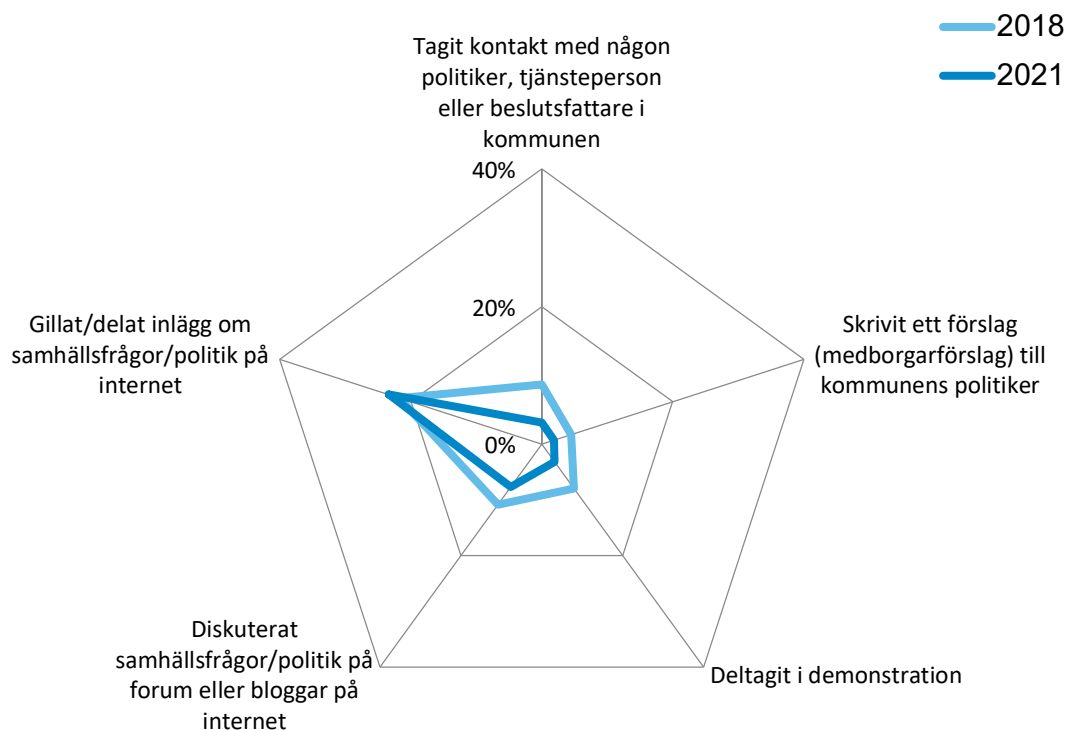
Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att resultatet för Hylte ligger på ungefär samma nivå i flera frågor. Däremot är andelen gymnasieungdomar som kontaktat politiker, tjänstemän eller beslutsfattare klart över rikssnittet. Utöver det svarar Hyltes ungdomar att de gillat/delat ett inlägg på internet i något lägre utsträckning än rikssnittet.

D2a. Andel som gjort följande de senaste 12 månaderna: Jämförelse med rikssnittet

	Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
Tagit kontakt med någon politiker, tjänsteman eller beslutsfattare i kommunen	3%	4%	11%	5%
Skrivit ett förslag (medborgarförslag) till kommunens politiker	2%	2%	7%	2%
Deltagit i demonstration	3%	4%	6%	5%
Diskuterat samhällsfrågor/politik på forum eller bloggar på internet	8%	11%	13%	17%
Gillat/delat inlägg om samhällsfrågor/politik på internet	23%	30%	29%	41%

Nedan redovisas resultatet över tid för högstadiet. Det finns en del skillnader jämfört med år 2018, där vi ser att färre ungdomar i år svarat att de engagerat sig på olika sätt. Endast andelen ungdomar som delat/gillat inlägg på internet är densamma som år 2018.

D2b. Andel som gjort följande de senaste 12 månaderna: högstadiet, Jämförelse över tid

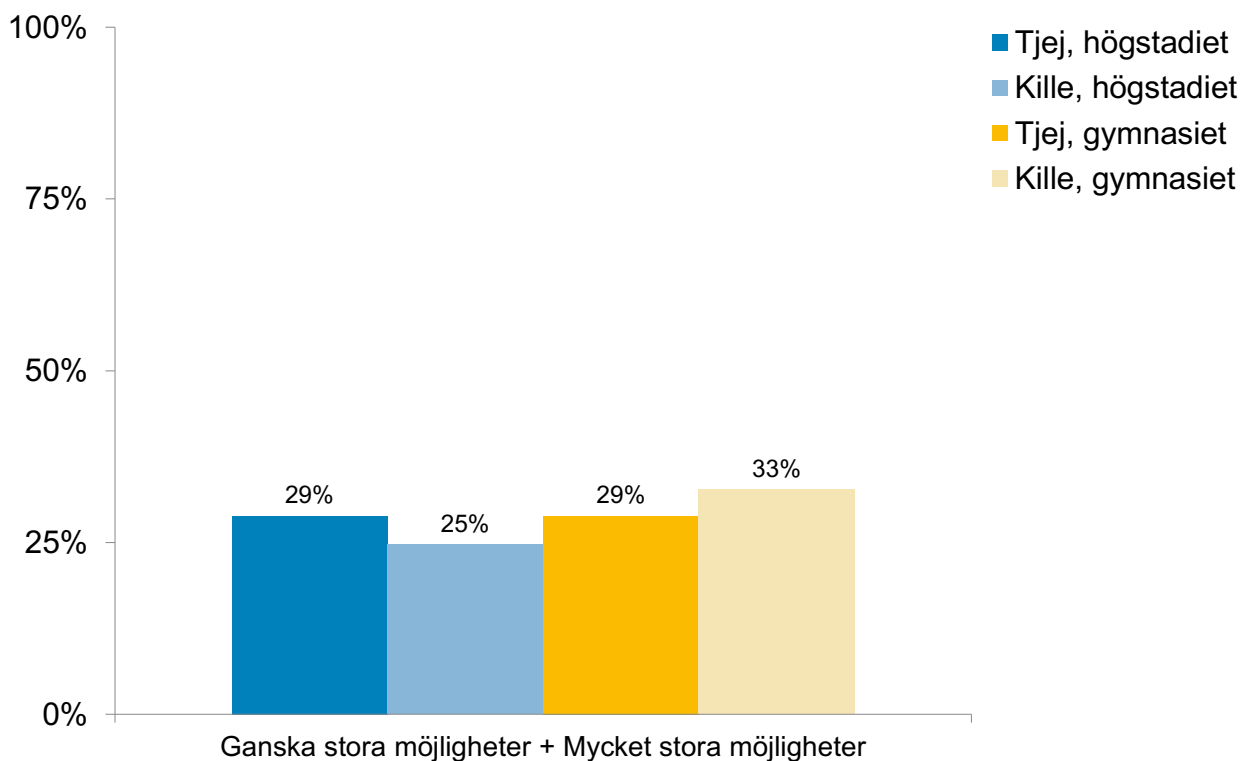

Möjligheter att påverka

En viktig faktor för att kunna öka ungas delaktighet i kommunen och samhället är att unga faktiskt ser att de har möjligheter att få sin röst hörd. När unga får inflytande över sin vardag och görs delaktiga i det lokala samhället skickas samtidigt signaler om att ungas röster tas på allvar och att det är möjligt att påverka i olika frågor, vilket främjar framtida politiskt deltagande¹.

Vad som framgår av diagrammet nedan är att ungdomarna i Hylte ser relativt positivt på sina möjligheter att föra fram sina åsikter, iallafall om man jämför mot rikssnittet för Lupp. Bland gymnasiekillarna är tilltron högst, 33 % ser positivt på sina möjligheter.

D3. Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen? Andel som svarat "mycket stora" eller "ganska stora" möjligheter

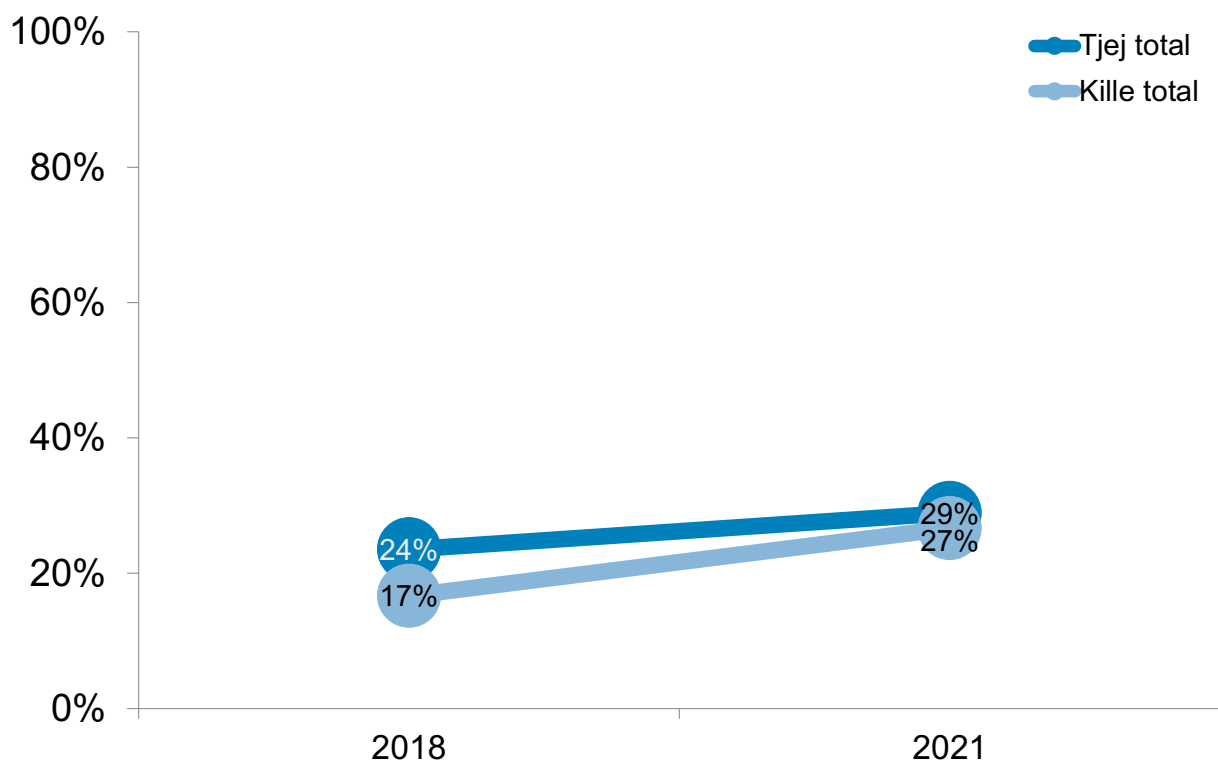
D3a. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Jämförelse med rikssnittet

Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
27%	19%	32%	20%

¹ MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå

I en jämförelse över tid framkommer det att andelen tjejer och killar på högstadiet som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter att påverka har ökat sedan år 2018. Störst ökning ser vi bland killarna.

D3b. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Jämförelse över tid

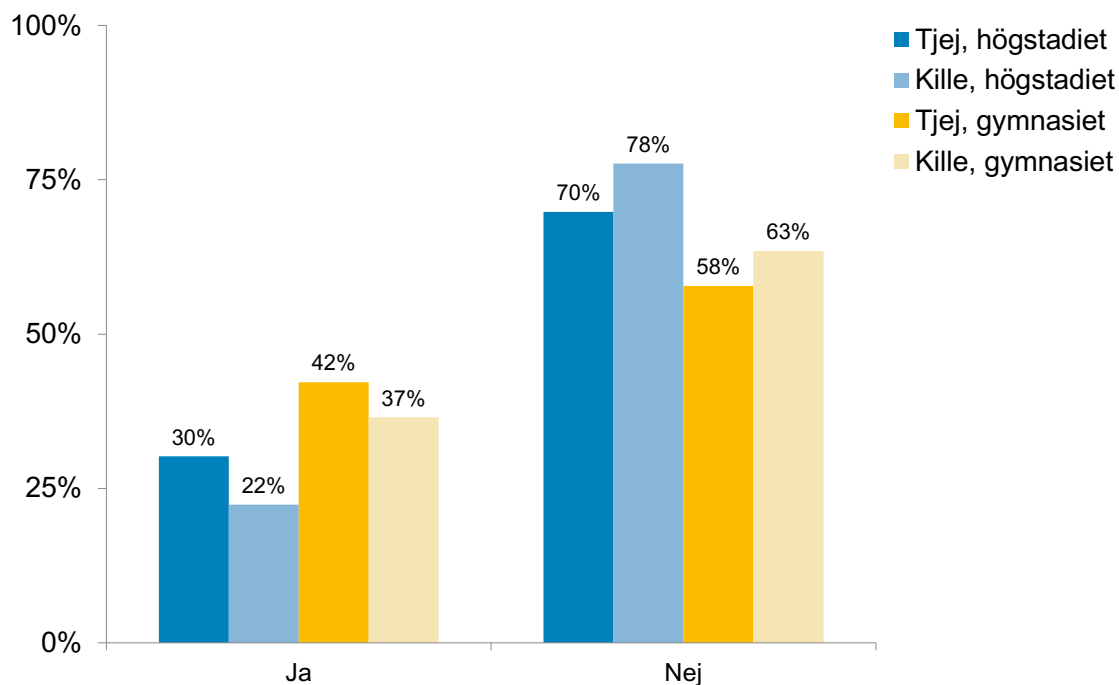
Vill vara med och påverka

Ungdomarna svarade på en fråga om huruvida de vill vara med och påverka i frågor som rör Hylte. I denna fråga framgår att andelen gymnasietjejer som vill påverka är högre än i övriga grupper - se diagram D4. Totalt svarar 27 % av högstadieungdomarna och 40 % av gymnasieungdomarna i Hylte att de vill påverka.

Högstadieungdomarna i Hylte vill vara med och påverka vad som händer i kommunen i klart lägre utsträckning än rikssnittet, se tabell D4a. Även gymnasieungdomarna vill påverka i något lägre grad än rikssnittet.

I diagram D4b på följande sida framkommer att andelen högstadieungdomar som vill påverka i kommunen har minskat tydligt sedan år 2018.

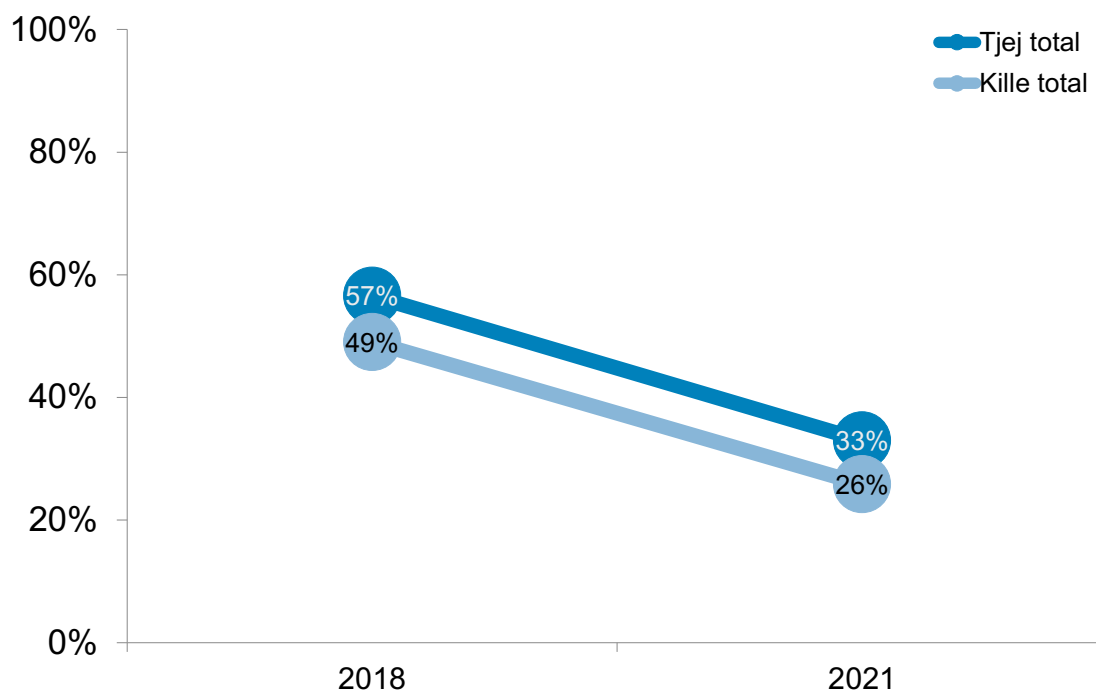
D4. Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?

D4a. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelse med rikssnittet

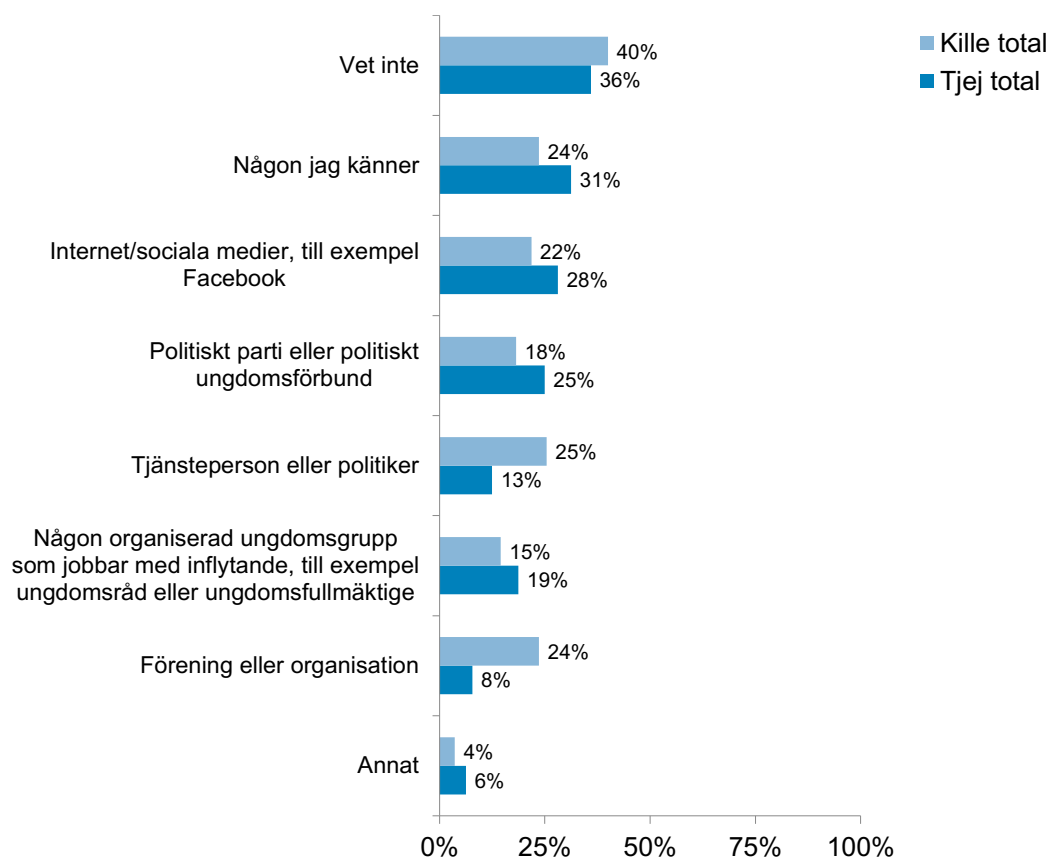
Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
27%	41%	40%	47%

D4b. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelse över tid, högstadiet

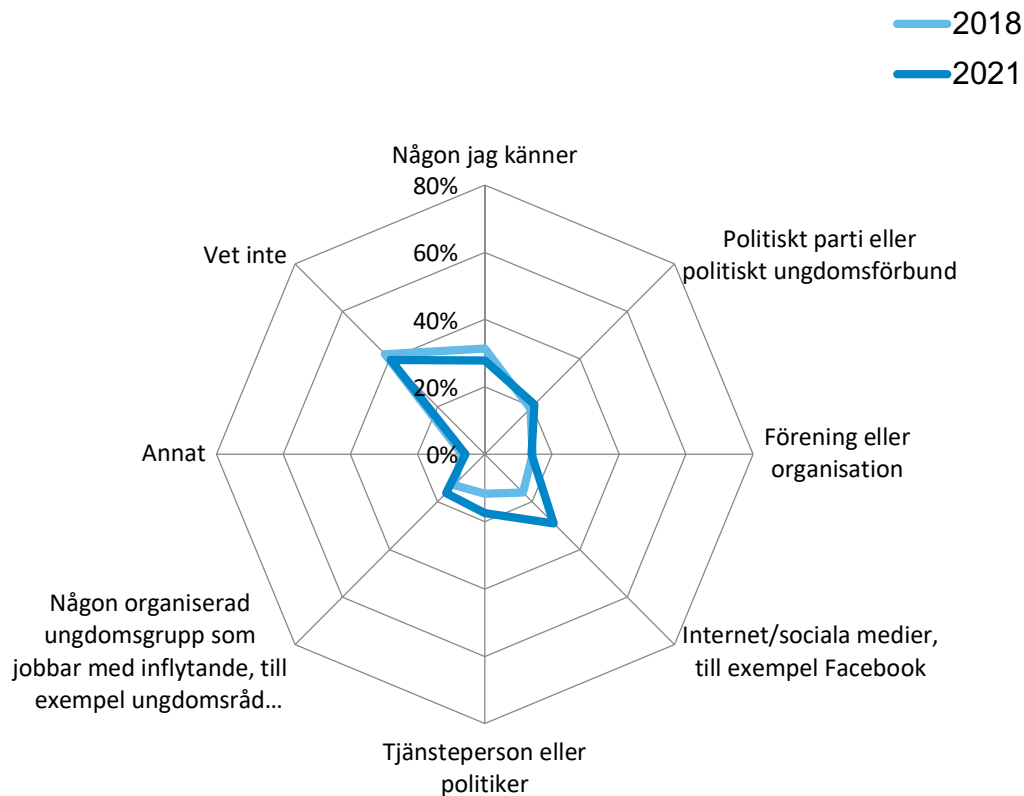

De som svarade att de vill påverka i kommunen fick en följdfråga gällande vem de skulle vända sig till om de vill påverka något. 36 % av tjejerna och 40 % av killarna svarar att de inte vet vart de skulle vända sig. Därefter svarar störst andel av både tjejer och killar att de skulle vända sig till någon de känner eller till internet/sociala medier. Vid en jämförelse över tid kan vi se att andelen högstadieungdomar som skulle vända sig till internet eller sociala medier har ökat från år 2018. Även andelen som skulle vända sig till en tjänsteperson eller politiker har ökat något. I övrigt är resultatet likt år 2018.

**D4c. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?
Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka**

**D4c_1. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?
Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka: högstadiet, Jämförelse över tid**

D4d. Vad vill du påverka?

Ungdomarna som svarade att de ville påverka kunde även i fritext ta upp vad för typ av frågor de skulle vilja påverka. Skolmaten, skolsystemet och mängden prov, trygghet och skolmiljön är exempel på frågor som ungdomarna tar upp som rör skolan. Flera ungdomar kommenterar att de vill påverka i frågor som rör deras fritidsintressen, aktiviteter eller idrottsplaner i stort.

Även samhällsfrågor som integration, kriminalitet, bränslepriserna, miljö och klimat. Hur miljön ser ut i Hylte samt hur landsbygden bör involveras mer tas upp av några ungdomar. Övrigt som nämns är önskemål om att påverka kollektivtrafiken på olika sätt.

Några citat från ungdomar redovisas på följande sida.

”Jag vill påverka
bränsle priserna!!!”

– Kille, gymnasiet

”Miljön utomhus, t.ex
bänkar, soptunnor osv”

– Tjej, högstadiet

”Jag vill påverka kriminalitet
problemet det är för mycket
problem i Hylte kommun när
det kommer till kriminalitet
ofta på skolans sida av Hyl-
te.”

– Kille, högstadiet

”Att vuxna ska ta oss
ungdomar på allvar
och inte nonchalera
våra åsikter, frågor
eller sådant vi vill
förändra”

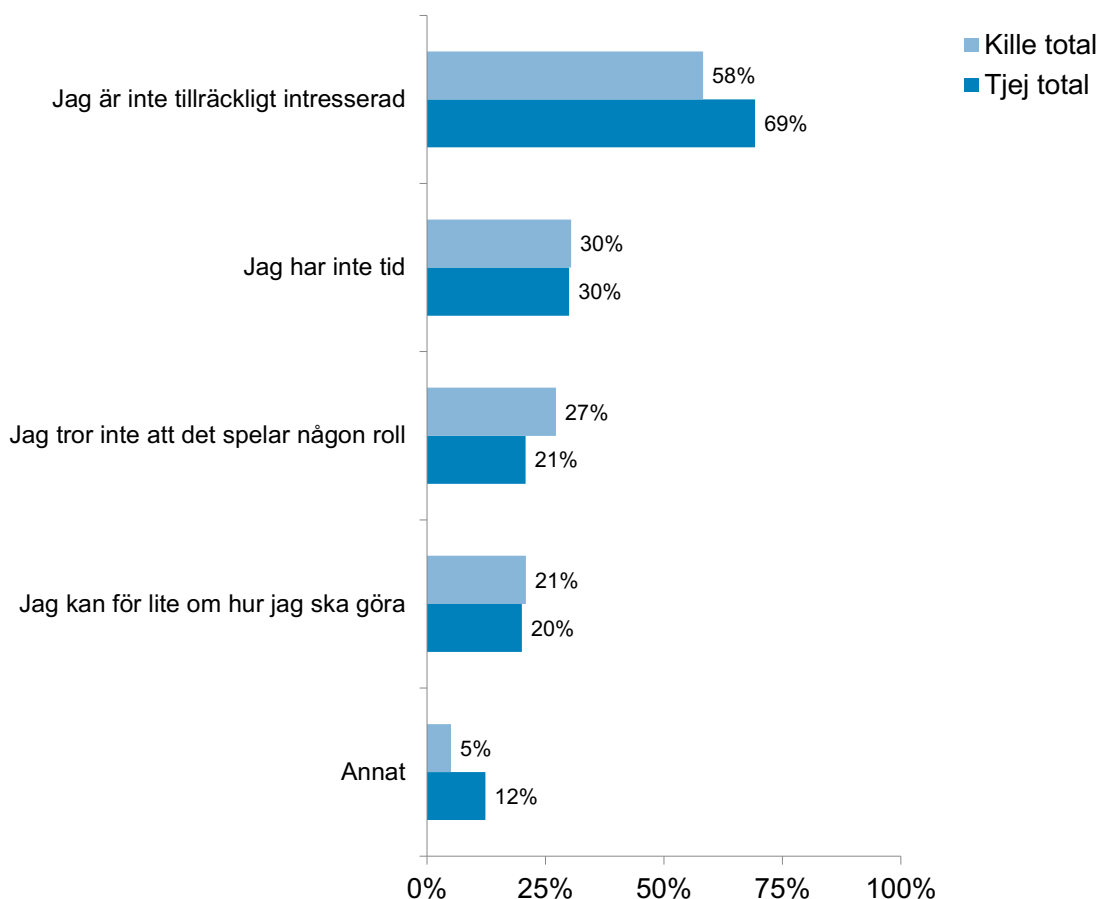
– Tjej, gymnasiet

De som inte vill påverka

De som på fråga D4 svarade att de inte vill vara med och påverka i kommunen fick svara på en fråga om varför de inte vill det, se diagram D4f nedan.

58 % av killarna och 69 % av tjejerna svarar att de inte är tillräckligt intresserade. 30 % av både tjejer och killar svarar att de inte har tid. Fler killar (27 %) än tjejer (21 %) tror inte att det spelar någon roll.

D4f. Vilken eller vilka är anledningarna till att du inte vill vara med och påverka? Besvarades endast av de som svarat att de inte vill påverka

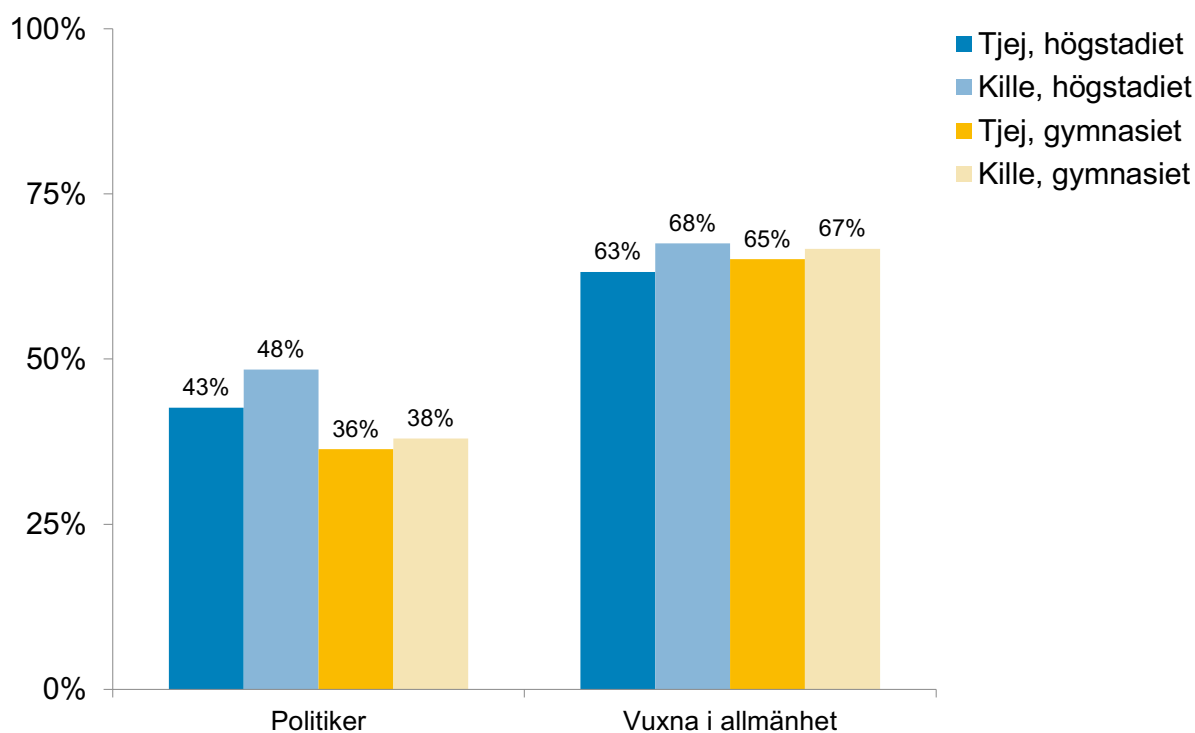
Förtroende för vuxna och politiker

Ungdomarna svarade på en fråga om hur stort förtroende de har för vuxna i allmänhet och en fråga om hur stort förtroende de har för politiker. 65 % av både högstadie- och gymnasieungdomar svarar att de har ett högt förtroende för vuxna i allmänhet. Förtroendet för politiker är däremot lägre, 44 %. Det är inga större skillnader mellan könen, däremot har högstadieungdomar ett större förtroende för politiker.

Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att ungdomar i Hylte har ett något lägre förtroende för vuxna. Vad gäller förtroende för politiker har ungdomarna i Hylte ungefär lika stort förtroende.

Andelen högstadieungdomar med stort eller ganska stort förtroende för vuxna och politiker är på ungefär samma nivå som år 2018, se följande sida.

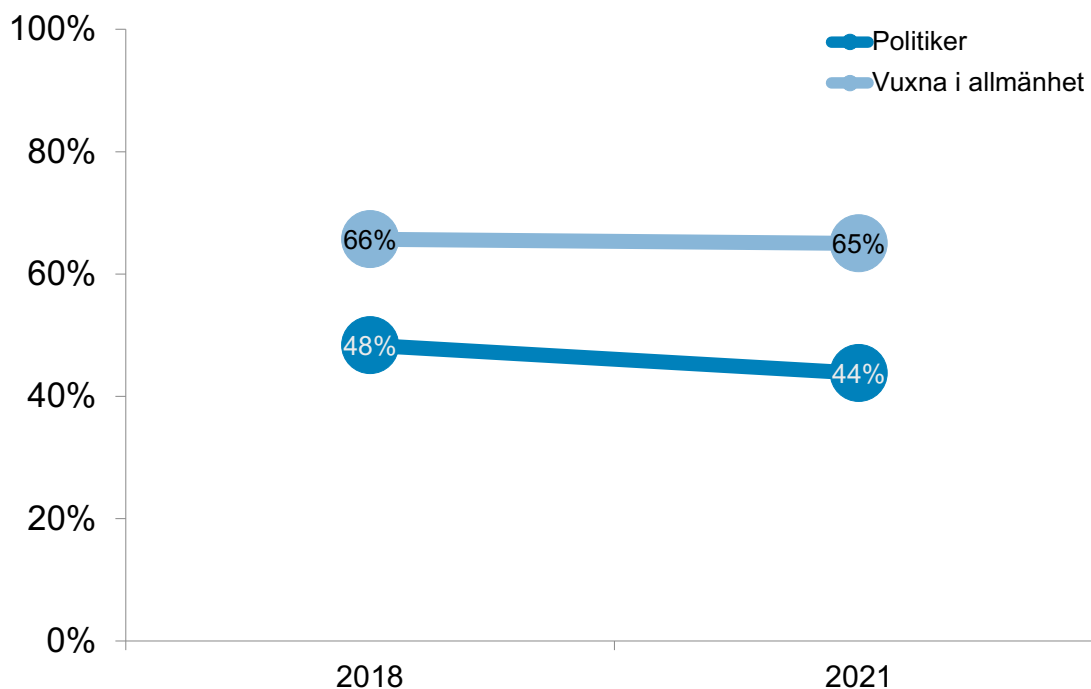
**D5. Hur stort eller litet förtroende har du för följande vuxna personer?
Andel som svarat "mycket stort" eller "ganska stort"**

**D5a. Andel med stort eller ganska stort förtroende för vuxna och politiker.
Jämförelse med riksnittet**

	Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
Politiker	46%	47%	37%	40%
Vuxna	65%	70%	65%	70%

**D5b. Andel med stort eller ganska stort förtroende för vuxna och politiker.
Jämförelse över tid, högstadiet**

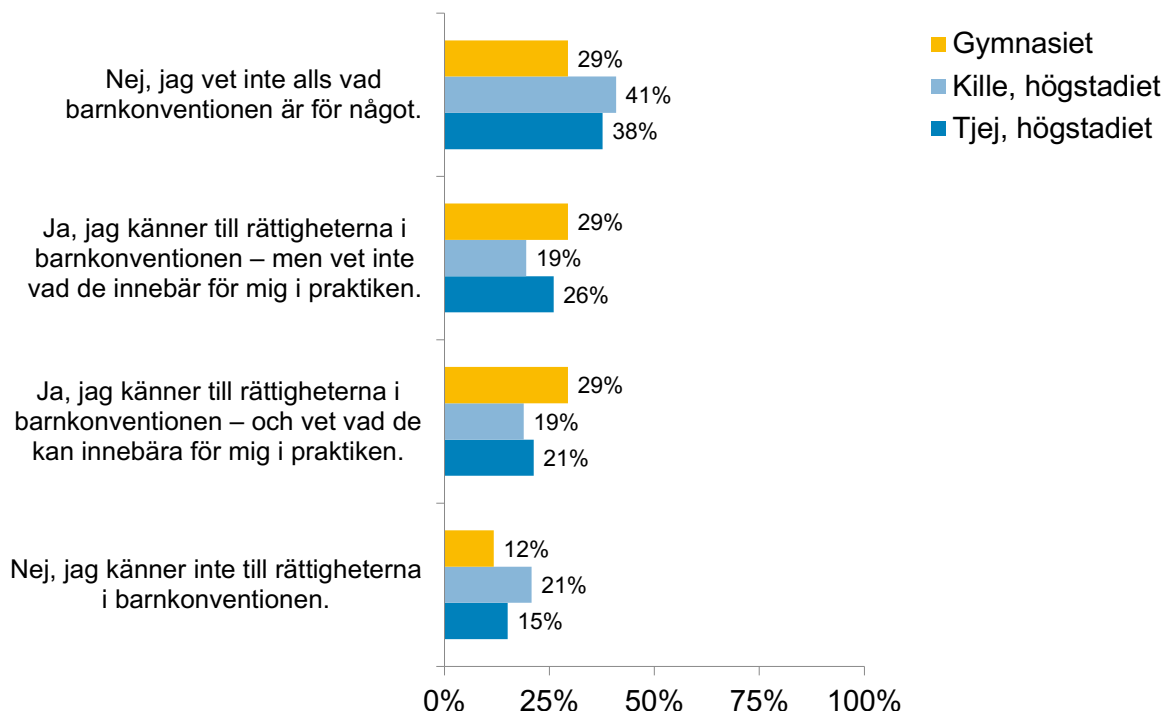

Barnkonventionen

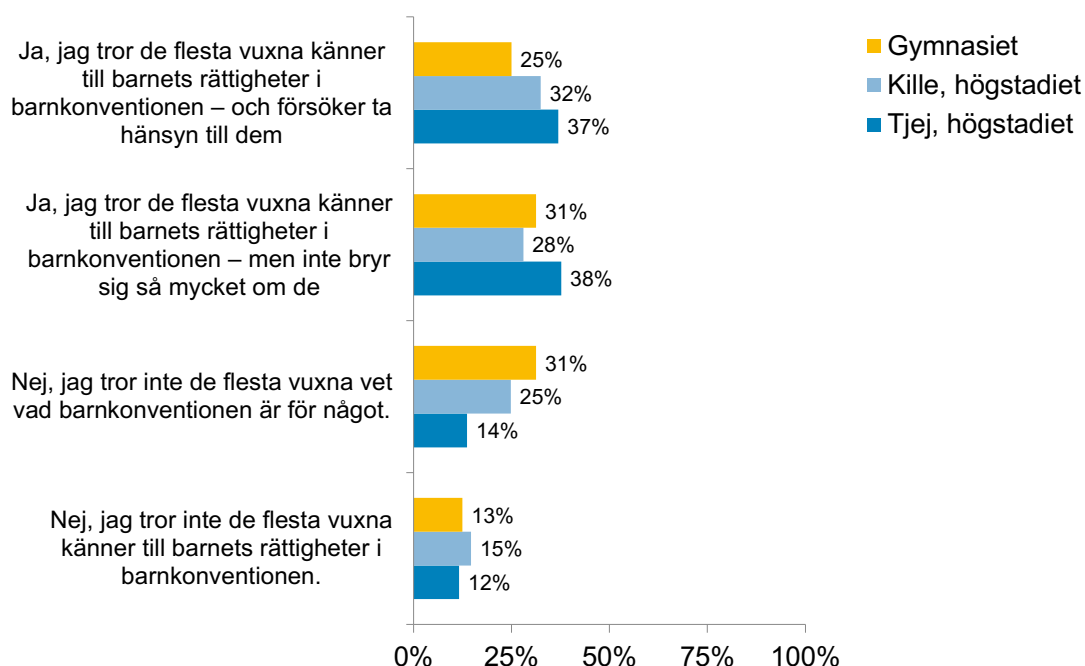
I Lupp-enkäten ställdes även två frågor om barnkonventionen. På grund av få svar på gymnasiet redovisas endast totalresultatet.

Vad som framgår är att högstadieungdomarna i högre utsträckning än gymnasieungdomarna svarar att de inte alls vet vad barnkonventionen är för något. Däremot svarar fler gymnasieungdomar att de inte tror att de flesta vuxna vet vad barnkonventionen är (31 %). På högstadiet svarar 25 % av killarna och 14 % av tjejerna detsamma.

D6a. Känner du till vilka rättigheter du har enligt barnkonventionen?

D6b. Tror du att vuxna i allmänhet känner till barnets rättigheter enligt barnkonventionen?

Fördjupat om ungas inflytande

Inflytande i skolan

Som vi noterat i område C som rör skolan finns det en stor differens mellan önskat och upplevt inflytande bland eleverna. Detta är dock inget unikt för Hylte utan ser ut på liknande sätt även i andra kommuner och i årets rikssnitt.

Vid en analys av grupper av ungdomar som anser att de får vara med och bestämma om olika saker i skolan framgår det att denna grupp även är något nöjdare med skolan totalt sett, än de som upplever att de inte får vara med och bestämma. De som anser att de får vara med och bestämma i skolan trivs också bättre med stämningen samt är nöjdare med både undervisning, lärare och övriga aspekter i skolan. Upplevt inflytande i skolan samvarierar alltså med nöjdheten kring skolan.

De som upplever att de får påverka i skolan ser också mer positivt på sina möjligheter att påverka i kommunen – de svarar i högre grad än övriga att de vill påverka i kommunen, 32 % vill påverka bland de som jämfört med 21 % bland övriga. Däremot finns inga större skillnader på synen på möjligheterna att påverka i kommunen. MUCF konstaterar i en rapport att inflytande på ett område eller inom en sfär även ger goda möjligheter till inflytande i fler områden. Detta innebär att ett fungerande elevråd i skolorna troligen är viktigt för att fler ungdomar ska ta steget och engagera sig i andra sfärer, exempelvis i kommunen¹.

Inflytande i samhället i stort

Vad som framgått av undersökningen är att runt 28 % av ungdomarna svarat att de ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter, och att andelen ökat något bland högstadieungdomarna sedan år 2018. Vid en analys av den grupp unga som svarat att de ser sig ha små/inga möjligheter att påverka i kommunen framgår det att de i läge grad än andra ungdomar är nöjda med sin fritid. De saknar även fritidsaktiviteter där de bor i något högre grad än övriga.

¹ MUCF 2010: Fokus 10: En analys av ungas inflytande

E. Trygghet

Att så många unga som möjligt får trygga uppväxtvillkor möjliggör en bra start i livet och goda möjligheter att utvecklas.

Utsatthet för mobbning, kränkningar, trakasserier och våld påverkar hälsan och känslan av trygghet hos unga. MUCF konstaterar att en av de faktorer som påverkar ungas hälsa i störst utsträckning är om man under den senaste tiden har blivit utsatt för någon form av mobbning, men även andra former av utsatthet tas upp (hot, misshandel, utnyttjande).¹ Otrygghet och utsatthet kan även påverka den utsattes möjligheter till kunskapsutveckling i skolan och således potentiellt påverka möjligheterna för individen i framtiden.

Enligt SCB så ökar mobbningen och otryggheten i skolan och detta gäller både pojkar och flickor.² Att få bukt med denna typ av problem är därmed väldigt viktigt.

Observera att det är en liten andel gymnasieungdomar som besvarat dessa frågor, varvid deras resultat bör betraktas med varsamhet.

”Vi vill att alla ska passa in så att man kan känna sig trygg oavsett var man befinner sig”

– Svar från tjej i högstadiet på frågan om vad Hylte kommun borde veta för att göra kommunen bättre för unga

¹ MUCF 2007: Fokus 07: En analys av ungas hälsa och utsatthet

² SCB 2020: Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige

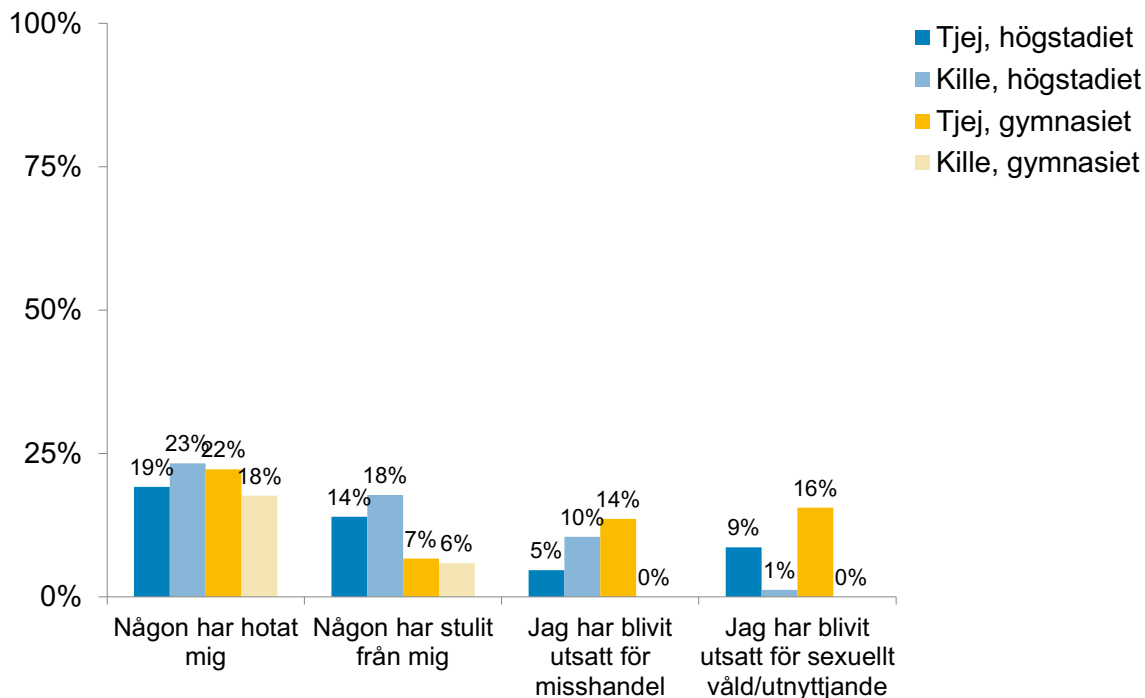
Utsatthet för brott och otrygga situationer

I enkäten ställdes en fråga om huruvida man har blivit utsatt för någon otrygg situation under de senaste sex månaderna. Störst andel svarar att de har utsatts för hot. Vi ser även att högstadieungdomarna i högst grad har utsatts för stöld.

Det finns en del skillnader mellan könen i frågan. Gymnasietjejerna, totalt 14 %, svarar i högst grad att de utsatts för misshandel under de senaste sex månaderna. Tjejerna svarar i högre grad än killarna att de utsatts för sexuellt våld/utnyttjande. Bland tjejerna svarar 9-16 % att de utsatts för sexuellt våld/utnyttjande, att jämföra med 1% av killarna.

Jämfört med rikssnittet 2021 är högstadieungdomarna i Hylte något mer utsatta för stölder. I övrigt är resultatet likt rikssnittet. Över tid (se nästa sida) kan vi se att andelen högstadiekillar som utsatts för de olika brotten är på liknande nivåer som år 2018. Bland högstadietjejer har andelen utsatta för sexuellt våld och utnyttjande samt stöld ökat något.

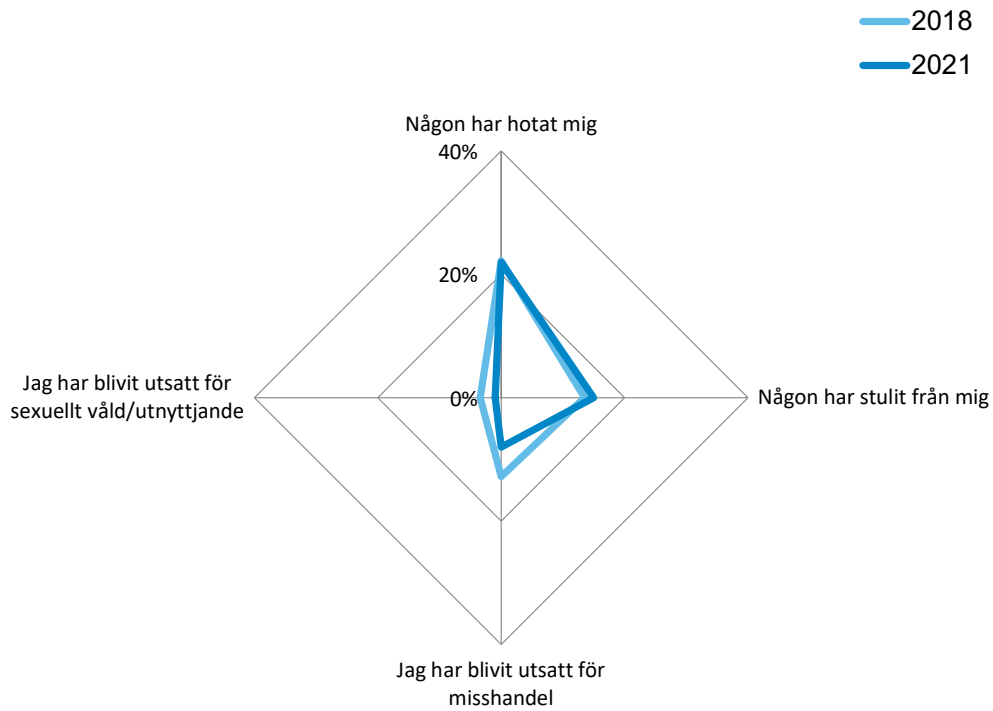
E1. Nu vill vi att du tänker tillbaka på de senaste sex månaderna. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja"

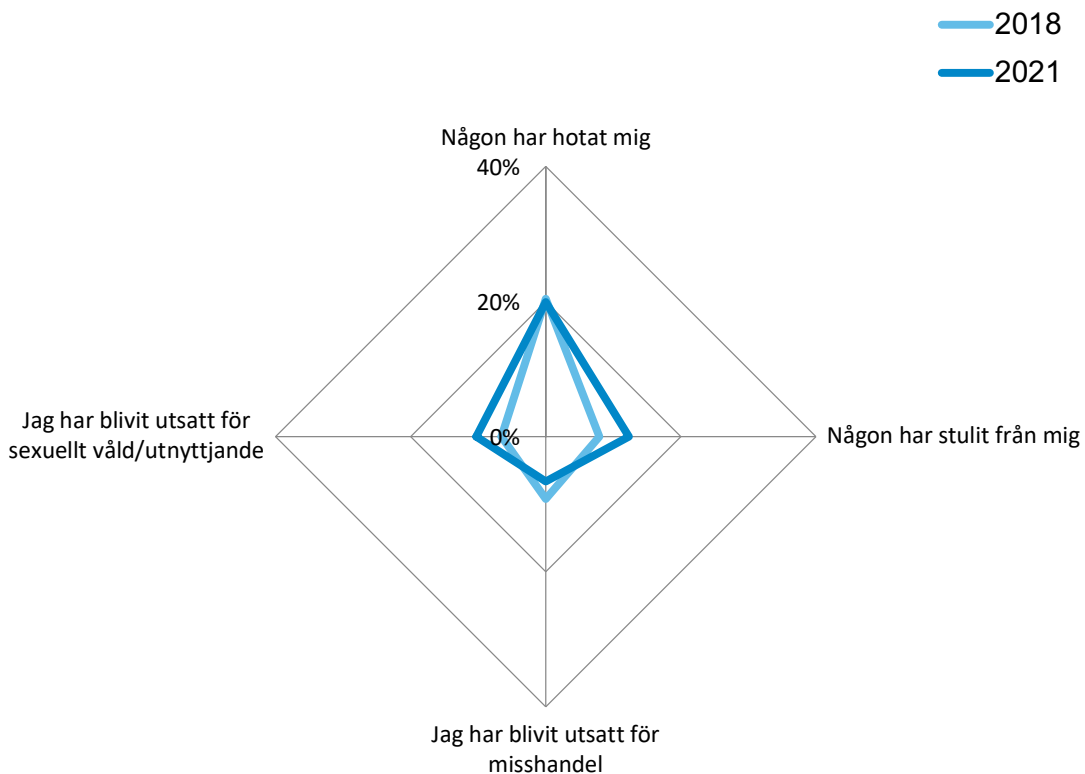
E1a. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja": Jämförelse med rikssnittet

	Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
Någon har hotat mig	22%	20%	20%	17%
Någon har stulit från mig	16%	12%	6%	11%
Jag har blivit utsatt för misshandel	8%	5%	6%	4%
Jag har blivit utsatt för sexuellt våld/utnyttjande	5%	4%	7%	5%

E1b. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja": Jämförelse över tid, kille högstadiet

E1c. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja": Jämförelse över tid, tjej, högstadiet

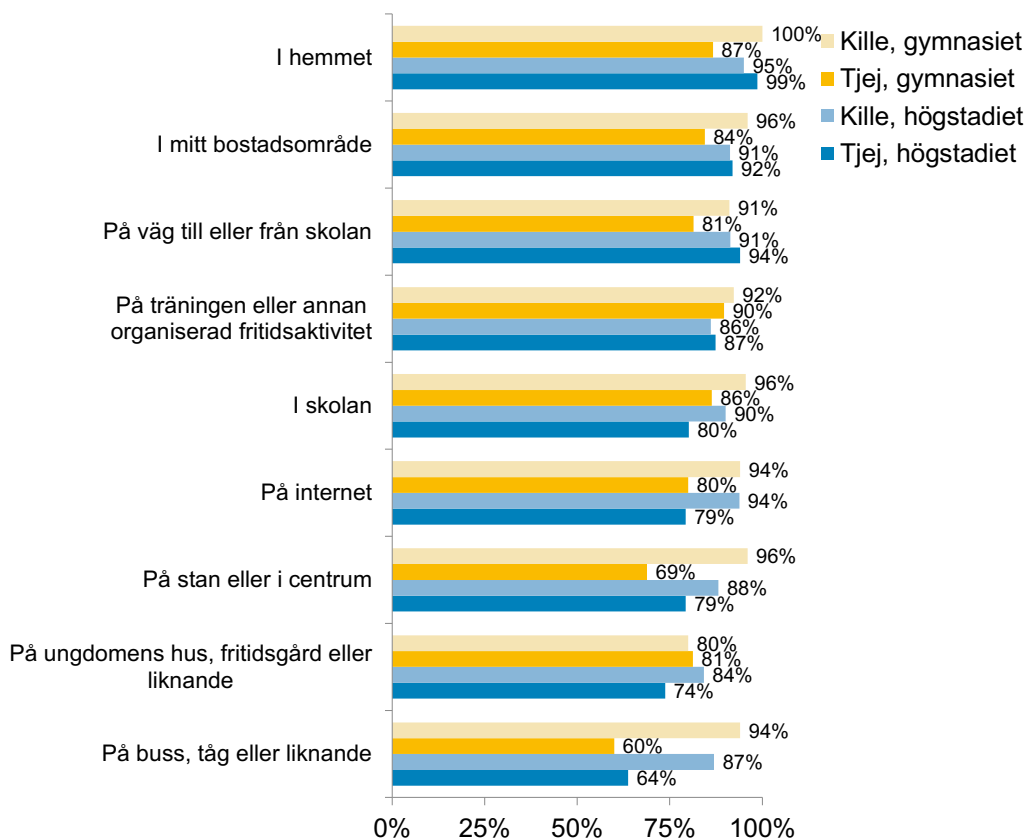

Trygghet

Ungdomarna fick svara på en fråga om hur trygga de upplever att de är på olika fysiska platser i kommunen och på internet. Som det framgår i diagram E2 nedan svarar en stor andel att de alltid eller oftast är trygga hemma, i bostadsområdet, på väg till eller från skolan, på träningen, i skolan och på internet. Tryggheten är lägre på stan/i centrum och på bussar/tåg. Vad gäller bussar/tåg och på stan/ i centrum svarar tjejer i lägre grad än killar att de känner sig trygga. Jämfört med rikssnittet känner sig ungdomarna i Hylte ungefär lika trygga. Unga i Hylte är dock tryggare på stan/ i centrum och på fritidsgårdar jämfört med rikssnittet, se tabell E2a.

E2. Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?*

Andel som svarat att de "alltid" eller "oftast" är trygga

E2a. Andel som svarat att de oftast eller alltid känner sig trygga:

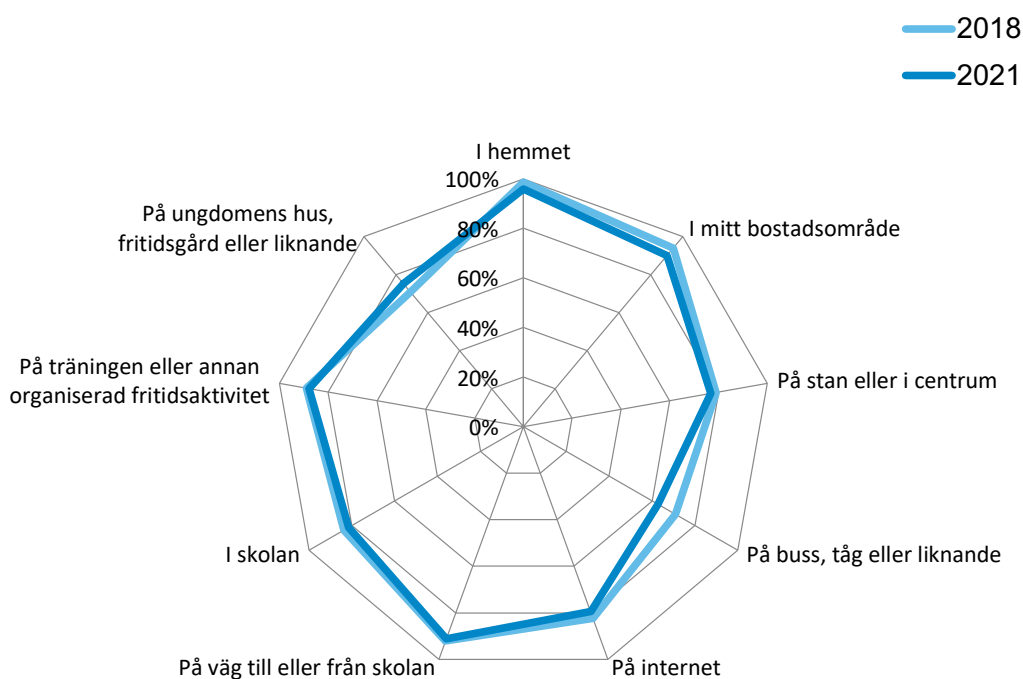
Jämförelse med rikssnittet*

	Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
I hemmet	97%	98%	94%	98%
I mitt bostadsområde	91%	94%	91%	94%
På stan eller i centrum	83%	78%	83%	77%
På buss, tåg eller liknande	75%	78%	78%	81%
På internet	86%	90%	88%	90%
På väg till eller från skolan	92%	93%	86%	94%
I skolan	85%	89%	91%	94%
På träning eller annan organiserad fritidsaktivitet	87%	93%	91%	94%
På ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	80%	78%	81%	76%

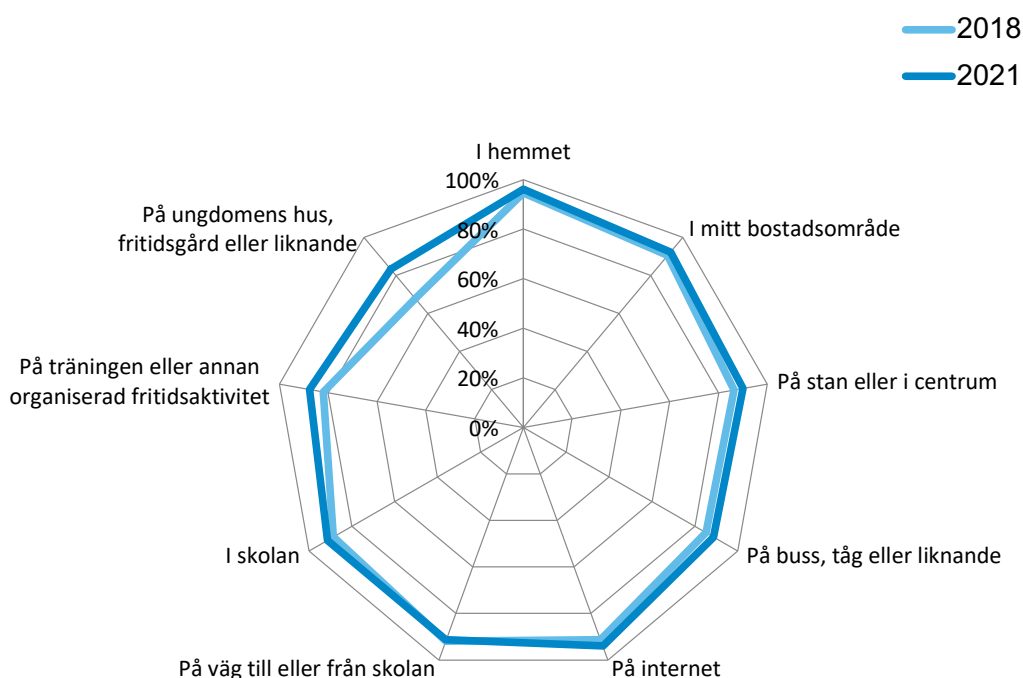
*Siffrorna i diagrammet och tabellen ovan visar endast de som svarat på frågan, d.v.s. svarsalternativet "ej aktuellt" är borträknat. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 2-64 %. Andelen som svarat "ej aktuellt" på fritidsgårdsalternativet är 53-64%. Andelen som svarat "ej aktuellt" på träning/fritidsaktivitet är 22- 36%.

Andelen som känner sig trygga på olika platser är likt resultatet år 2018 - både bland tjejer och killar i högstadiet. Framförallt har tryggheten ökat på fritidsgårdarna för killar medan tjejer känner sig något mindre trygga i kollektivtrafiken i år jämfört med år 2018.

**E2b. Andel som svarat att de oftast eller alltid känner sig trygga:
Jämförelse över tid, tjej högstadiet***

**E2c. Andel som svarat att de oftast eller alltid känner sig trygga:
Jämförelse över tid, kille högstadiet***

*Siffrorna i diagrammen ovan visar endast de som svarat på frågan, d.v.s. svarsalternativet "ej aktuellt" är borträknat. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 2-64 %. Andelen som svarat "ej aktuellt" på fritidsgårdsalternativet är 53-64%. Andelen som svarat "ej aktuellt" på träning/fritidsaktivitet är 22- 36%.

Mobbning och trakasserier

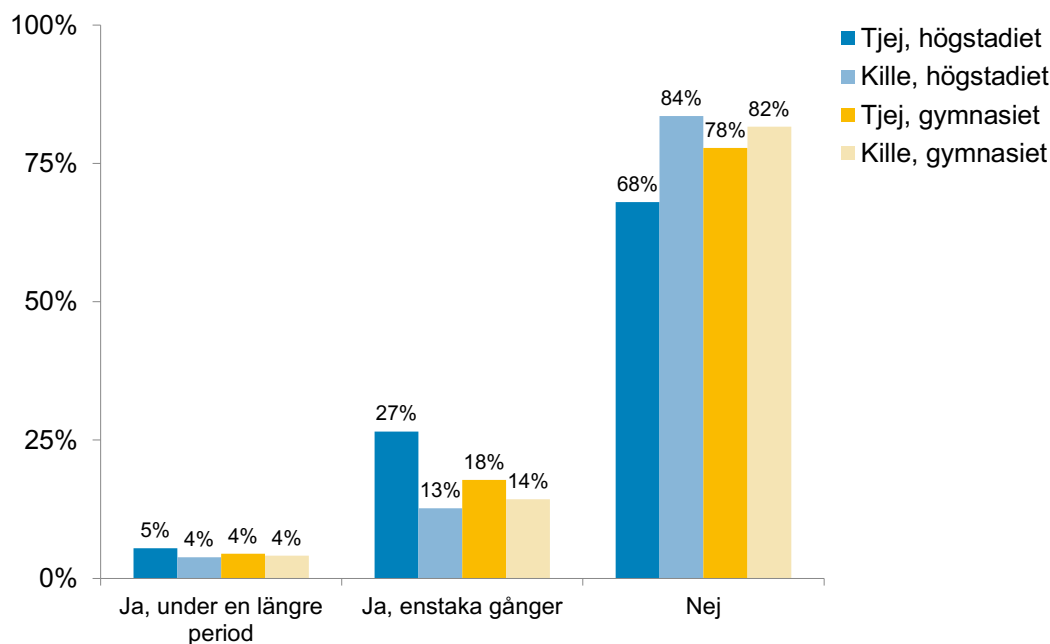
I denna del redovisas frågor som rör utsatthet för mobbning och trakasserier. Som tidigare nämnt är utsatthet för mobbning något som tydligt påverkar hälsan. Nya studier pekar även på att mobbning har ökat i Sverige bland unga¹.

Vad som framgår är att en relativt hög andel av ungdomarna i gymnasiet samt högstadietje-
jer svarar att de utsatts för mobbning under en längre period eller enstaka gånger. Killarna i
högstadiet svarar i lägst grad att de utsatts, 17 %. Det finns ingen skillnad avseende andelen
högstadietungdomar som utsatts för mobbning i Hylte jämfört med riksnittet, se tabell E3a.
Även gymnasieungdomar är ungefär lika utsatta för mobbning som riksnittet.

Över tid har andelen som mobbats minskat något, se diagram E3b. Framför allt bland hög-
stadietjerna. Skillnaden mellan könen har i frågan minskat sedan år 2018.

Som det framgår i diagram E3c på följande sida har majoriteten av de som utsatts svarat att
det skett i skolan (69-81%). 46 % av tjejerna har utsatts på internet/mobilen. motsvarande
andel för killar är 23 %. Killar anger att de blir mer utsatta på stan, i sitt bostadsområde, i
kollektivtrafiken samt på fritidsgården.

E3. Under de senaste sex månaderna, har du blivit mobbad, trakasserad eller utfryst?

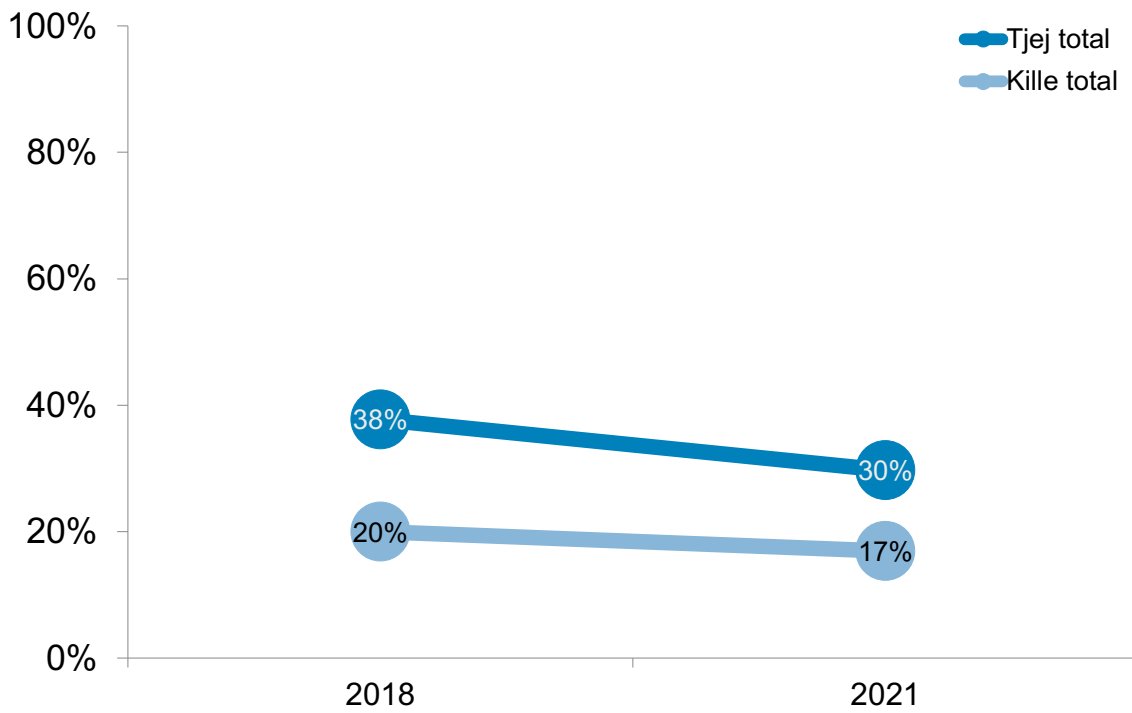

E3a. Andel som svarat "ja, längre period" eller "ja, enstaka gånger" på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning: Jämförelse med riksnittet

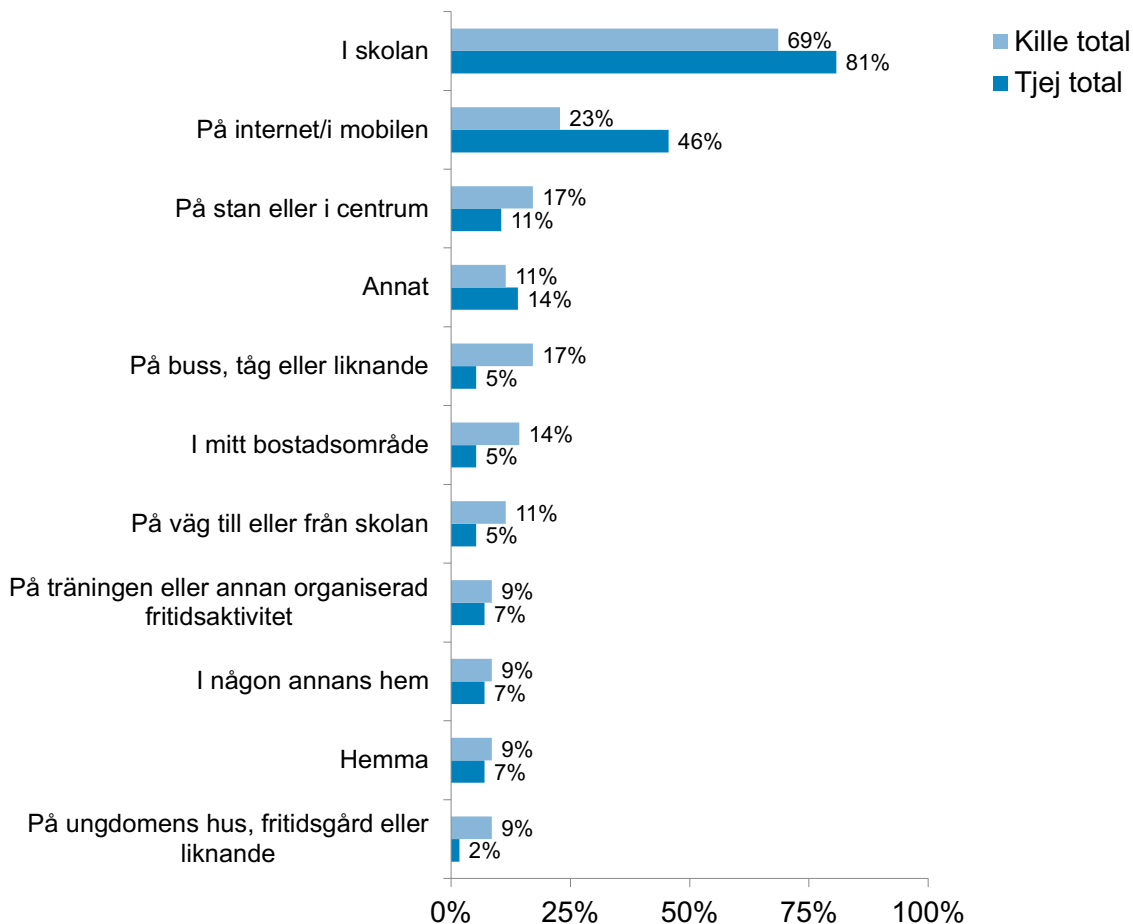
Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
26%	26%	20%	18%

¹ SCB 2020: Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige

E3b. Andel som svarat "ja, längre period" eller "ja, enstaka gånger" på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning: Jämförelse över tid, högstadiet

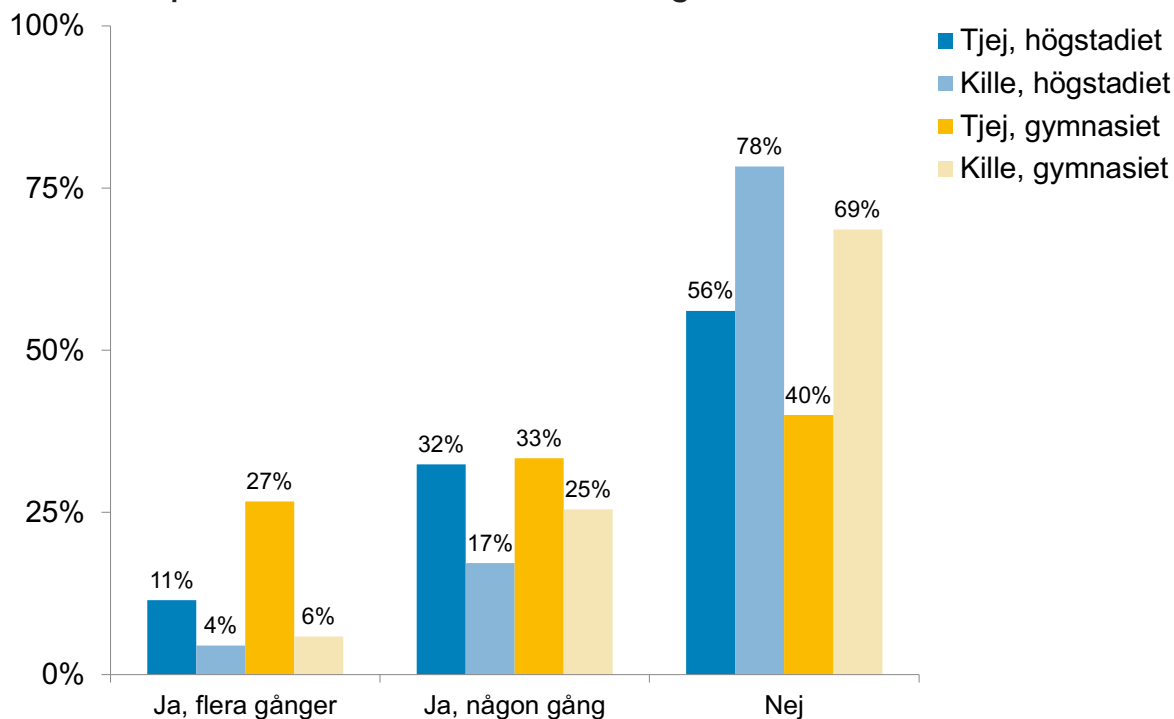
E3c. Var blev du mobbad, trakasserad eller utfrysad? Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för mobbning/trakasserier/utfrysning

Orättvis behandling

Ungdomarna fick även ange om de blivit orättvist behandlade på ett sätt som gjort att de mått dåligt. Här framgår att tjejer i både högstadiet och gymnasiet har blivit utsatta i högre grad än killar. 27% av gymnasietjejerna anger att de har utsatts flera gånger. Andelen gymnasieungdomar som utsatts är högre i Hylte jämfört med rikssnittet, se tabell E4a. Medan andelen högstadieungdomar är något lägre än rikssnittet.

E4. Har du, under de senaste sex månaderna, upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du har mått dåligt?

E4a. Andel utsatta för orättvis behandling flera gånger eller någon gång: Jämförelse med rikssnittet

Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
33%	39%	45%	35%

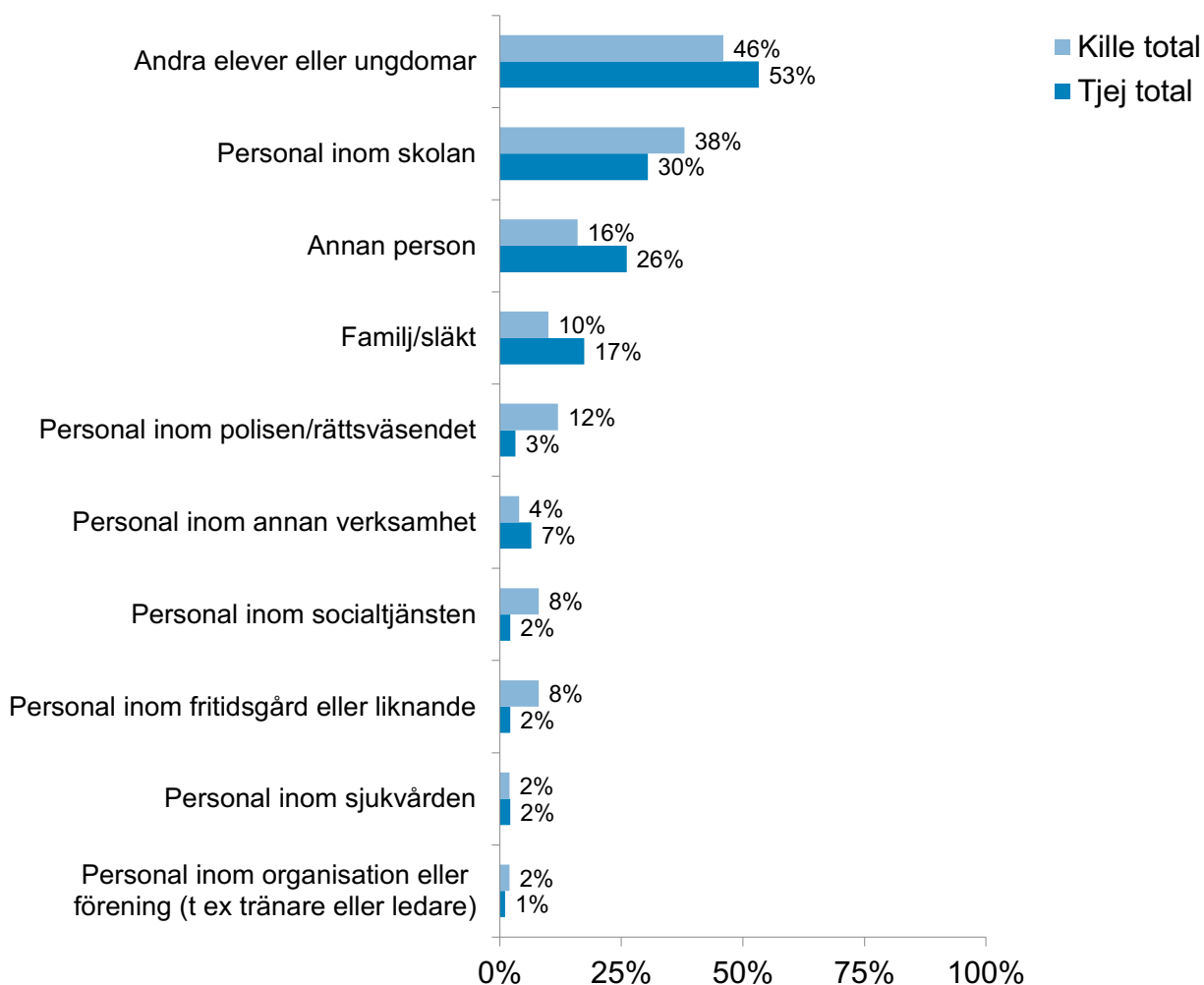
De ungdomar som utsatts fick även svara på en fråga om vem som utsatte dem för orättvis behandling. En klar majoritet svarar att de utsatts av andra elever eller ungdomar (53 % av tjejerna och 46 % av killarna). Det är också vanligt att ha utsatts av personal inom skolan, som 30 % av tjejerna och 38 % av killarna anger.

På följande sida framgår av diagram E4c att majoriteten av de som utsatts för orättvis behandling inte vet varför de blivit utsatta. En andel om 15% av tjejerna och 10 % av killarna har blivit orättvist behandlade på grund av sin etniska tillhörighet. 21 % av tjejerna och 18 % av killarna har angett att de har blivit orättvist behandlade på grund av sitt utseende.

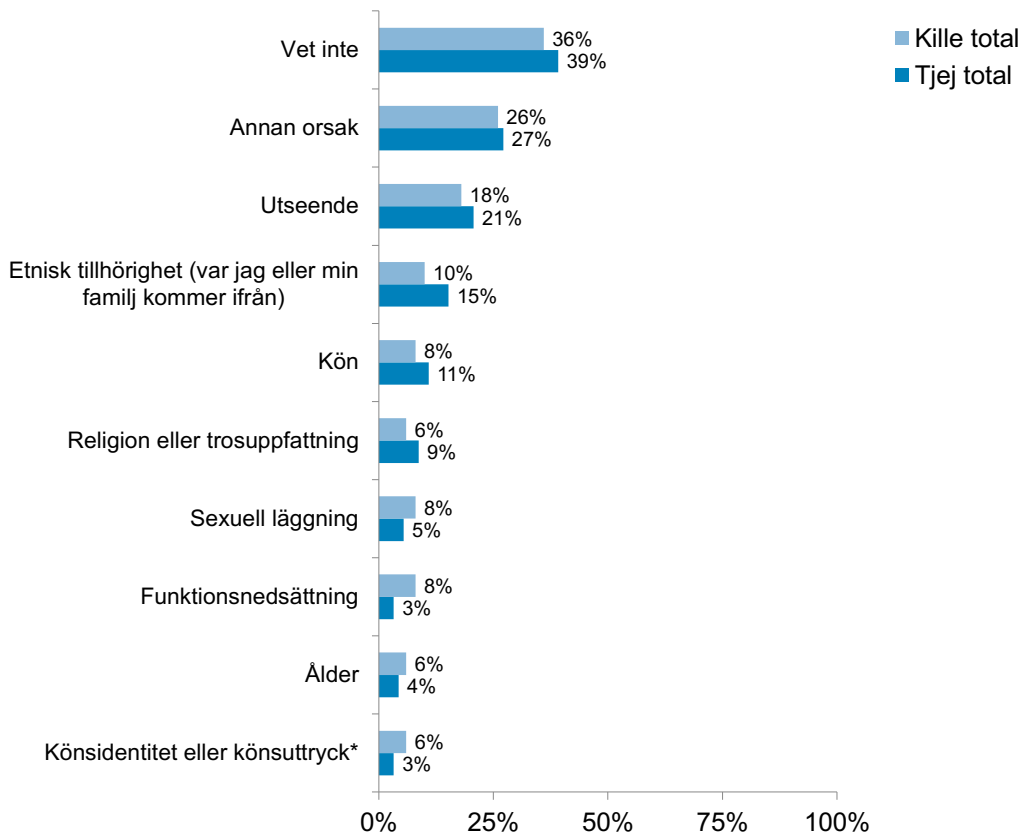
På följande sida, i diagram E5, ser vi också att en majoritet av ungdomarna vet vart de kan vända sig om de blir illa behandlade eller mår dåligt.

E4b. Vem eller vilka har du känt dig orättvist behandlad av?

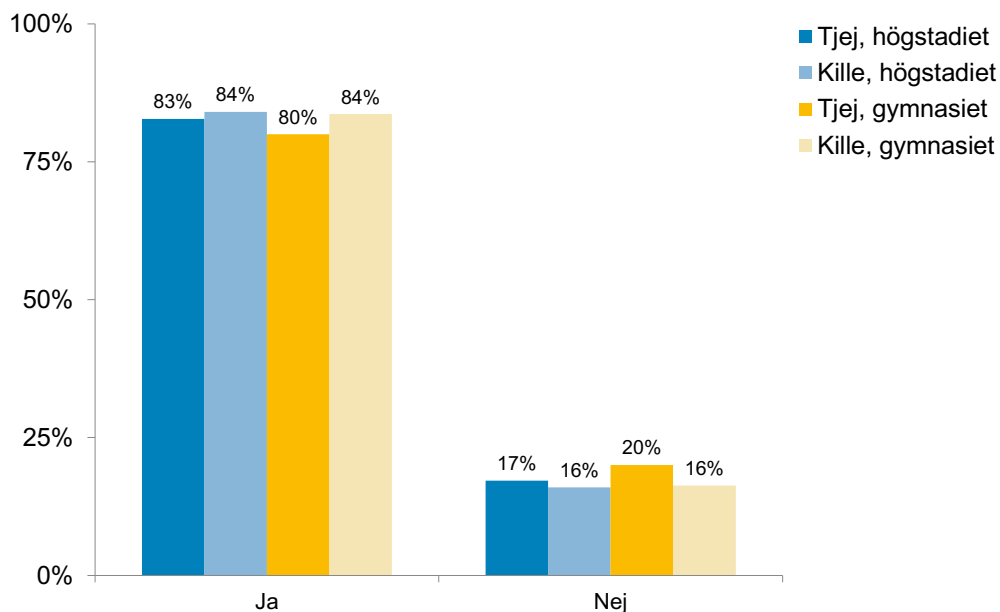
Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling

**E4c. Av vilken eller vilka orsaker tror du att du blev orättvist behandlad?
Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling**

E5. Vet du vart du kan vända dig för att få stöd om du skulle bli illa behandlad eller må dåligt?

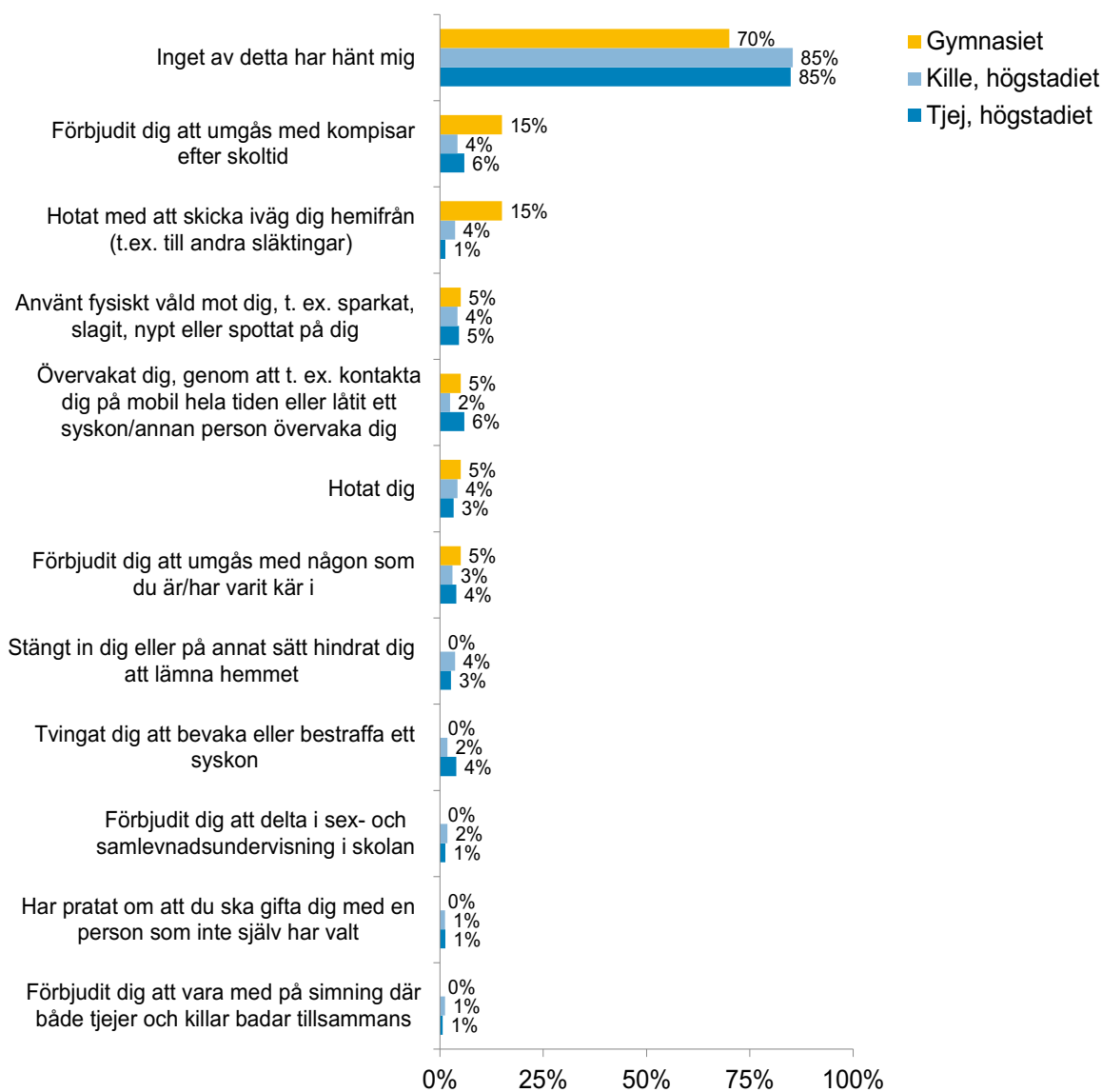
E5a. Andel ja: Jämförelse med riksnittet

Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
83%	83%	81%	83%

Ungdomarna fick även besvara två frågor gällande om de blivit utsatta av någon familjemedlem eller annan släkting, se diagram E6. Observera att det är en liten andel gymnasieungdomar som besvarat dessa frågor, därför redovisas endast totalresultatet. Resultatet för gymnasiet bör betraktas med viss försiktighet.

Nedan framkommer det att de flesta ungdomar i Hylte inte varit med om något av påståenden. Det framgår också att gymnasieungdomarna har blivit utsatta något mer än högstadieungdomarna.

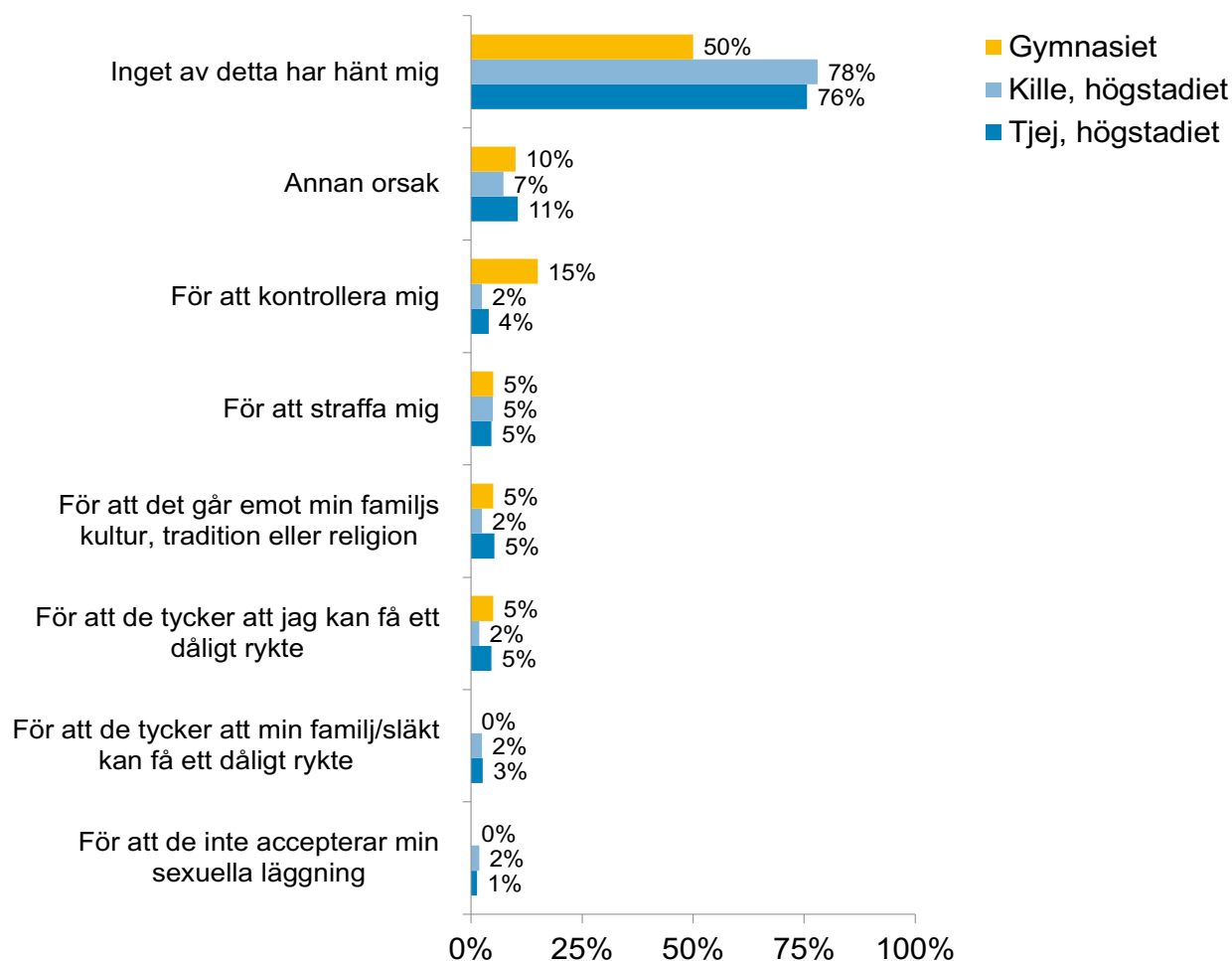
***E6. Har det hänt att någon familjemedlem eller annan släkting gjort något av det här mot dig under de senaste 12 månaderna?**

* Kommunspecifik fråga i Hylte

Ungdomarna fick även svara på vad de tror att eventuell kontroll, hot eller våld från en familjemedlem/släkting beror på. Flest svarar "Annan orsak" eller "För att kontrollera mig". Observera att det är en liten andel gymnasieungdomar som besvarat dessa frågor, därför redovisas endast totalresultatet. Resultatet för gymnasiet bör betraktas med viss försiktighet.

* E6b. Om du har blivit kontrollerad, hotad eller utsatt för våld av en familjemedlem/släkting, vad tror du det beror på?

* Kommunspecifik fråga i Hylte

”Många mår psykiskt dåligt, kanske att man borde visa mera hänsyn till de och prata om det för det är vanligt och många märker inte ens att så dem mår inte alltid är normalt”

– Svar från tjej i högstadiet på frågan om vad Hylte kommun borde veta för att göra kommunen bättre för unga

F. Hälsa

I Lupp-enkäten finns ett avsnitt som rör ungas hälsa. En god hälsa tidigt i livet leder till att unga kan skapa goda sociala relationer och tillgodogöra sig utbildning. Detta påverkar i sin tur bland annat möjligheterna till trygghet, arbete och inkomst. Ungas hälsa är därför avgörande för flertalet andra aspekter senare i livet. Idag finns det dock stora skillnader i ungas hälsa, bland annat utifrån om man är kille eller tjej, vilken bakgrund man har och familjens ekonomiska situation. Det finns också hälsoskillnader mellan personer i särskilt utsatta situationer och den övriga befolkningen. Särskilt tydliga är dessa skillnader för personer med funktionsnedsättning, HBTQ-personer och vissa nationella minoriteter.¹

Ungas hälsa, i synnerhet den psykiska hälsan, har uppmärksammats i ett flertal rapporter under den senaste tiden. Det konstateras att de flesta ungdomar i Sverige mår bra, men att psykisk ohälsa och psykosomatiska besvär har ökat betydligt de senaste årtiondena, för att under de senaste åren ha stannat på en relativt hög nivå i jämförelse med resten av befolkningen.

Varför ungas psykiska hälsa försämrats verkar bero på flera olika orsaker. Folkhälsomyndigheten konstaterar i en rapport från 2019 att brister i skolans funktion troligen är en orsak till att psykosomatiska symtom ökat hos unga. De tar också upp att en större medvetenhet om de ökade krav som förändringarna på arbetsmarknaden medför kan vara en orsak till ökningen av ohälsa.² I en rapport från organisationen Mind tar man också upp en viktig sak, nämligen att det idag finns en större öppenhet för ohälsa och att detta även kan påverka hur den psykiska ohälsan ser ut över tid då unga idag är mer ärliga med hur de mår än vad tidigare generationer kanske varit.³

1 SOU 2016:55, Mörk, Sjögren & Svaleryd 2014: Hellre rik och frisk – om familjebakgrund och barns hälsa

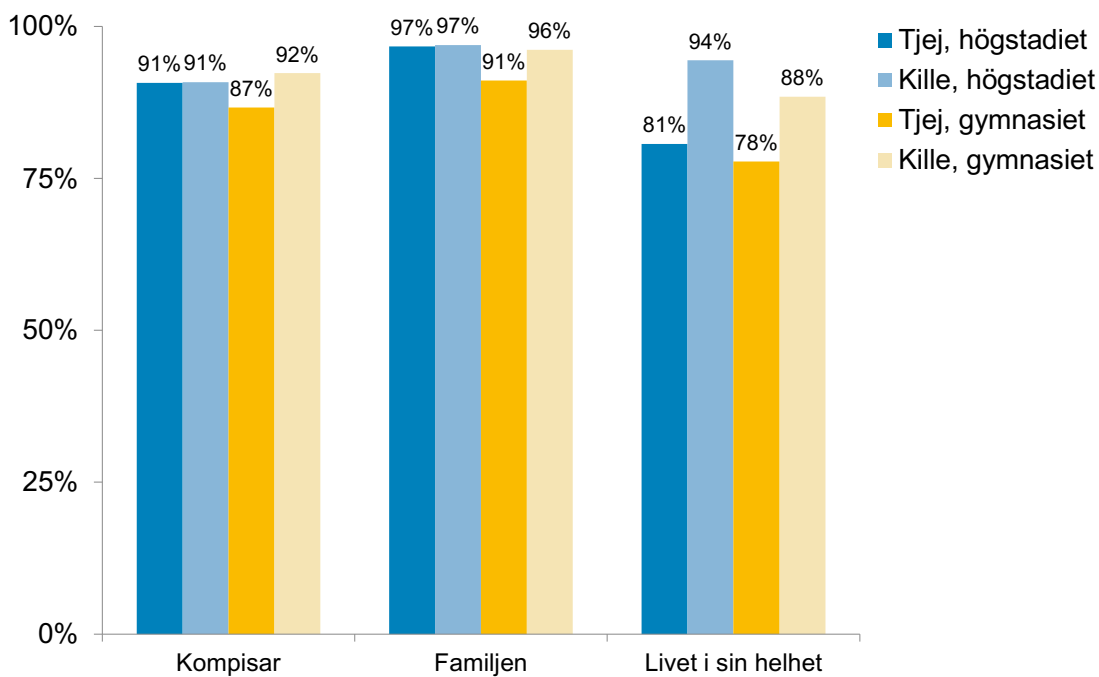
2 Folkhälsomyndigheten 2018 "Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?"

3 Mind 2018: En rapport om ungas psykiska hälsa

Relationer och nöjdhet med livet

Familje- och kompisrelationer samt andra sociala nätverk är faktorer som även påverkar en individs hälsa. Hur individen ser på livet som helhet är en fråga som ofta, med lite olika formuleringar, även används för att avspegla psykisk hälsa. En hög andel, omkring 90 %, av ungdomarna i Hylte är nöjda med kompisarna och familjen. När det gäller livet i sin helhet är nöjdheten något lägre, speciellt bland tjejerna. Tjejer i gymnasiet är minst nöjda med livet i sin helhet.

F0. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande? Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

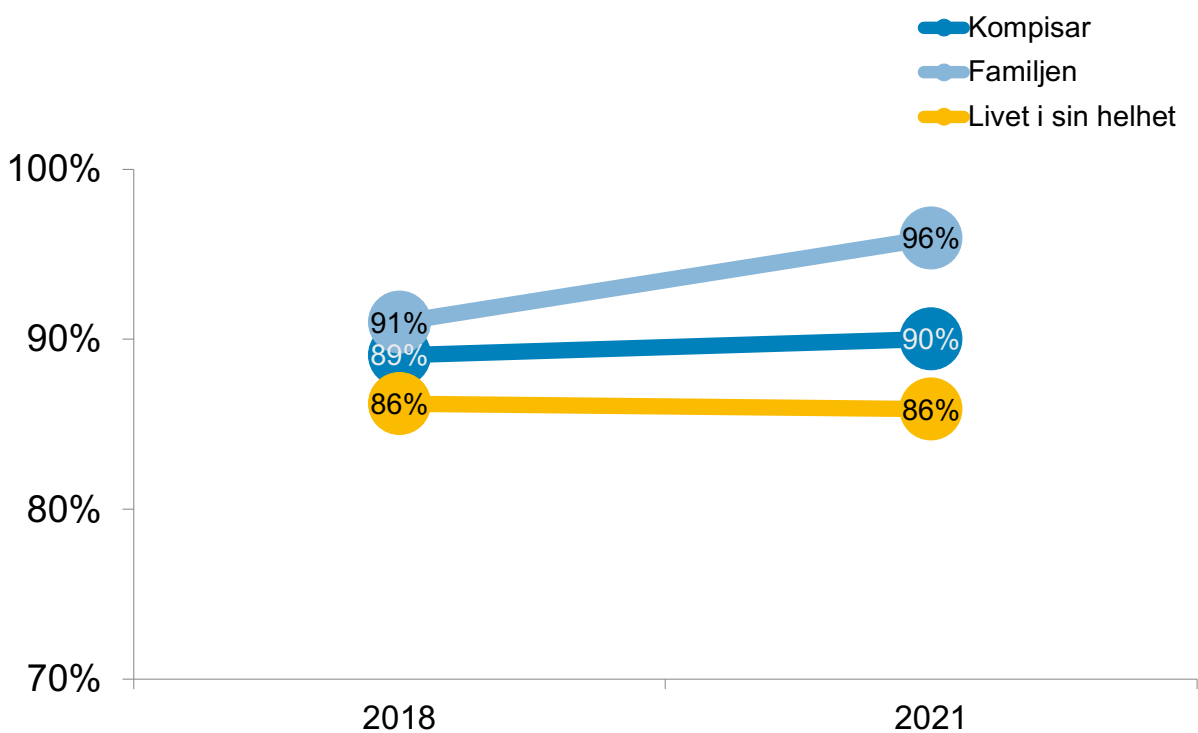
I tabell F0a ser vi att högstadieungdomar är mer nöjda med livet i sin helhet jämfört med rikssnittet för 2021. I övrigt är resultatet likt Lupps rikssnitt.

I diagram F0b framkommer det att nöjdheten med livet i sin helhet och med kompisar är densamma som år 2018. Däremot är högstadieungdomarna mer nöjda med sin familj jämfört med år 2018.

F0a. Andel nöjda med livet, familjen och kompisarna: Jämförelse med riksnittet

	Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
Livet	87%	78%	82%	85%
Familjen	97%	94%	94%	94%
Kompisarna	90%	93%	90%	91%

F0b. Andel nöjda med livet, familjen och kompisarna: Jämförelse över tid, högstadiet

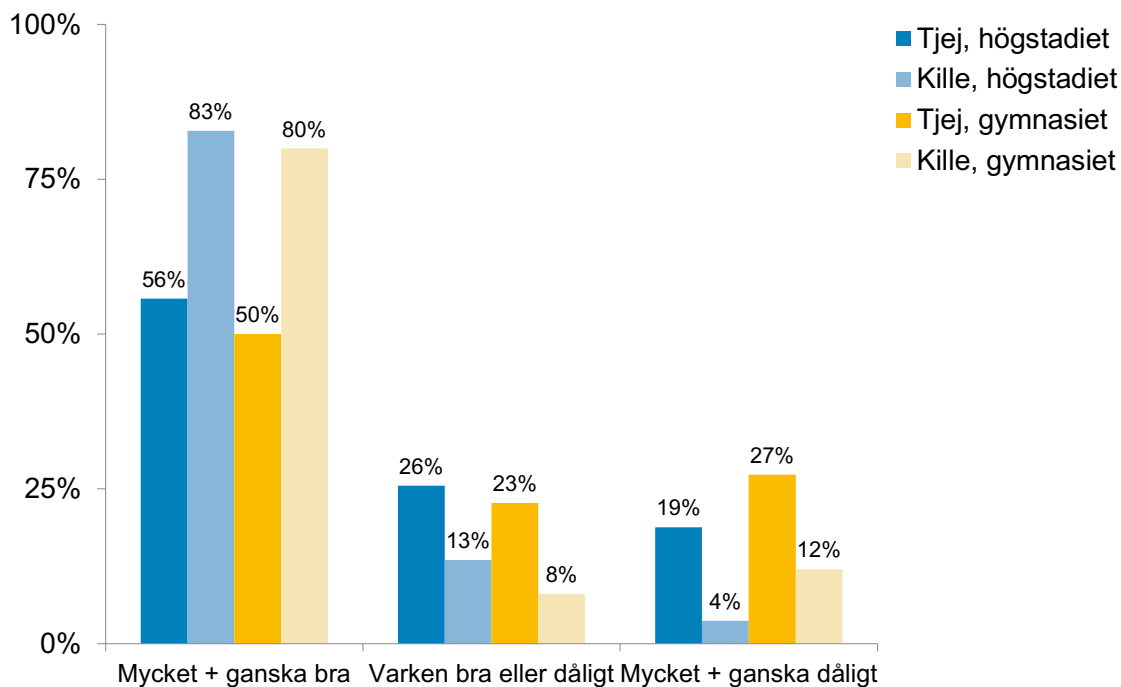
Självskattad hälsa

Självskattad hälsa innebär att individer ombeds att själva skatta sitt allmänna hälsotillstånd på en skala. Den självskattade hälsan är med andra ord ett subjektivt mått. Resultat av detta slag ifrågasätts ibland på grund av det subjektiva inslaget, men har visat sig stämma väl överens med mer objektiva och medicinska mått på hälsa.¹ I Hylte ser vi att andelen som svarar att de mår mycket eller ganska bra är lägre bland tjejer än bland killar. Tjejerna svarar i högst grad att de mår mycket eller ganska dåligt.

Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att ungdomarna i Hylte bedömer sin hälsa som bra eller mycket bra i ungefär samma grad som rikssnittet, se tabell F1a.

Forskning visar att det är vanligare att tjejer upplever ohälsa och psykosomatiska besvär än att killar gör det. Detta ses även i Hyltes Lupp-resultat. Över tid kan vi se att andelen tjejer som mår bra minskat med 19 % från år 2018. Bland killarna har andelen minskat med 7 %. Skillnaderna mellan könen är alltså större i år än vad de var år 2018.

F1. Under de senaste sex månaderna, hur bedömer du din hälsa, hur du mår eller känner dig?

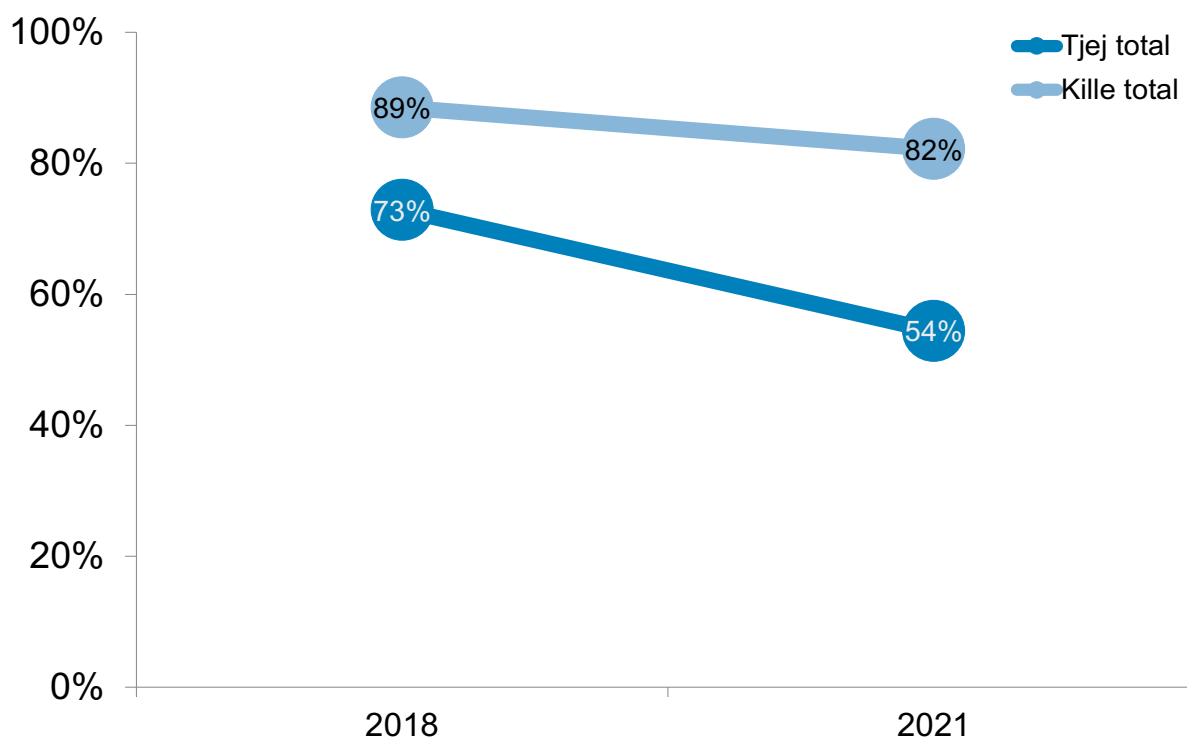

F1a. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Jämförelse med rikssnittet

Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
69%	72%	65%	68%

¹ Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017-2018

F1b. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Jämförelse över tid

Psykiska och somatiska besvär

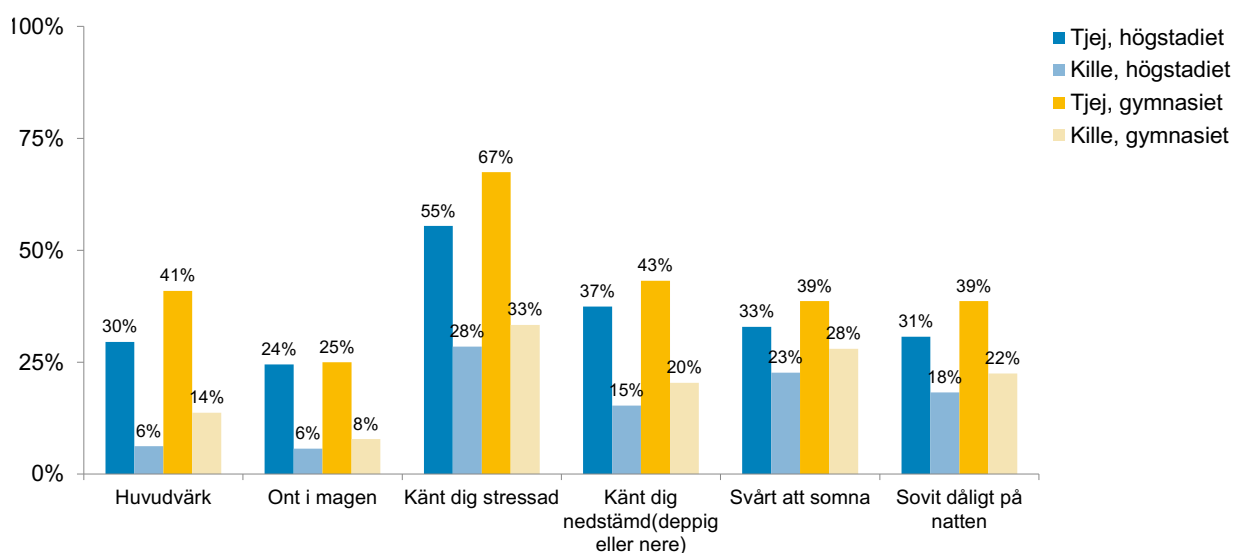
Ungdomarna fick svara på frågor om hur ofta de upplever olika psykiska och somatiska besvär, så som stress, huvudvärk, ont i magen, sömnsvårigheter och nedstämdhet. Enligt MUCF indikerar förekomsten av besvär ohälsa om de förekommer flera gånger i veckan eller oftare under en längre period. Liknande kategorisering görs i Folkhälsomyndighetens undersökning "Hälsa på lika villkor".

I diagram F2 redovisas andelen ungdomar som har de listade besvären regelbundet, det vill säga flera gånger i veckan eller oftare. Samtliga besvär upplevs i högre grad av tjejer än av killar. En stor andel av tjejerna, 55 % av högstadietjejerna och 67% av gymnasietjejerna, svarar att de stressar flera gånger i veckan eller oftare. Andelen killar som gör detsamma är 28 % bland högstadiekillarerna och 33 % bland gymnasiekillarerna.

Vad gäller nedstämdhet är det 27 % av högstadieungdomarna och 32 % av gymnasieungdomarna som svarar att de besväras av att vara nedstämda/deppiga eller nere flera gånger i veckan eller varje dag.

Andelen ungdomar i Hylte som upplever psykosomatiska besvär är på samma nivå som rikssnittet, se tabell F2a på följande sida. Gymnasieungdomar sticker ut något med mer besvär av huvudvärk än rikssnittet.

F2. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna? Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare

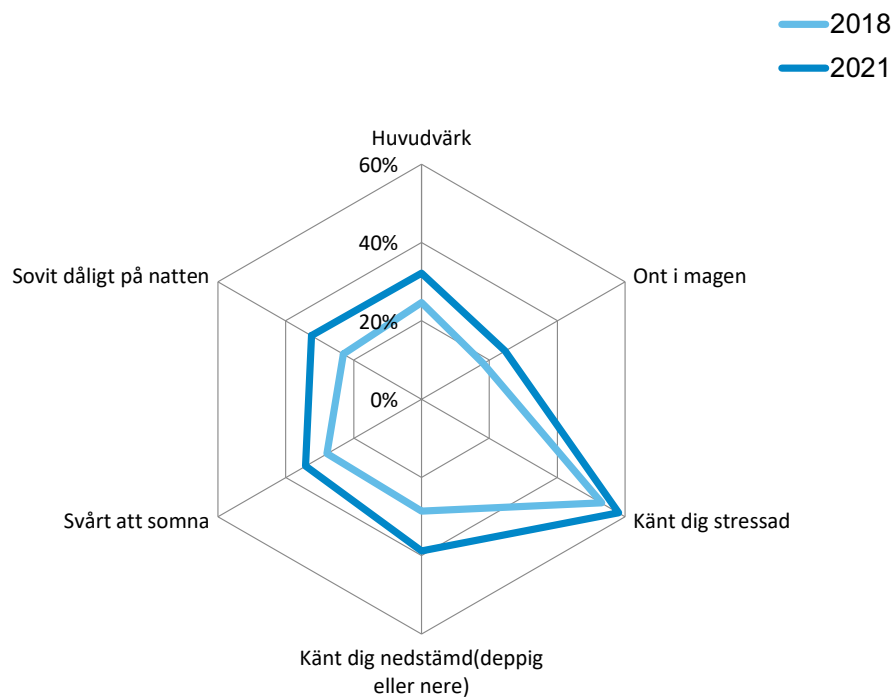

F2a. Andel som svarat att de har besvär flera gånger i veckan eller oftare: Jämförelse med riksnittet

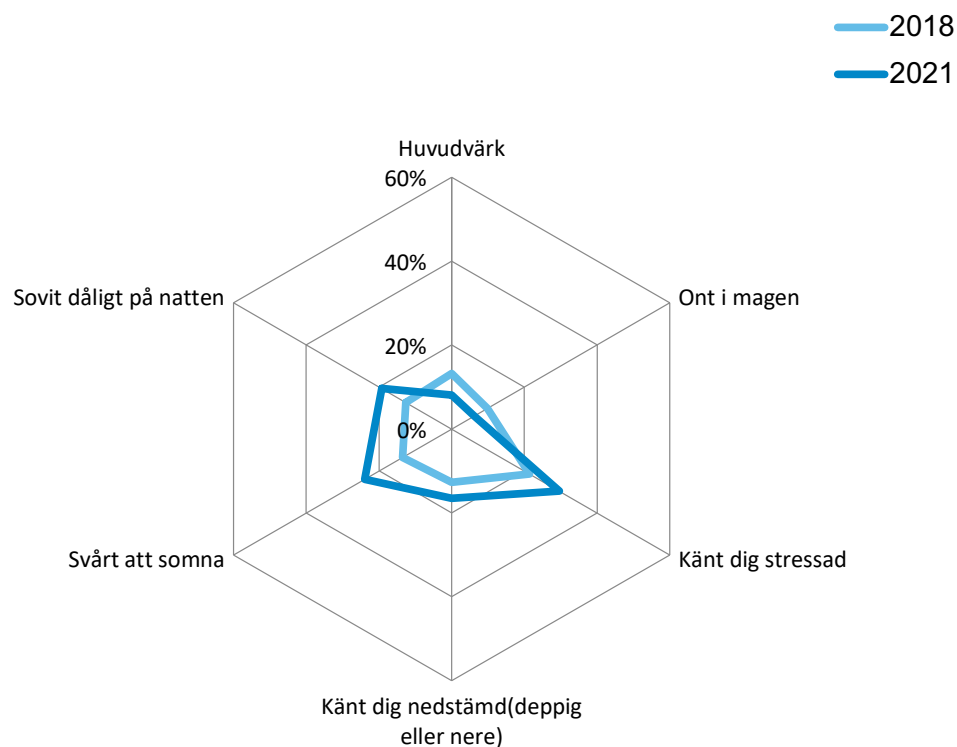
	Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
Huvudvärk	17%	19%	27%	20%
Ont i magen	15%	16%	17%	16%
Kämt dig stressad	42%	42%	49%	48%
Kämt dig nedstämd, deppig eller nere	27%	29%	32%	30%
Svårt att somna	28%	30%	34%	30%
Sovit dåligt på natten	25%	25%	31%	28%

Över tid har andelen högstadietjejer som upplever besvär ökat något - framförallt avseende nedstämdhet: se diagram F2b på nästa sida. Andelen högstadietjejer som upplever besvär har ökat avseende sömn, stress och nedstämdhet: se diagram F2c.

**F2b. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna?
Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare: Jämförelse över tid, tjej
högstadiet**

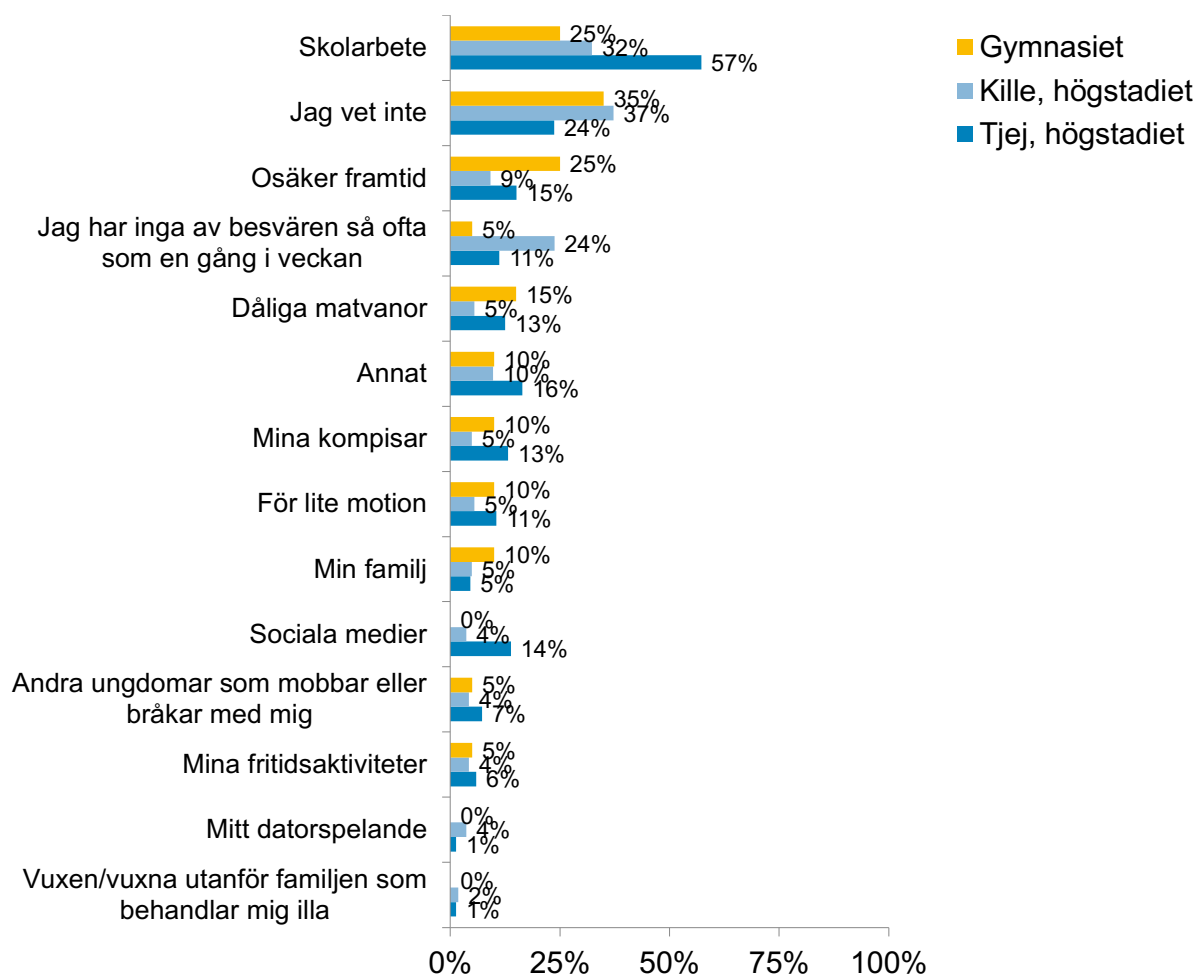
**F2c. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna?
Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare: Jämförelse över tid, kille
högstadiet**

Ungdomarna i Hylte svarade även på en följdfråga om vad de tror att besvären beror på. Observera att det är en liten andel gymnasieungdomar som besvarat dessa frågor, därför redovisas endast totalresultatet. Resultatet för gymnasiet bör betraktas med viss försiktighet.

Bland högstadieungdomarna som fyllt i att de upplever besvär uppger främst tjejer att det beror på skolarbete. Killar på högstadiet svarar i högre grad än tjejer att de inte vet vad besvären hänger samman med. På gymnasiet svarar 25% att de tror besvären hänger samman med osäker framtid.

***F2d. Om du på förra frågan svarade att du har något av dessa besvär en gång i veckan eller oftare, vad tänker du själv att besvären hänger samman med?**

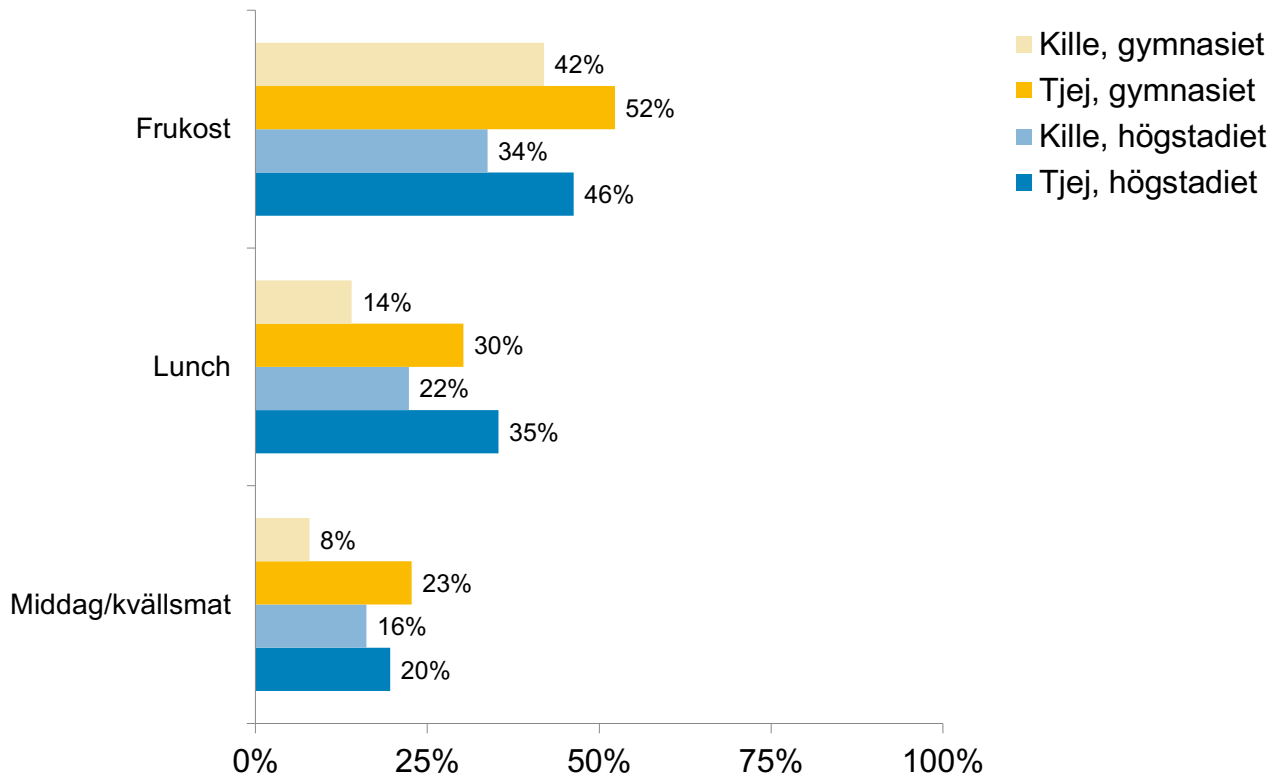

* Kommunspecifik fråga i Hylte

Hoppa över måltider

Tjejer på gymnasiet är den grupp som i högst grad hoppar över måltider. I diagram F3 nedan redovisas andelen ungdomar som svarat att de hoppar över måltider flera gånger i veckan eller oftare. Frukost är den vanligaste måltiden att skippa. Majoriteten (52 %) av gymnasietjejeerna hoppar över frukosten flera gånger i veckan. Motsvarande andel gymnasiekillar är 42 %.

**F3. Hur ofta händer det att du hoppar över följande måltider?
Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare**

Träning och motion

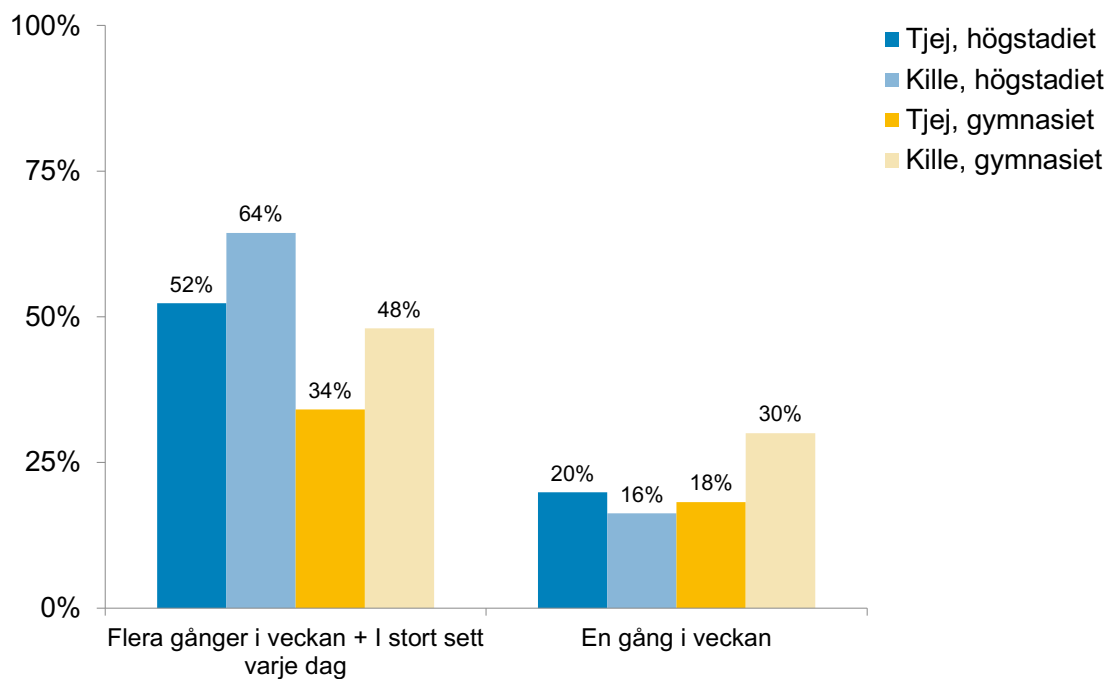
Fysisk aktivitet är relaterat både till fysisk och psykisk hälsa. Andelen skolbarn som uppnår den rekommenderade mängden fysisk aktivitet (1 timme per dag enligt WHO) är fortsatt låg i Sverige. Det är en levnadsvana som inte har förbättrats över tid, konstaterar Folkhälsomyndigheten.¹ Vad som framgår av diagram F4 är att en andel om 41 % av gymnasieungdomarna och 58 % av högstadieungdomarna svarar att de tränar flera gånger i veckan eller oftare. Andelen är högst bland killar i högstadiet och lägst bland tjejer i gymnasiet.

I en jämförelse med rikssnittet, se tabell F4a, framkommer att ungdomar i Hylte tränar flera gånger i veckan i lägre utsträckning än rikssnittet.

Över tid har andelen högstadiekillar och tjejer som tränar minst en gång i veckan minskat.

¹ Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor 2017-2018

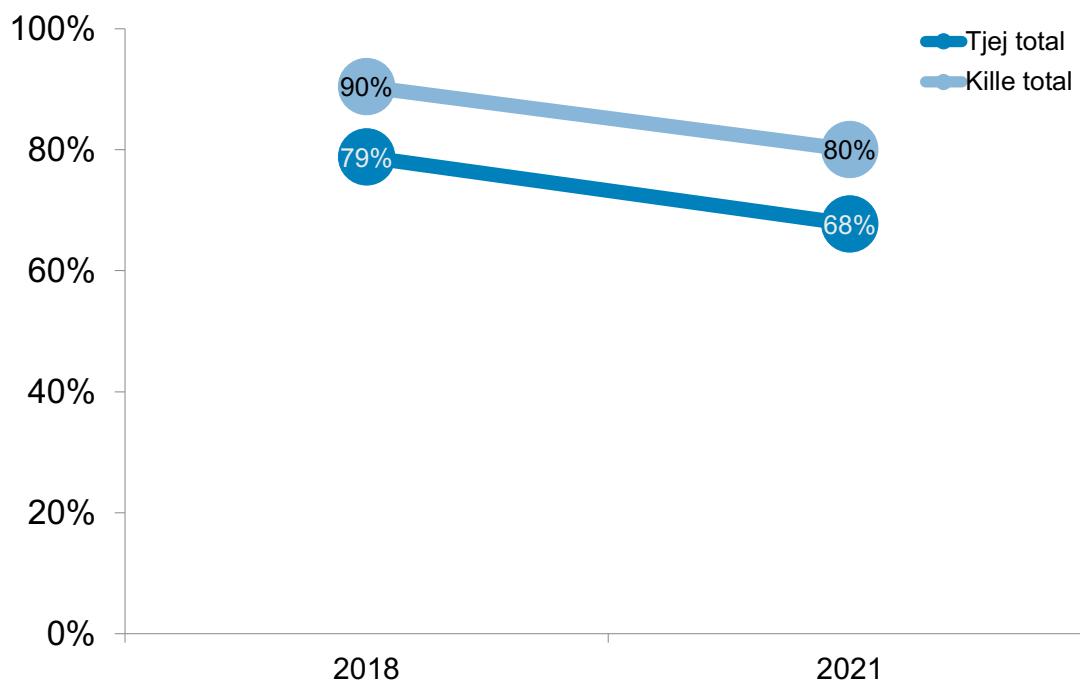
**F4. Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd eller svettas?
Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare**

F4a. Andel som tränar en gång i veckan eller oftare: Jämförelse med rikssnittet

	Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
En gång i veckan	19%	15%	25%	20%
Flera gånger i veckan + I stort sett varje dag	58%	72%	41%	58%

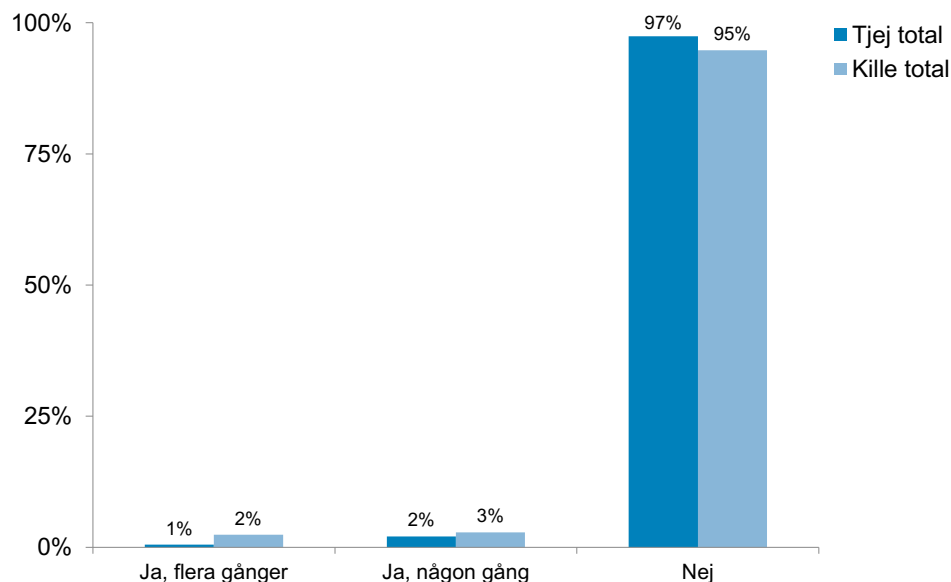
F4b. Andel som tränar en gång i veckan eller oftare: Jämförelse över tid, högstadiet

Prestationshöjande medel

I Lupp-enkäten ställs en fråga om användningen av anabola steroider eller motsvarande medel. En andel om 5 % av killarna och 3 % av tjejerna svarar att de någon eller flera gånger använt denna typ av medel.

F5. Har du någon gång använt anabola steroider eller andra motsvarande prestationshöjande medel?

Alkohol, tobak och snus

Lupp-enkäten innefattar också frågor om hur ofta man röker, snusar och dricker alkohol. I tabell F6 på följande sida redovisas resultaten för dessa frågor. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) konstaterar att andelen skolelever i Sverige som använder tobak minskat de senaste åren. Vad gäller alkohol konstaterar CAN att såväl andelen alkoholkonsumenter som alkoholkonsumtionen bland svenska elever är på fortsatt historiskt låga nivåer.¹ Observera att det är en liten andel gymnasieungdomar som besvarat dessa frågor, deras resultat bör betraktas med varsamhet.

I Hylte ser vi att gymnasietjejer är den grupp där störst andel röker cigaretter minst en gång per vecka, 18 %. Medan 22 % av gymnasiekillarna snusar minst en gång per vecka. Det framgår också att en andel om cirka 21 % av högstadieeleverna och 47 % av gymnasieeleverna dricker starköl/cider, vin eller sprit minst en gång per månad. Att minst en gång per månad dricka så mycket alkohol att man känner sig full är vanligare bland gymnasieungdomarna än bland högstadieungdomarna. Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att högstadieungdomarna i Hylte dricker alkohol minst en gång per månad i högre grad än rikssnittet. Även vad gäller att röka är andelen på en högre nivå i Hylte än i rikssnittet.

Över tid kan vi se att snusning har ökat bland högstadieungdomarna. Vi kan även se att andelen högstadieungdomar som dricker alkohol så de känner sig fulla har ökat från år 2018.

¹ CAN: Skolelevers drogvanor 2018

F6. Hur ofta brukar du...?

Röka Cigaretter?	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	93%	90%	82%	84%
Minst en gång per vecka	7%	10%	18%	16%
Snusa?	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	95%	87%	95%	78%
Minst en gång per vecka	5%	13%	5%	22%
Dricka folköl?	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	99%	95%	98%	90%
Minst en gång per vecka	1%	5%	2%	10%
Dricka starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit?	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	96%	94%	93%	80%
Minst en gång per vecka	4%	6%	7%	20%
Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig full?*	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	91%	77%	95%	75%
Minst en gång per vecka*	9%	23%	5%	25%

F6b. Jämförelse med rikssnittet

	Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
Röker minst en gång per vecka	9%	3%	17%	9%
Snusar minst en gång per vecka	10%	4%	14%	16%
Dricker folköl minst en gång i månaden	10%	6%	20%	20%
Dricker starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit minst en gång i månaden	21%	11%	47%	48%
Dricker alkohol så att de känner sig fulla minst en gång per månad*	59%	52%	61%	74%

F6c. Jämförelse över tid - högstadiet

	Tjej högstadiet 2021	Tjej högstadiet 2018	Kille högstadiet 2021	Kille högstadiet 2018
Röker minst en gång per vecka	7%	5%	10%	3%
Snusar minst en gång per vecka	5%	1%	13%	4%
Dricker folköl minst en gång i månaden	7%	5%	11%	11%
Dricker starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit minst en gång i månaden	21%	15%	20%	18%
Dricker alkohol så att de känner sig fulla minst en gång per månad*	55%	29%	63%	46%

*Obs! Av de som vid något tillfälle druckit alkohol

Eftersom fler i årets undersökning svarat att de dricker alkohol bland högstadieungdomarna, och då fler av de som dricker alkohol dricker så att de känner sig fulla - har gruppen som dricker minst en gång i månaden analyserats fördjupat. De tydligaste sambanden gäller hälsa - de som dricker alkohol minst en gång i månaden har en klart sämre hälsa än övriga. De uppger även att de oftare har problem med psykiska och somatiska besvär. De som dricker alkohol minst en gång i månaden röker och snusar även i högre grad än de som inte dricker alls eller som dricker mer sällan. Ett tydligt samband är även att de som dricker minst en gång i månaden i klart högre grad än övriga uppger att de får dricka alkohol för sina föräldrar.

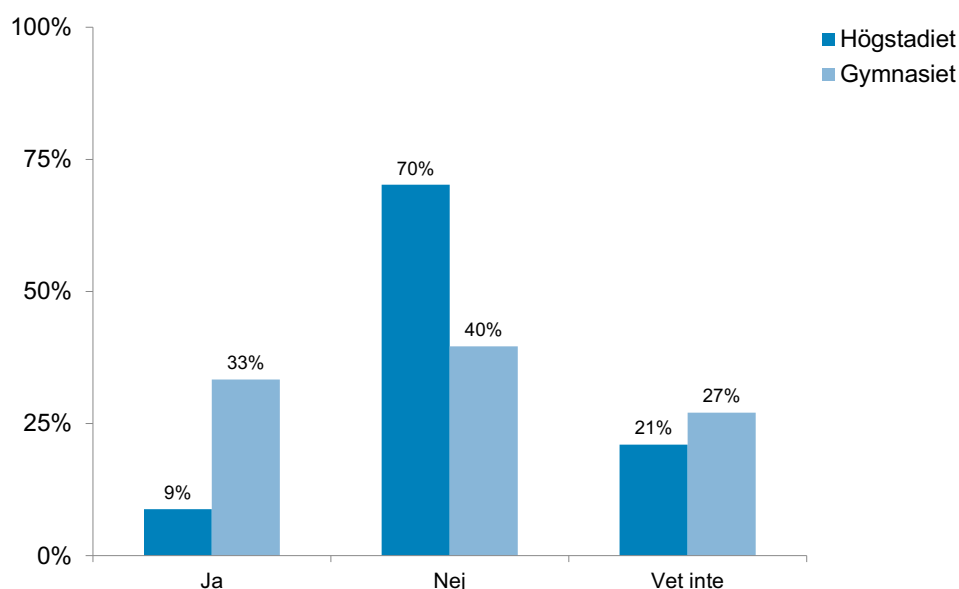
De flesta får tag i alkohol på annat sätt än enligt svarsalternativen i tabell F6d. Näst vanligast är att få tag i alkohol via kompisar, kompisars syskon eller partner. Endast en liten andel, totalt 9 % av högstadieungdomarna, svarar att de får dricka alkohol för sina föräldrar. På gymnasiet är motsvarande andel klart högre, 33 %: se diagram F7. Observera att det är en liten andel gymnasieungdomar som besvarat dessa frågor.

F6d. Hur får du oftast tag på alkohol?

Besvarades endast av de som någon gång druckit alkohol

Köper själv i affären	6%
Beställer på internet	3%
Handlar utomlands	4%
Tillverkar själv	5%
Får från mina föräldrar	22%
Tar från mina föräldrar utan att de vet om det	15%
Från syskon	7%
Från kompisar, kompisars syskon, flickvän/pojkvän/partner	35%
Från annan vuxen	10%
På annat sätt	49%

F7. Får du dricka alkohol för din/dina föräldrar?

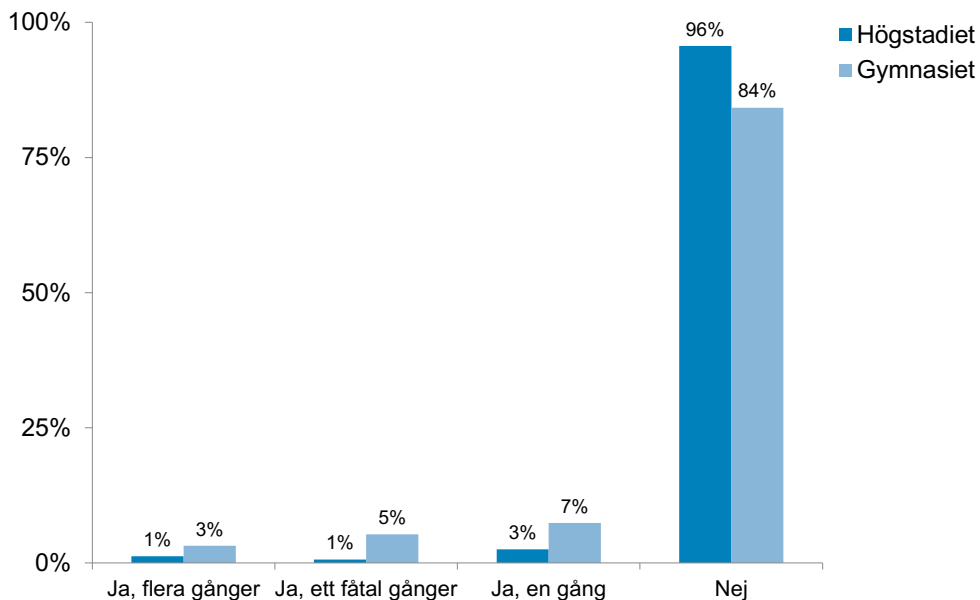

Narkotika

Lupp-enkäten innefattar även frågor om narkotikaanvändning. 4 % av högstadieungdomarna och 16 % av gymnasieungdomarna svarar att de en eller flera gånger har använt narkotika. I Hylte har gymnasieungdomar använt narkotika i något högre utsträckning än rikssnittet, se tabell F8a. Sett över tid ser användningen av narkotika bland högstadieungdomar likadan ut som år 2018.

Som det framgår i diagram F8c på följande sida är marijuana och hasch de vanligaste drogsorterna, följt av sömnmedel och kokain. Drygt hälften av de som använt droger har fått tag på det från någon person på orten: se diagram F8d.

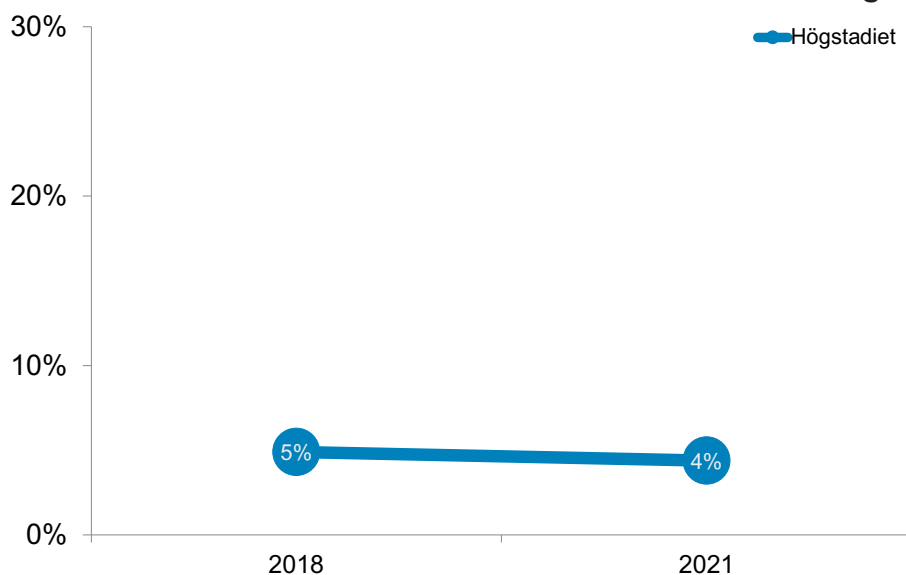
F8. Andel som använt narkotika

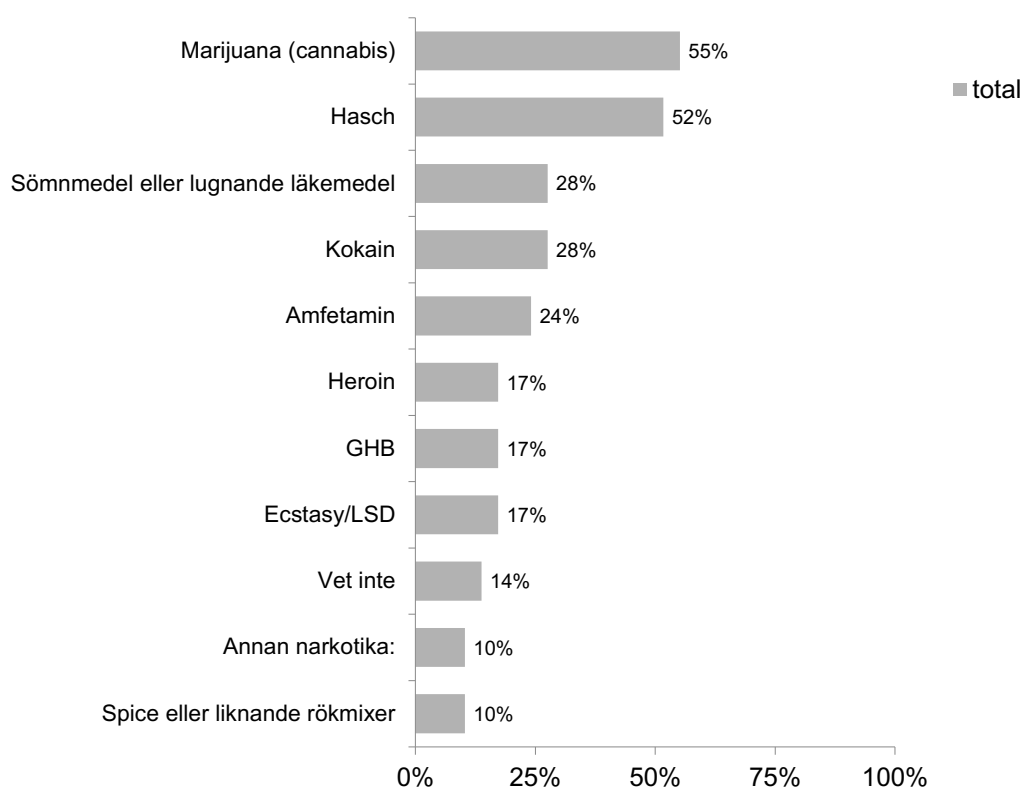
F8a. Andel som använt narkotika. Jämförelse med rikssnittet

Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
4%	4%	16%	12%

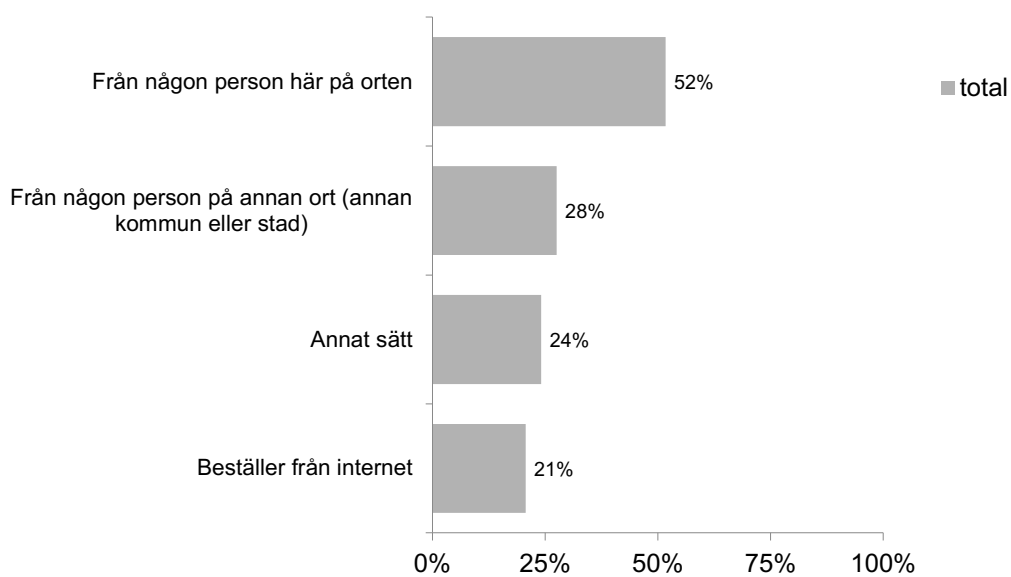
F8b. Andel som använt narkotika. Jämförelse över tid, högstadiet

F8c. Vilken eller vilka typer av narkotika har du använt? Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

F8d. Hur fick du/får du tag på narkotika? Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

Fördjupat om ungas hälsa

Vad samvarierar med ungas hälsa i Hylte?

Att fördjupat titta på vad som samvarierar med ungas hälsa kan vara viktigt för att få en förståelse kring hur det hänger samman med övriga frågor och för att rikta insatser mot de mest utsatta grupperna.

Utöver att kön tydligt samvarierar med hälsa (tjejer mår sämre än killar) så ser vi även att olika former av utsatthet tydligt samvarierar med hälsa. De ungdomar som utsatts för någon form av mobbning, kränkningar, otrygga situationer som hot, stöld eller våld, svarar även i klart lägre grad än övriga att de mår bra. Bland de som svarar att de utsatts för mobbning svarar 48 % att de mår bra eller mycket bra, bland övriga ungdomar är andelen klar högre, 75 %.

Utöver dessa samband framgår det att ekonomiska förutsättningar samvarierar med ungas hälsa. Bland unga som svarar att de oroar sig för sina föräldrars ekonomi svarar 31 % att de mår bra eller mycket bra. Bland unga som inte oroar sig för ekonomin svarar istället 71 % att de mår bra eller mycket bra. Det framkommer också att sexuell läggning samt huruvida man har en funktionsnedsättning eller inte samvarierar med ungas hälsa. De unga som har en funktionsnedsättning mår också något sämre än övriga ungdomar. De ungdomar som har en annan sexuell läggning än heterosexuell skattar även sin hälsa som sämre än övriga ungdomar. Vad gäller ungas bakgrund (var man själv är född eller var föräldrarna är födda) kan vi däremot inte se några större skillnader men en något högre andel av unga med utländsk bakgrund svarar dock att de mår mycket eller ganska dåligt.

Om vi tittar på unga som svarat att de ofta är nedstämda (flera gånger i veckan eller oftare) kan vi se att denna grupp även är mindre nöjda med sin fritid och utbudet av fritidsaktiviteter i Hylte. Vi kan även se att de som oftare är nedstämda tränar regelbundet i något lägre grad än övriga. De som regelbundet är nedstämda är även mindre nöjda med skolan generellt, och med undervisningen, lärarna och skolmiljön. De är också mindre nöjda med livet som helhet, med sin ekonomi och med familje- och kompisrelationerna.

Högstadietjegers mående

Då högstadietjejer i år i klart lägre grad än år 2018 svarat att de mår bra har vi tittat lite extra på vad som samvarierar mellan grupperna 1) högstadietjejer som inte mår bra jämfört med 2) högstadietjejer som mår bra. Det vi kan se är liknande samband som för övriga grupper. Då grupperna är relativt små bör resultatet tolkas med viss försiktighet. Det vi ser även i denna mindre grupp är att ekonomi samvarierar tydligt. De högstadietjejer som svarar att de är mindre nöjda med sin ekonomi eller som oroar sig för föräldrarnas ekonomi mår klart sämre än de högstadietjejer som inte oroar sig. De högstadietjejer som svarar att de utsatts för otrygga situationer (som hot), mobbning och/eller orättvis behandling svarar även i klart högre grad än högstadietjejer som mår bra att de mår dåligt. Det framgår vidare att de högstadietjejer som har en sämre hälsa är generellt mindre nöjda - med familjen, kompi-

”Pandemin har påverkat min hälsa”

–Tjej, gymnasiet

sarna, livet, fritiden och skolan. De tjejer som mår sämre har även svarat att de får vara med och påverka om olika saker i skolan i klart lägre grad än de som mår bra. Här finns alltså ett samband med känslan av delaktighet i skolan. De som mår sämre tränas så de svettas eller blir andfådda i något lägre grad än de som mår bra. Vi ser även att de högstadietjejer som mår sämre i lägre grad än de som mår bra svarat att de vill påverka i frågor som rör kommunen. Däremot finns ingen skillnad avseende syn på möjligheterna eller engagemang.

När det kommer till vad ungdomarna själv tror deras psykiska och somatiska besvär man har hänger samman med ser vi att högstadietjejer som mår bra och som mår dåligt i lika hög grad uppger att de tror skolarbetet är kopplat till deras besvär (som stress, huvudvärk, nedstämdhet osv). De högstadietjejer som mår sämre har i högre grad än övriga tjejer svarar att de tror besvären hänger samman med för lite motion, sociala medier, osäker framtid, kompisarna, dåliga matvanor, familjen, och/eller mobbning.

Varför mår tjejer sämre än killar?

Utifrån Lupp-enkätens frågor går det inte att avgöra varför tjejer mår sämre än killar. Däremot finns det en del rapporter som belyser könsskillnaderna i ungas hälsa, bland annat i en rapport från Folkhälsomyndigheten. Där tar man bland annat upp att tjejer är mer stressade och har högre krav på sig än killar när det kommer till skolan och betyg, och att detta är något som kan påverka hälsan. Det konstateras att tjejer mår sämre än killar, men samtidigt lyckas de bättre i skolan. Killar mår alltså bättre, men har i sin tur tydligt lägre studieresultat¹. Annat som nämns, som kan påverka könsskillnader i hälsan, är biologiska faktorer, strukturella faktorer och förväntningar knutna till kön. Till strukturella faktorer hör bland annat utvecklingen på arbetsmarknaden och ökade utbildningskrav. För flera kvinnodominerade yrken har nämligen kraven på utbildning ökat den senaste tiden. Folkhälsomyndigheten skriver att detta kan påverka ungas syn på framtiden, engagemang i skolan och upplevelsen av stress. Förväntningar knutna till kön handlar om att flickor och pojkar ställs inför olika möjligheter och hinder i sin vardag, och de har olika strävan att leva upp till ideal och normer som de möter².

Det som också nämns i flera studier är att det finns ett stigma, särskilt bland pojkar. Betydligt fler flickor än pojkar rapporterar psykiska besvär, som vi även sett i Hylte. Trots detta är pojkar överrepresenterade i statistiken över missbruk och självmord. Man tror alltså att det finns ett större mörkertal bland pojkar som bottnar i manliga normer om att inte visa sig som ”svag” och att detta även är viktigt att ta i beaktande när man analyserar könsskillnader som rör hälsa.³

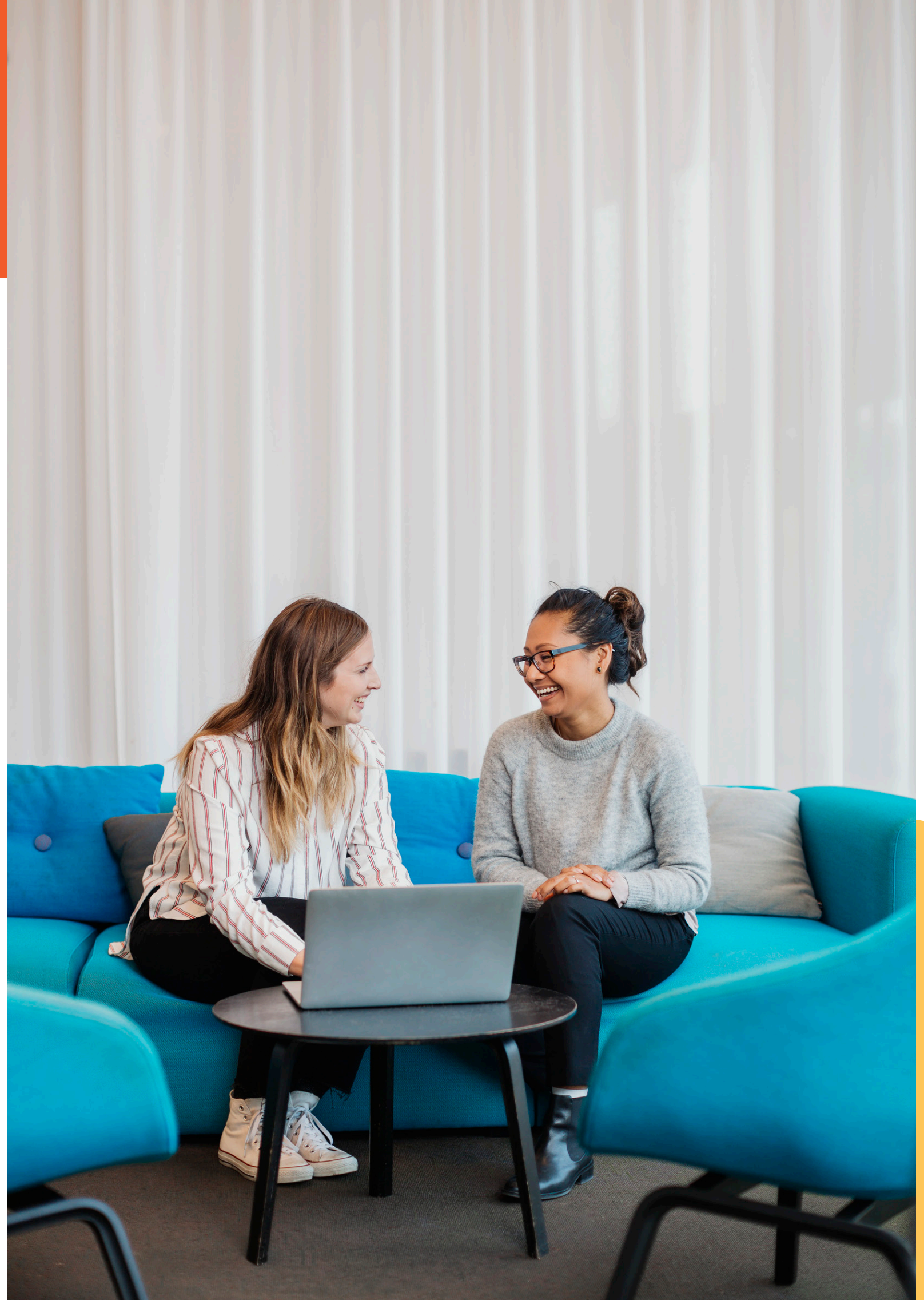
”Lärarna ska sluta stressa och ge så mycket saker man blir bara trött och stressad.”

– Tjej, högstadiet

1 Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?

2 Barnombudsmannen 2015: Könsskillnader i skolresultat och psykisk ohälsa. Temarapport Max18

3 Socialstyrelsen 2017: Utvecklingen av psykisk ohälsa bland barn och unga vuxna

G. Arbete

I detta avsnitt ställs några frågor om arbete och företagande.

Arbetsmarknaden har de senaste åren förändrats och detta har påverkat unga i stor grad. Etableringsåldern har ökat och likaså har kraven på kompetens och utbildning kraftigt ökat. Enligt Folkhälsomyndigheten är en ökad medvetenhet bland unga om dessa krav och svårigheter något som påverkar ungas hälsa. Enligt flera studier oroar sig även många unga över framtiden och möjligheten att få ett arbete.¹

En fullföljd gymnasieutbildning är det viktigaste för att unga senare ska få ett arbete.² En annan sak som även kan vara viktig för kommunen är att arbeta för att fler ungdomar får möjligheten till arbetserfarenhet via extrajobb och sommarjobb, vilket också kan öka chanserna för en senare etablering på arbetsmarknaden.

I rapporten "Unga röster 2016" framkommer det också att många ungdomar efterfrågar mer praktik, mer information från skolan om hur arbetsmarknaden fungerar, mer studiebesök och möjligheten att få träffa olika personer som berättar om sina yrken.³

"Jag tycker man ska kunna få sommarjobba från 13 år"

– Svar från tjej i högstadiet på frågan om vad Hylte kommun borde veta för att göra kommunen bättre för unga

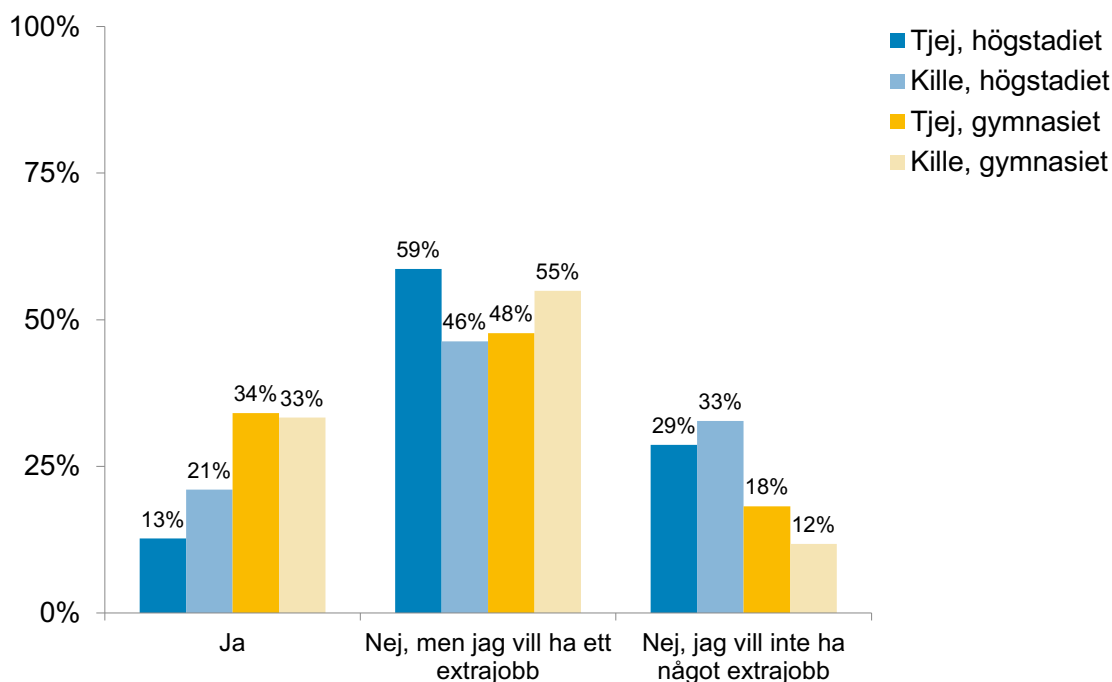
¹ Se exempelvis: Linneuniversitet 2016 "Sveriges ungdomar om framtiden." eller Mentor & Ungdomar.se "Unga röster 2016."

² Folkhälsomyndigheten 2018 "Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?"

³ Mentor & Ungdomar.se "Unga röster 2016."

En andel om 17% av högstadieungdomarna och 34% av gymnasieungdomarna har ett extrajobb. Runt hälften svarar att de skulle vilja ha ett extrajobb. Tjejer i högstadiet är de som i högst grad svarar att de skulle vilja ha ett extrajobb medan ungdomar i gymnasiet är de som i högst grad redan har ett extrajobb. Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att andelen med extrajobb är på en något högre nivå i Hylte. Sett över tid är det lika många högstadieungdomar som har ett extrajobb som år 2018.

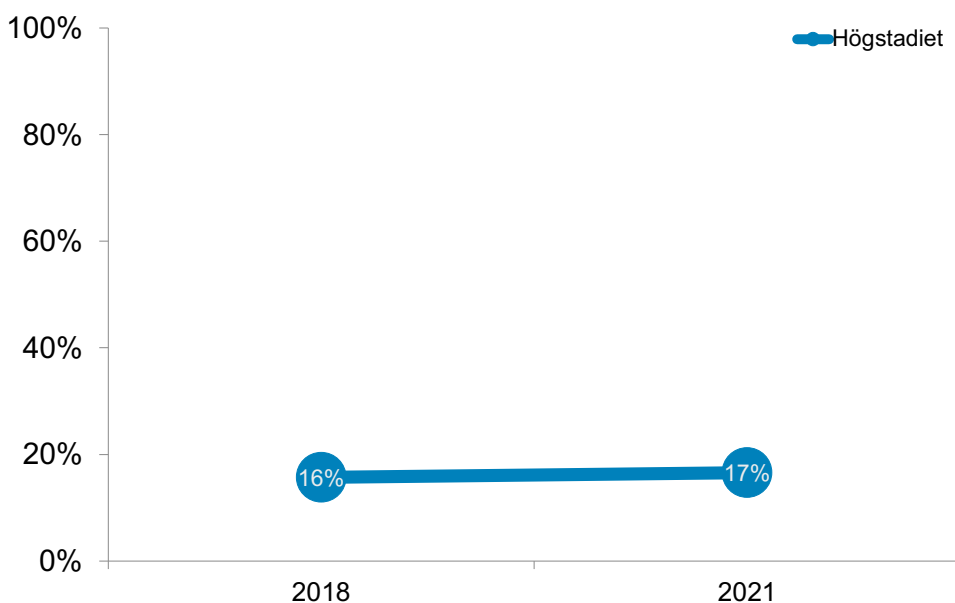
G1. Har du något extrajobb just nu?

G1a. Andel med extrajobb just nu: Jämförelse med rikssnittet

Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
17%	13%	34%	30%

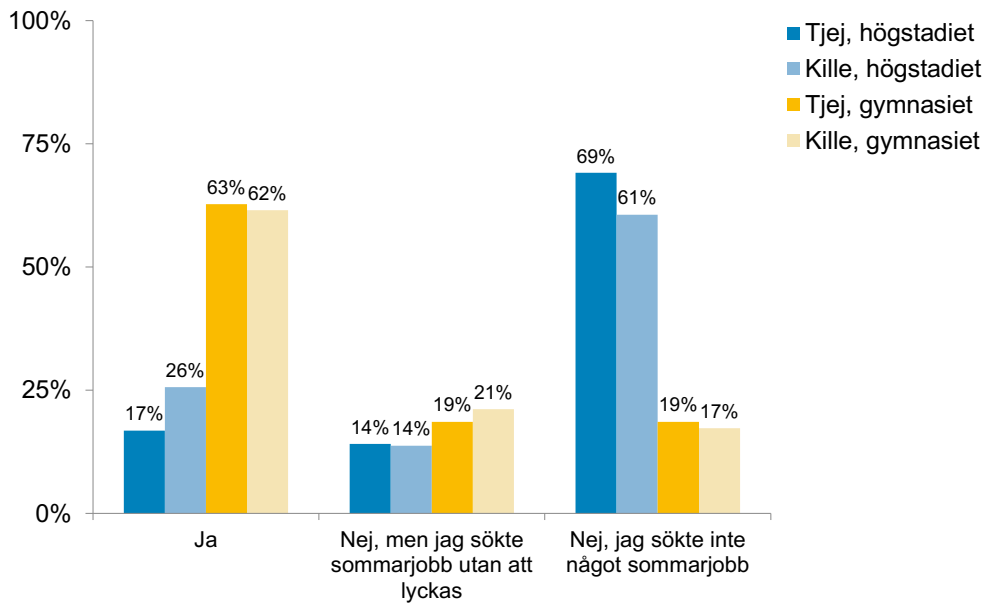
G1b. Andel med extrajobb just nu: Jämförelse över tid, högstadiet

Andelen högstadieungdomar som har haft ett sommarjobb den senaste sommaren är 22 %. Detta är något högre än rikssnittet för högstadieungdomar. Andelen gymnasieungdomar som hade ett sommarjobb i somras är totalt 61% , detta resultat är likt rikssnittet för Lupp 2021.

Majoriteten av högstadieungdomarna fick sitt sommarjobb genom någon i den egna familjen, se G2c på följande sida. Det vanligaste svaret bland gymnasieungdomarna är att man fått jobbet genom familjen, via kommunen eller genom att själv kontakta arbetsplatsen. På högstadiet svarar flest att de fått jobbet via någon i familjen eller släkting/bekant.

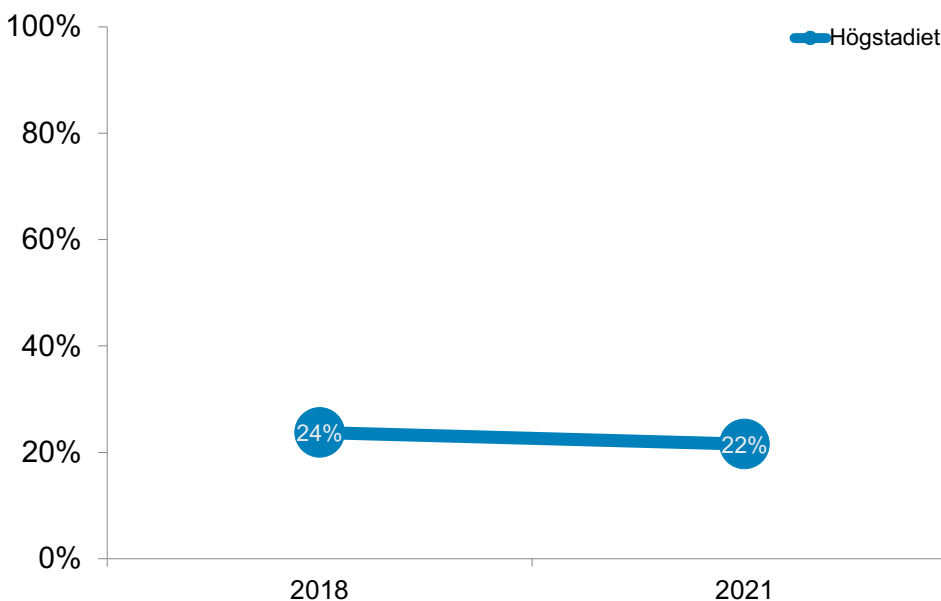
G2. Hade du ett sommarjobb i somras?

G2a. Andel med sommarjobb den senaste sommaren: Jämförelse med rikssnittet

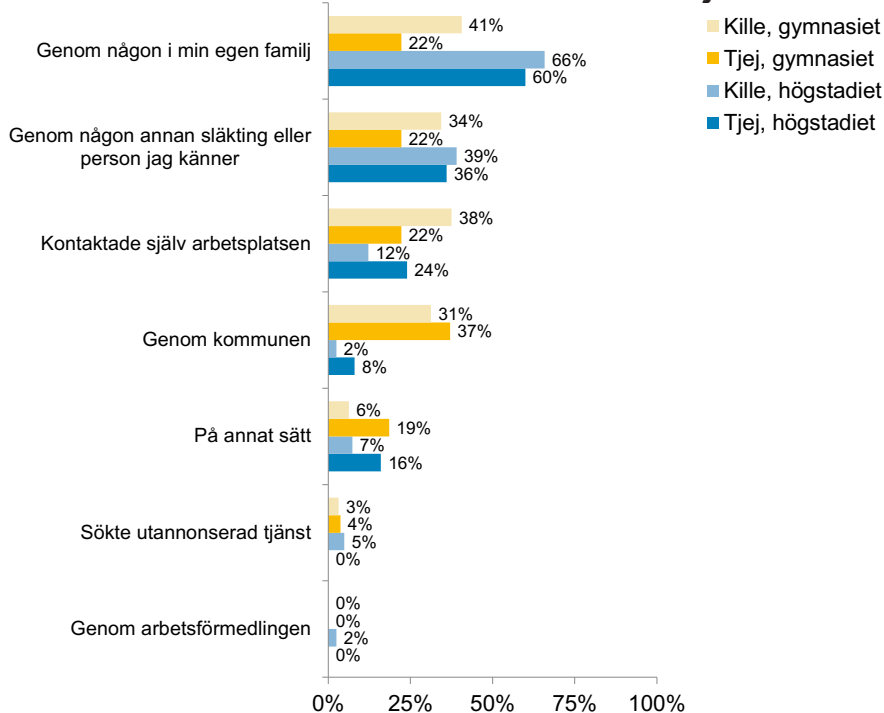
Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
22%	16%	61%	60%

G2b. Andel med sommarjobb den senaste sommaren: Jämförelse över tid, högstadiet

G2c. Hur fick du ditt sommarjobb?

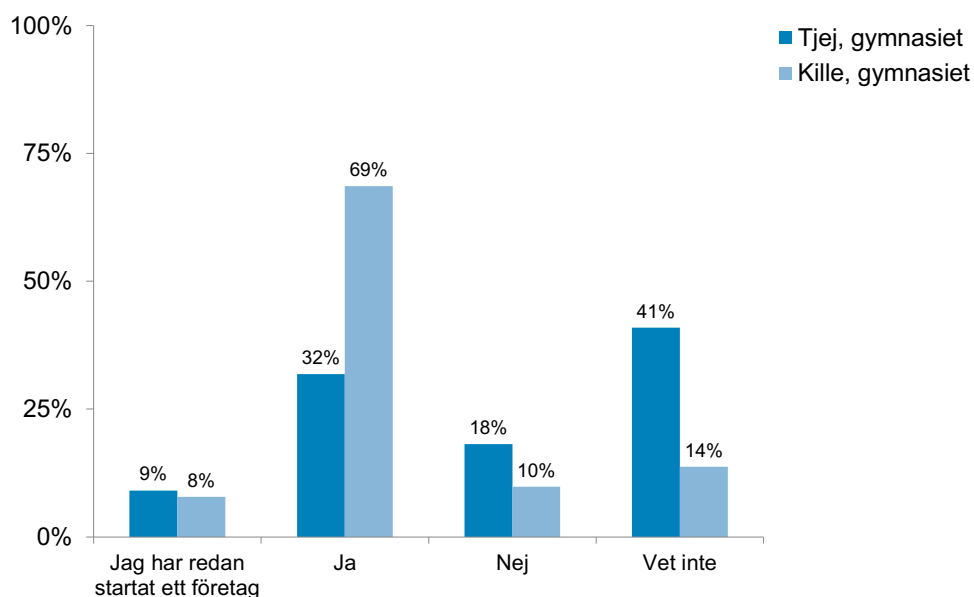
Besvarades endast av de som hade ett sommarjobb i somras

Inställning till eget företagande

Gymnasieungdomarna fick svara på en fråga om deras inställning till att starta eget företag. 32 % av tjejerna och 69 % av killarna svarar att de skulle kunna tänka sig att starta eget i framtiden. Jämfört med rikssnittet är det något färre gymnasieungdomar i Hylte som kan tänka sig att starta eget företag i framtiden.

G3. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden?

G3a. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden? Andel "Ja" Jämförelse med rikssnittet

Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
51%	58%

”Att jobba med mitt drömjobb som är ingenjör”

– Svar från kille i högstadiet på frågan om vad han vill göra i framtiden

H. Framtid

I det sista avsnittet i Lupp-enkäten ställs frågor om hur ungdomarna ser på framtiden, vad de vill göra och huruvida de planerar att flytta från kommunen.

Som tidigare nämnts i avsnittet om arbete så oroar sig många ungdomar över framtiden. I rapporten ”Unga röster 2016” svarar hela 4 av 10 att de känner oro för framtiden. I samma studie framkommer det att oron ökar i takt med ungdomarnas ålder.¹ Flertalet studier påvisar att ungas oro inför framtiden är kopplat till bland annat studieresultat och jobbmöjligheter.

Även förändrade förutsättningar kopplat till rådande pandemi och klimatförändringarna är två ytterligare aspekter som kan bidra till oro bland unga, vilket bland annat tas upp i Bris rapport ”Hållbara liv: Om barnets rättigheter, barns uppväxtvillkor och samhällets ansvar”. I rapporten konstateras också att relationer, existentiella frågor och identitet är aspekter som kan skapa oro för framtiden bland unga. Även oro över att hitta en bostad lyfts som en sak som kan bidra till att unga oroar sig för framtiden².

¹ Mentor & Ungdomar.se ”Unga röster 2016.”

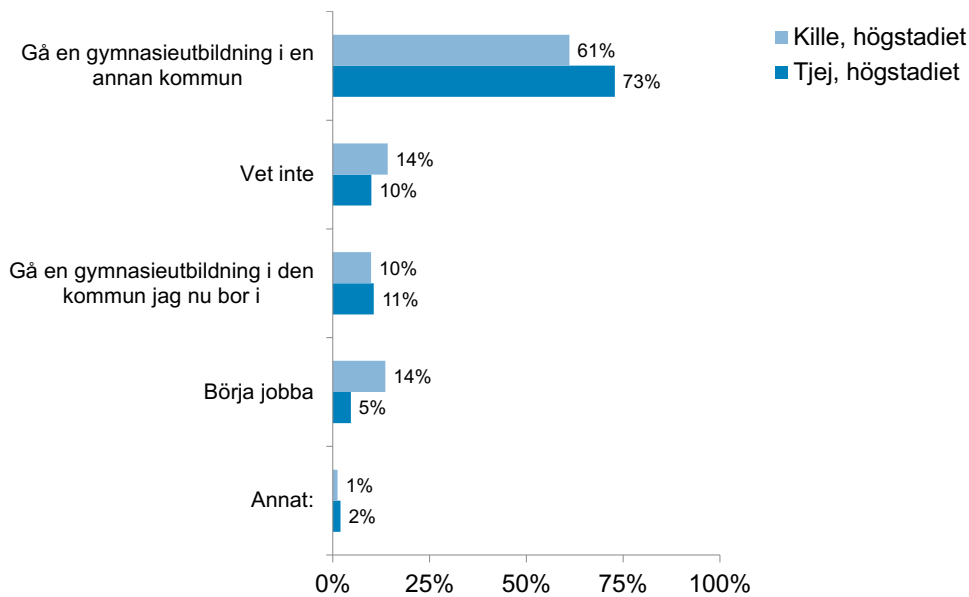
² Bris 2020: ”Hållbara liv: Om barnets rättigheter, barns uppväxtvillkor och samhällets ansvar”

Vad unga i högstadiet vill och tror de kommer göra

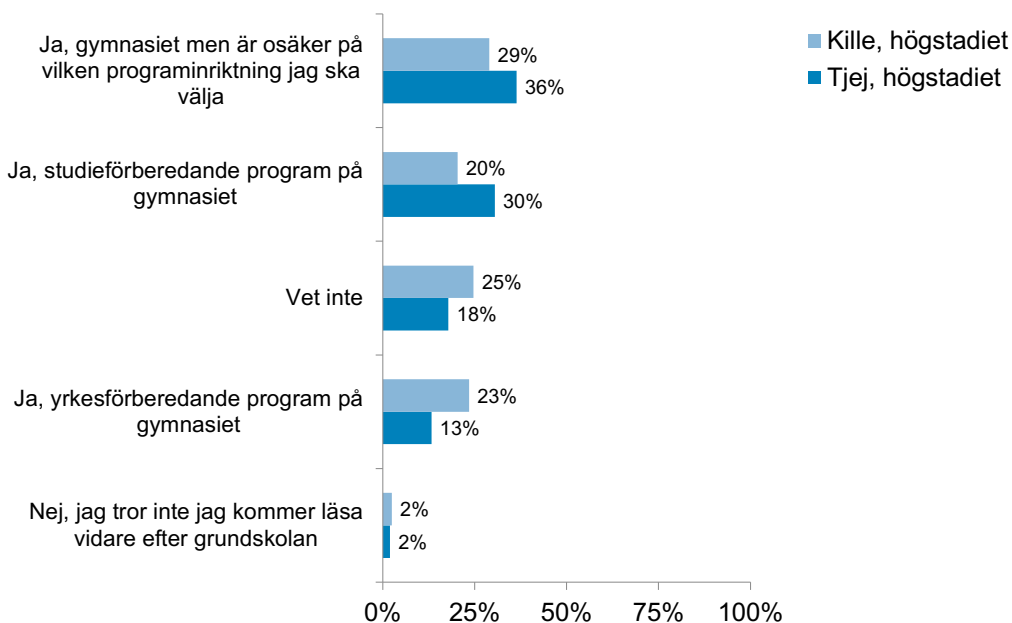
En stor majoritet av ungdomarna i högstadiet skulle helst gå en gymnasieutbildning (i kommunen eller på annan ort) efter grundskolan, se diagram H1a. En mycket liten andel, 5 % av högstadietjejerna och 14 % av högstadiekillarna, vill helst börja jobba.

Som det framgår i diagram H1b svarar en stor majoritet av högstadieungdomarna att de kommer läsa vidare på gymnasiet, direkt eller senare. 25 % av killarna och 18 % av tjejerna vet inte om de kommer läsa vidare efter grundskolan.

H1a. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter grundskolan?

H1b. Tror du att du kommer läsa vidare efter grundskolan (direkt eller senare)?

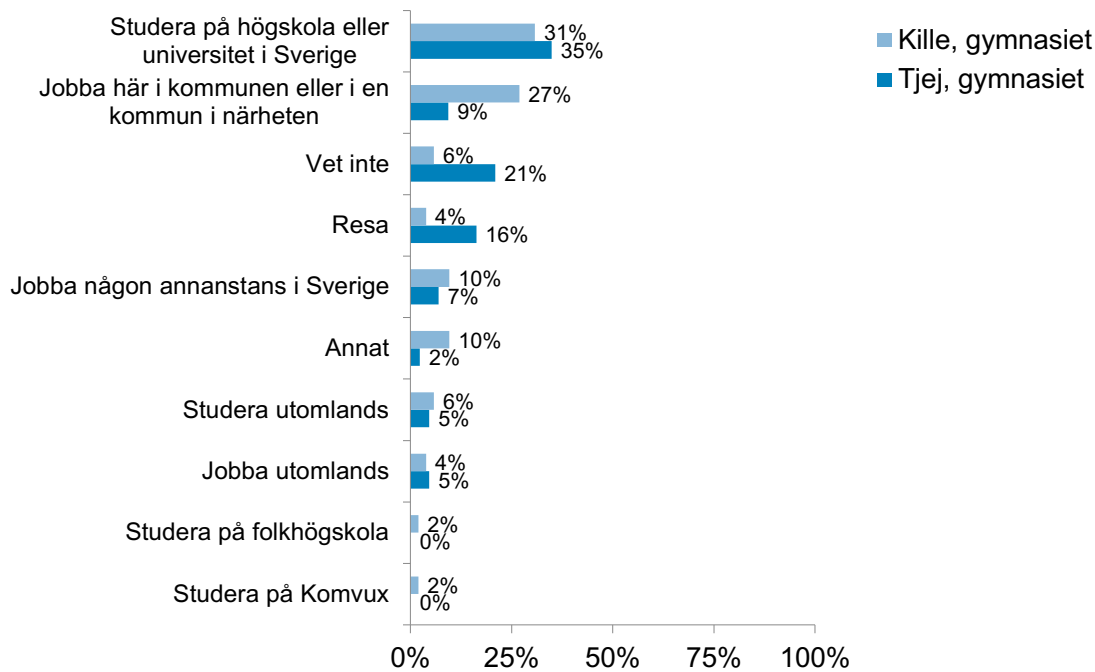

Vad unga i gymnasiet vill och tror de kommer göra

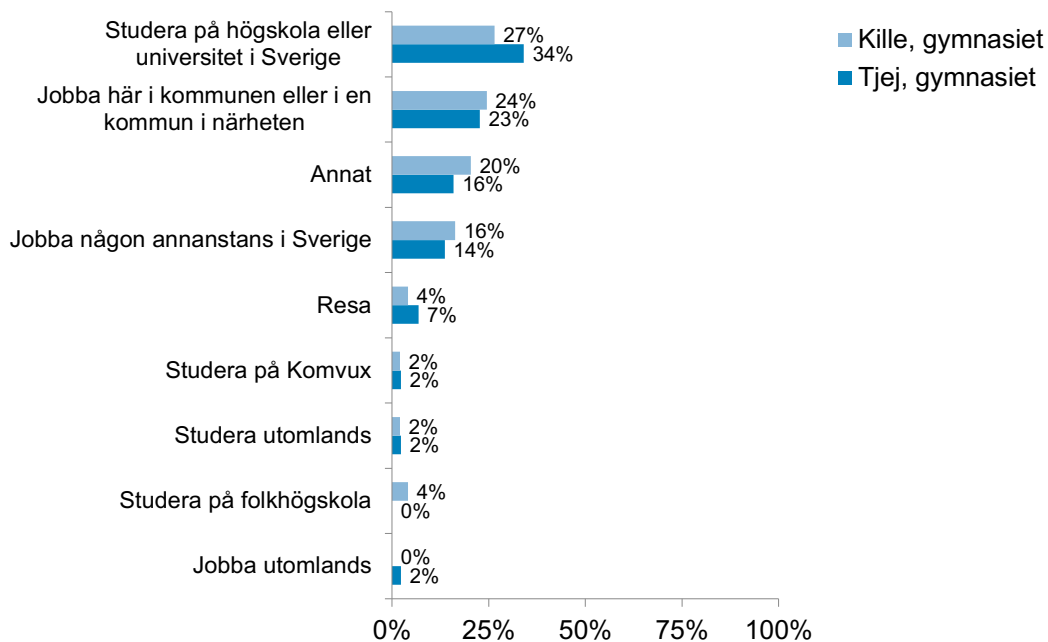
Drygt 30 % av både killarna och tjejerna i gymnasiet svarar att de helst vill studera på högskola eller universitet i Sverige efter gymnasiet, se diagram H1c. Det näst vanligaste svaret är att vilja jobba i kommunen, i en kommun i närheten eller någon annanstans i Sverige. En större andel killar än tjejer vill helst börja jobba. En större andel tjejer uppger att de helst vill resa direkt efter gymnasiet.

De flesta ungdomar tror att de kommer att studera på högskola eller universitet i Sverige, tätt följt av att jobba här i kommunen eller i en kommun i närheten, se diagram H1d.

H1c. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter gymnasiet?

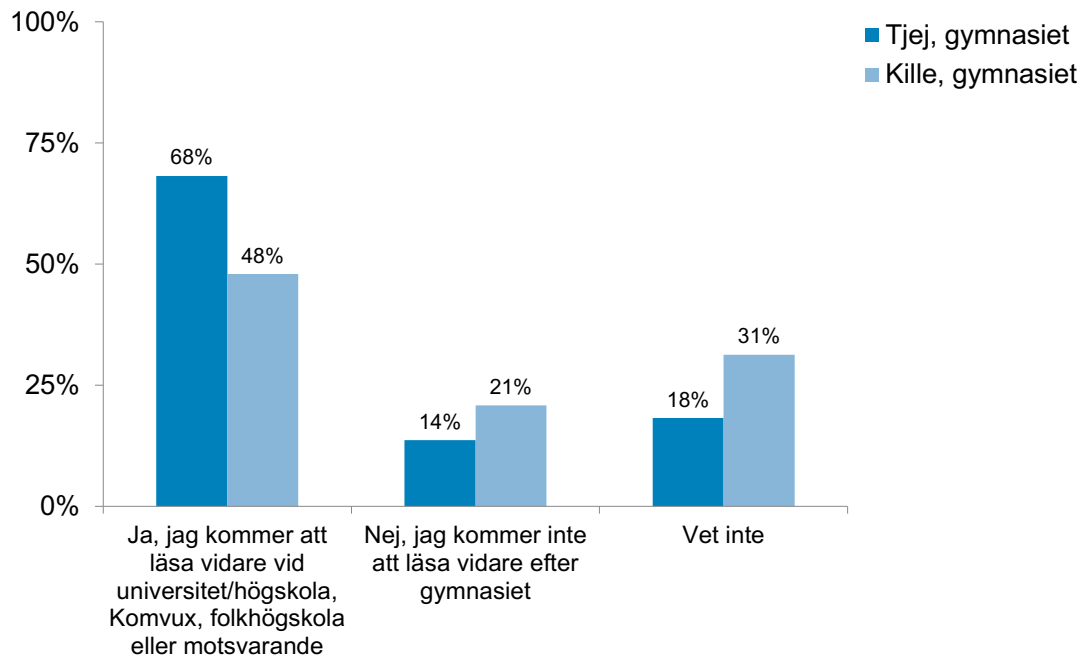

H1d. Vad tror du att du kommer göra direkt efter gymnasiet?

68 % av gymnasietjejerna och 48 % av gymnasiekillarna svarar att de tror de kommer att läsa vidare efter gymnasiet, direkt eller senare. Fler tjejer än killar tror att de kommer att läsa vidare. I tabell H2a ser vi en jämförelse med rikssnittet. Hyltes resultat är på en liknande nivå som rikssnittet. Något färre ungdomar tror att de kommer läsa vidare.

H2. Tror du att du kommer läsa vidare efter gymnasiet, direkt eller senare?

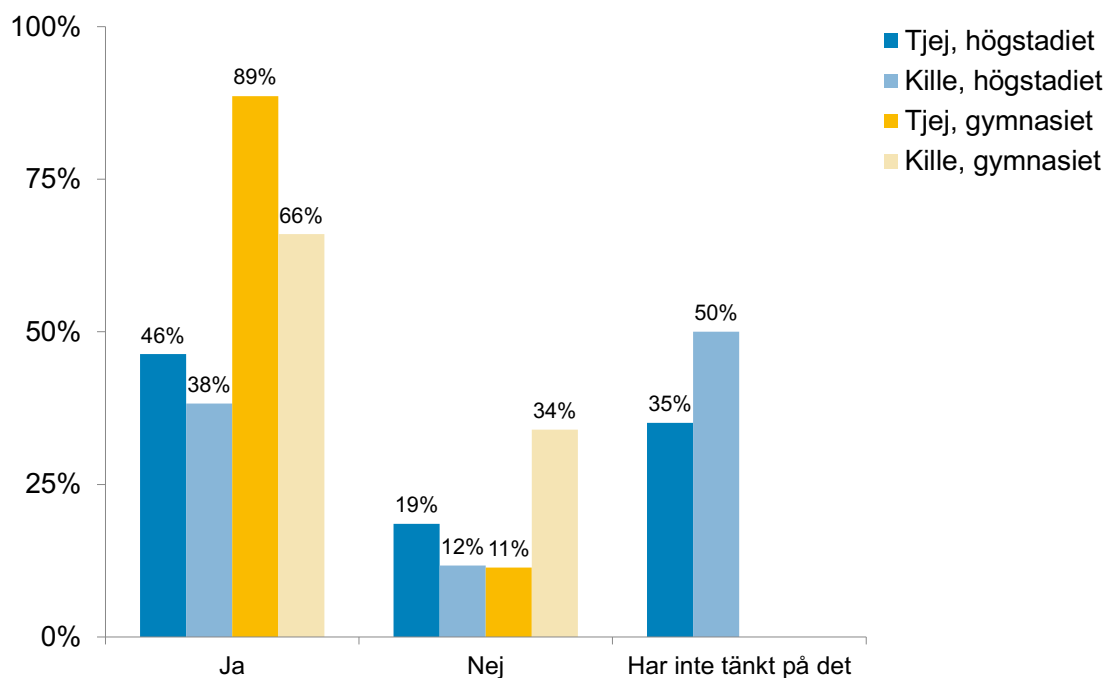
H2a. Tror du att du kommer läsa vidare? Jämförelse med rikssnittet

	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
Ja	57%	64%
Nej	17%	14%
Vet inte	26%	22%

Flytta eller stanna i kommunen

Andelen som tror att de kommer att flytta från kommunen där de bor är högst bland gymnasieeleverna, 76 % totalt. Den grupp där flest tror att de kommer att flytta är gymnasietjejer (89%). 42 % av högstadieungdomarna tror att de kommer att flytta. Andelen som tror att de kommer flytta bland eleverna i Hylte är något högre än rikssnittet, skillnaderna är dock små. Över tid har andelen högstadieungdomar i Hylte som tror att de kommer flytta ifrån kommunen minskat något sedan 2018.

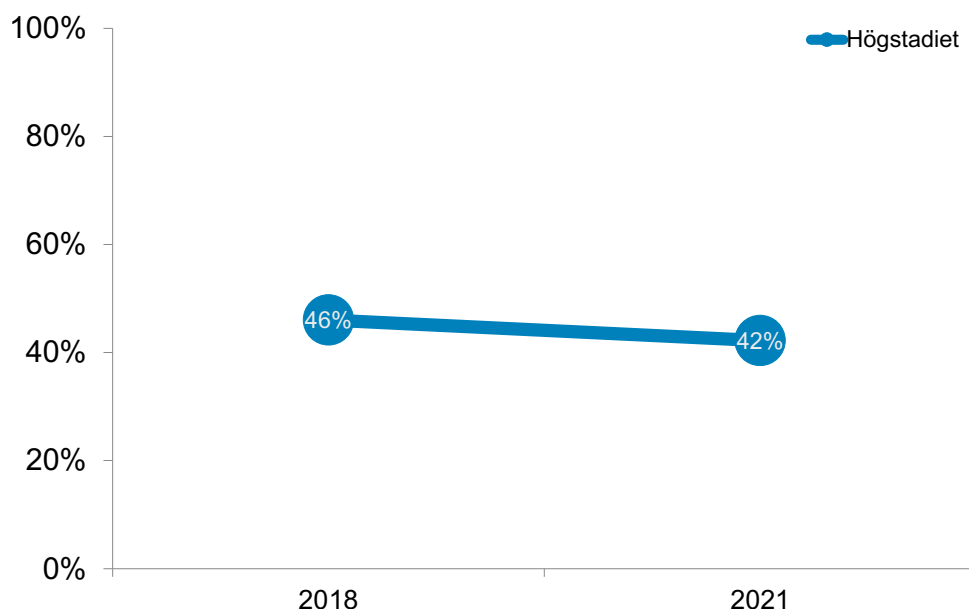
H4. Tror du att du kommer att flytta från kommunen där du bor?

H4a. Andelen som tror de kommer flytta: Jämförelse med rikssnittet

Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
42%	37%	76%	73%

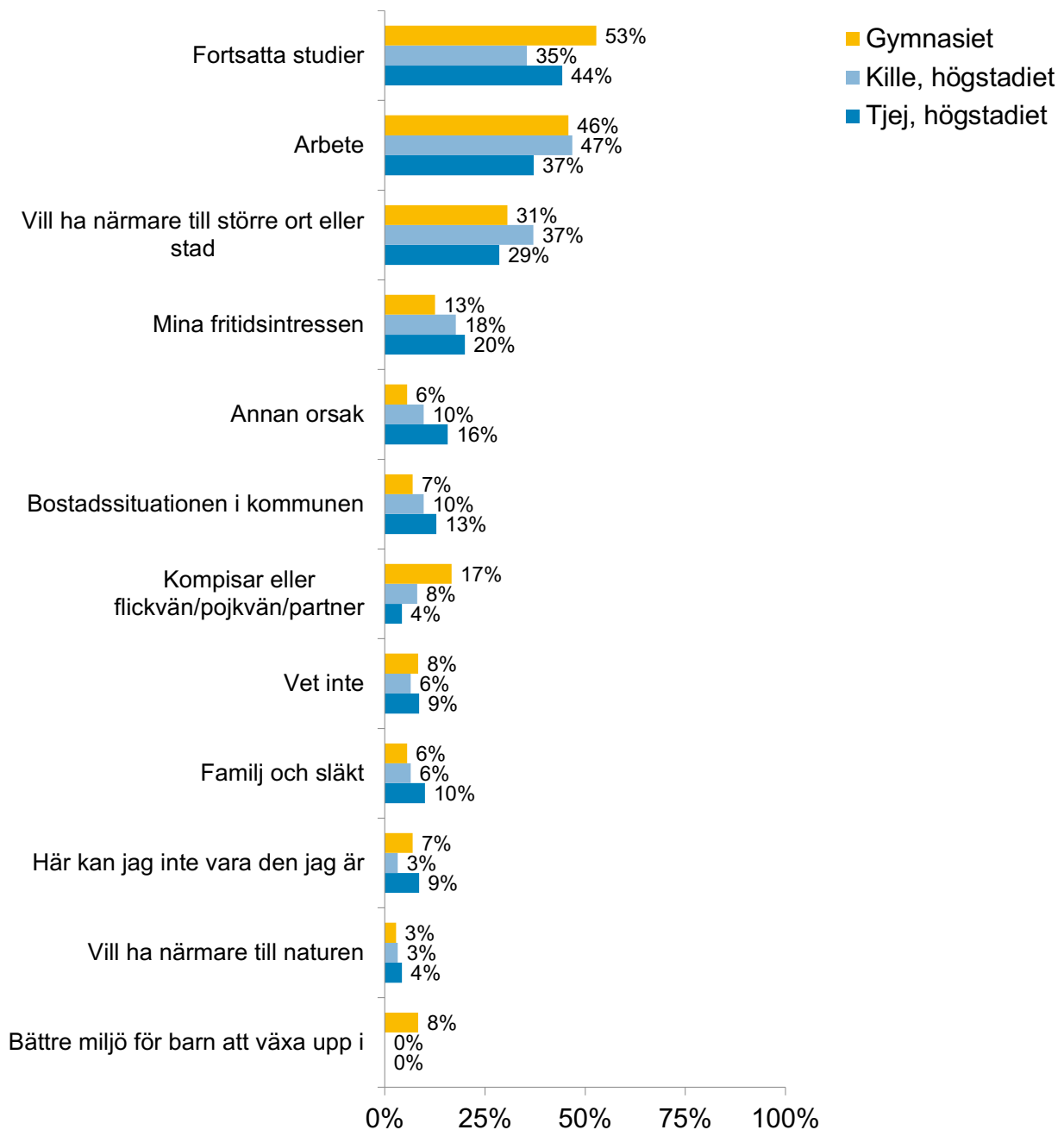
H4b. Andelen som tror de kommer flytta: Jämförelse över tid, högstadiet

De som svarade att de tror att de kommer flytta fick svara på en följdfråga om varför. Då få gymnasieungdomar besvarat de olika svarsalternativen redovisas inte resultatet per kön. Resultatet för gymnasiet kan även tolkas med viss försiktighet.

Många anger att de tror att de kommer flytta på grund av arbete eller fortsatta studier. I gymnasiet är det hela 53 % som tror de kommer flytta på grund av studier. Många anger också att de tror de kommer flytta på grund av arbete eller för att de vill ha närmare till större ort eller stad.

**H4c. Av vilken anledning tror du att du kommer flytta från kommunen?
Besvarades endast av de som tror de kommer flytta**

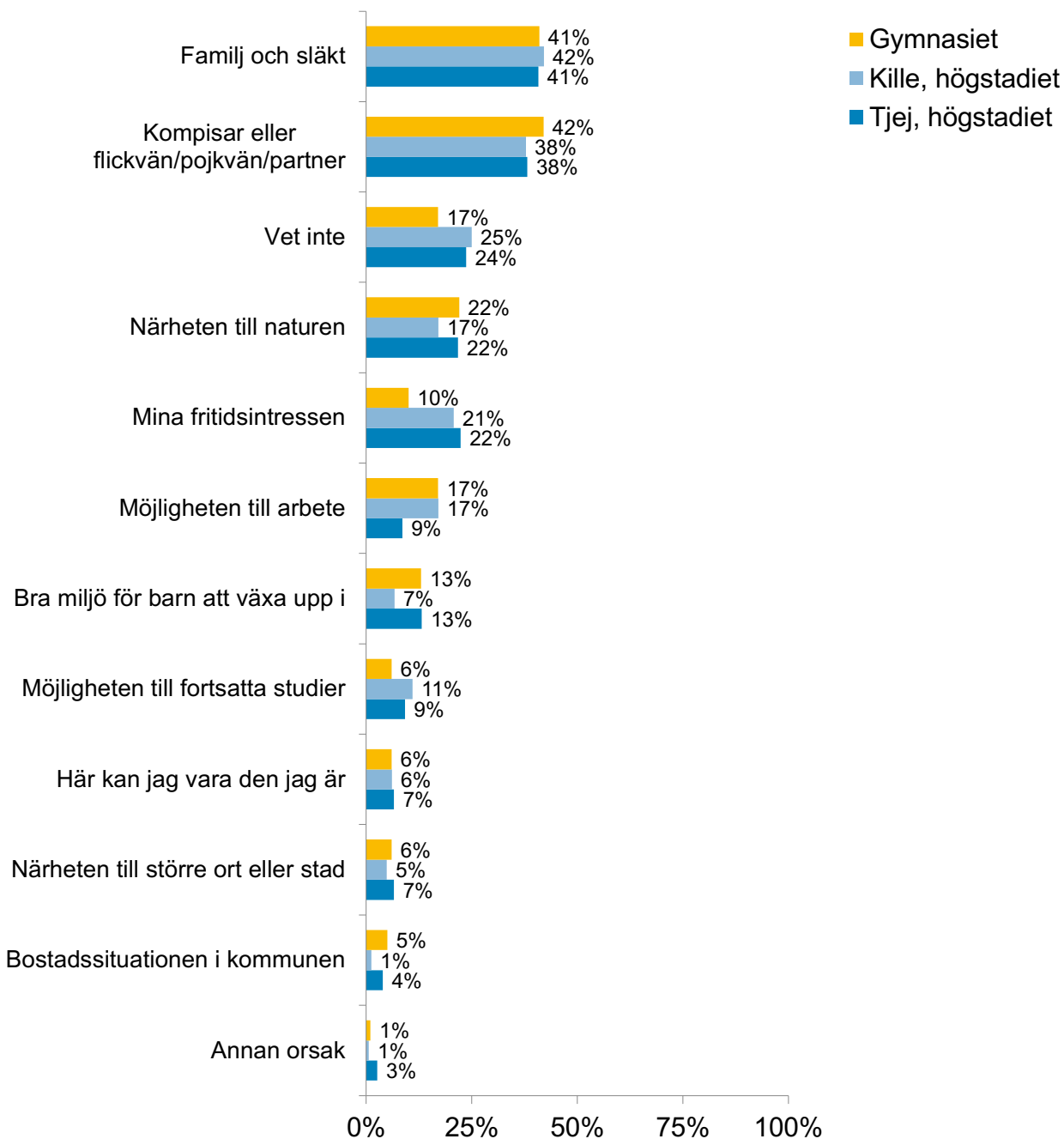

Det bästa med kommunen

I Lupp-enkäten ställdes en fråga om vad som är det bästa med att bo i Hylte. Då få gymnasieungdomar besvarat de olika svarsalternativen redovisas inte resultatet per kön. Resultatet för gymnasiet kan tolkas med viss försiktighet.

Familj och släkt samt kompisar och partner är det som störst andel anger.

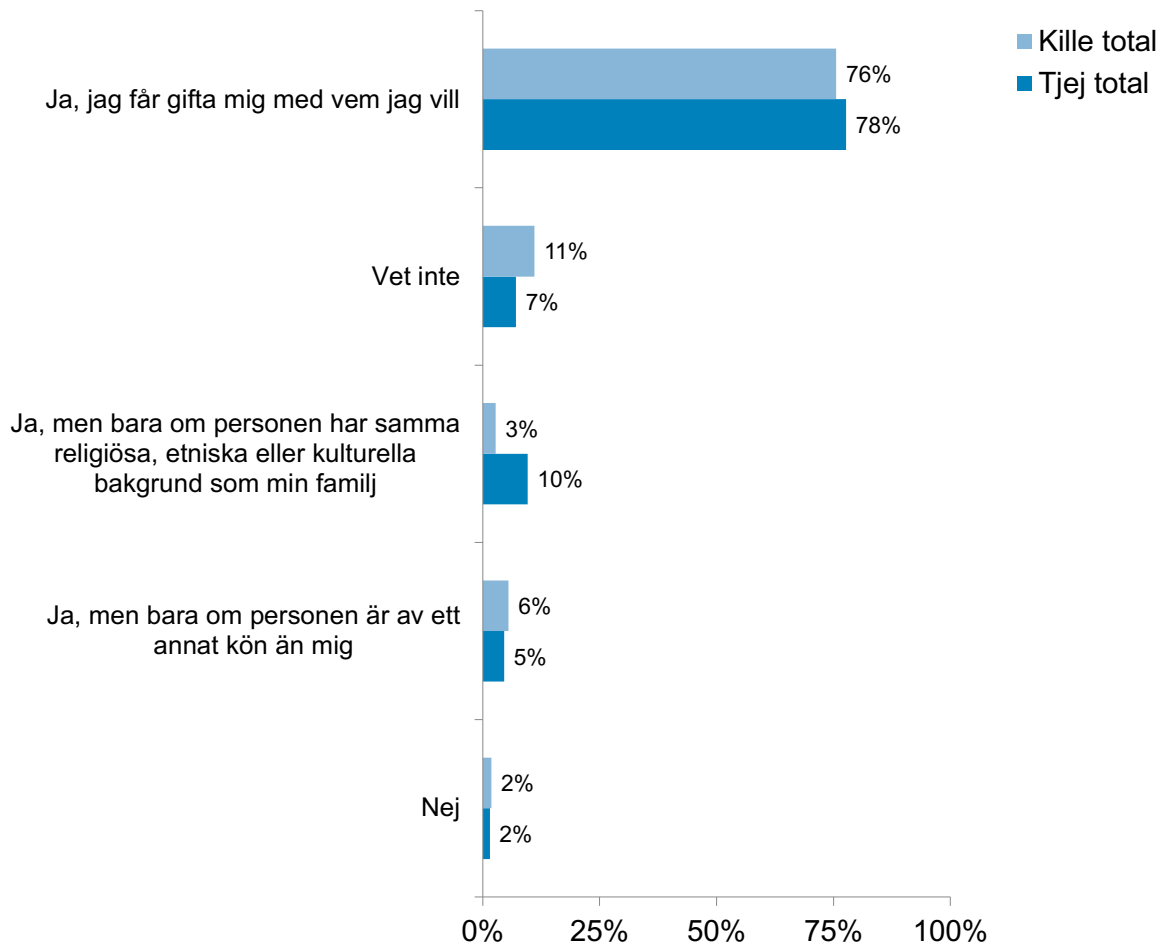
H5. När du tänker på hur det är att bo i din kommun, markera det eller de alternativ som du tycker är det bästa med att bo i din kommun?

Att gifta sig med vem man vill

I enkäten ställdes även en fråga om huruvida ungdomarna får gifta sig med vilka de vill. 78 % av tjejerna svarar att de får det, medan motsvarande andel hos killarna är 76 %, se diagram H6 nedan. Fler tjejer än killar svarar "Ja, men bara om personen har samma religiösa, etniska eller kulturella bakgrund som min familj".

H6. Får du gifta dig med vem du vill?

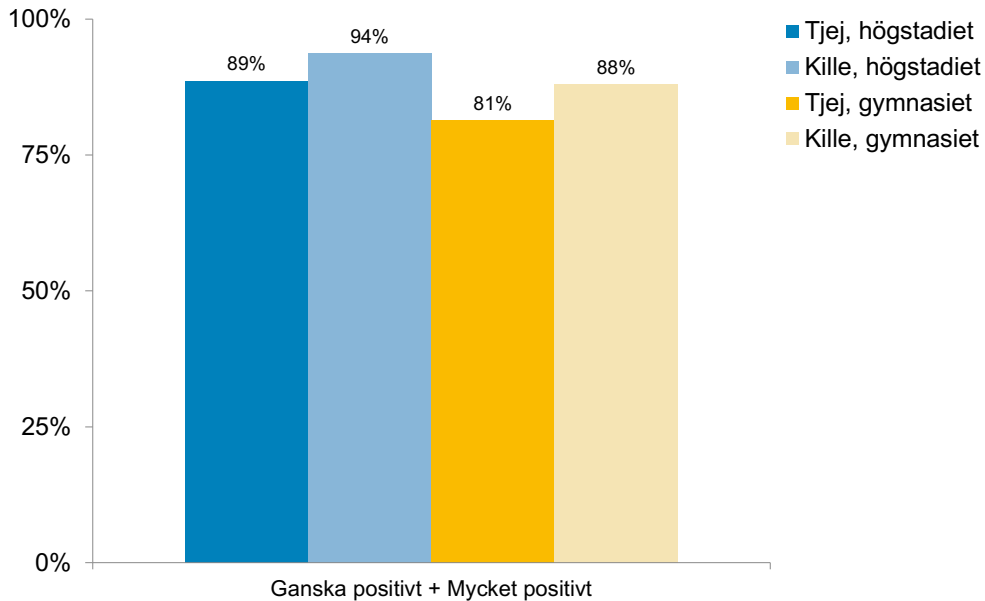

Framtid

Som framgår i diagram H7 svarar en stor andel, 91 % av högstadieungdomarna och 84 % av gymnasieungdomarna, att de ser mycket eller ganska positivt på framtiden. Resultatet för högstadieungdomar ligger på en liknande nivå som rikssnittet, medan gymnasieungdomar är på en lägre nivå än snittet: se tabell H7a. Över tid har skillnaden mellan könen ökat något - högstadietjejer ser i årets resultat något mindre positivt på framtiden än vad högstadiekillar-
na gör.

H7. Hur ser du på framtiden?

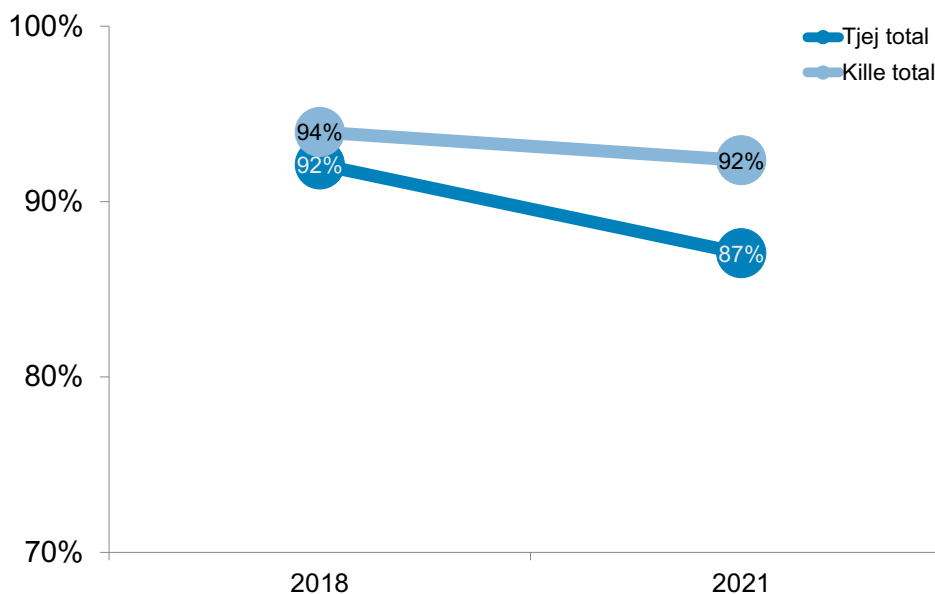
Andel som svarat ganska positivt och mycket positivt

H7a. Hur ser du på framtiden? Jämförelse med rikssnittet

	Hylte högstadiet	Riket högstadiet	Hylte gymnasiet	Riket gymnasiet
Mycket + ganska positiv	91%	90%	84%	90%

H7b. Hur ser du på framtiden? Andel mycket + ganska positivt. Jämförelse över tid

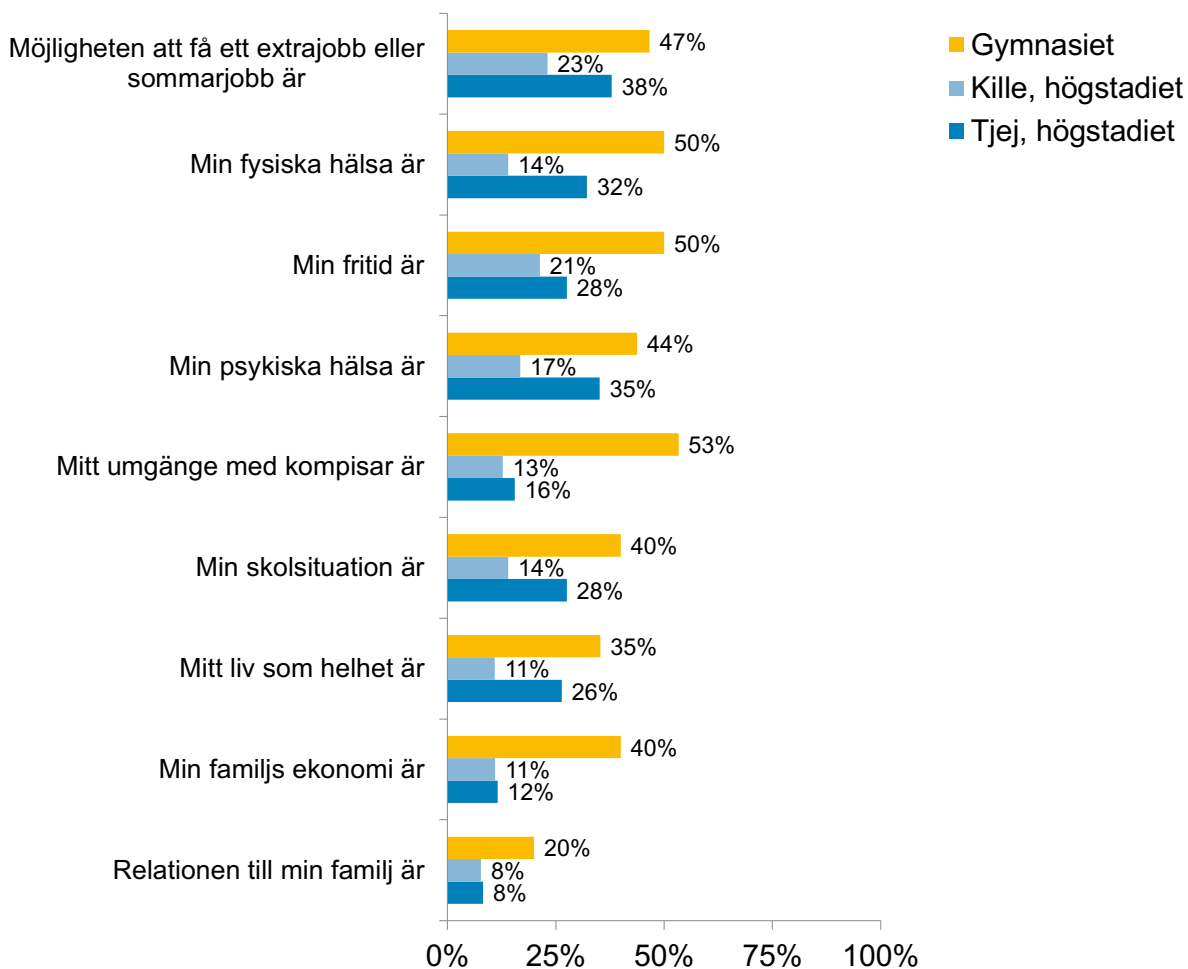
Corona-pandemin

Ungdomarna fick även svara på hur Corona-pandemin har påverkat dem. Observera att det är en liten andel gymnasieungdomar som besvarat dessa frågor, därför redovisas endast totalresultatet. Resultatet för gymnasiet bör betraktas med viss försiktighet.

Utifrån diagrammet nedan kan vi se att många unga tycker att möjligheten att få ett extrajobb eller sommarjobb har varit klart sämre under pandemin. 23-38 % av högstadieungdomarna anger att möjligheten att få ett extrajobb eller sommarjobb har varit sämre. Även gymnasieungdomar anger detta i hög grad, men även att deras fritid och umgänge med kompisar blivit sämre under pandemin.

Det framgår även att en relativt hög andel ungdomar, 14-44 %, anger att deras psykiska hälsa har försämrats på grund av pandemin. 14-50 % anger att deras fysiska hälsa försämrats.

H8. Om du tänker på hur det är nu och hur det var innan Corona-pandemin började – På vilket sätt har ditt liv förändrats på grund av Corona-pandemin? Andel som svarat "Lite sämre" eller "Mycket sämre".

H9. Vill du tillägga något om hur Corona-pandemin har påverkat dig?

”Distansundervisningen var jätte dålig för mig”

– Kille, högstadiet

”Jag har blivit mer mig själv, jag känner att den gladare jag har kommit tillbaka lite, jag har blivit mer säker i mig själv och att jag har fler vänner”

–Tjej, högstadiet

”Det var kaos, som att man kunde inte ta luft eller träffa mina vänner”

– Kille, högstadiet

”Den har påverkat mig mycket på negativt sätt, jag kan inte göra allt jag vill på grund av corona”

–Tjej, högstadiet

”Jag mådde dåligt psykiskt för att jag inte kan göra något, man blev mer stillasittande och tänkte mer om dagarna”

– Tjej, högstadiet

Referenslista

- Amnå Erik, Ekström Mats & Stattin Håkan 2016: Ungdomars politiska utveckling
- Bris 2020: ”Hållbara liv: Om barnets rättigheter, barns uppväxtvillkor och samhällets ansvar”
- Brottsförebyggande rådet 2009: Grövre våld i skolan
- Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning: Skolelevers drogvanor 2018
- Folkhälsomyndigheten 2018: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017-2018
- Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?
- Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet
- Länsstyrelsen Västerbotten 2015: Idrott och normer
- Mentor & Ungdomar.se 2016: Unga röster 2016. Tema: integration
- Mind 2018: En rapport om ungas psykiska hälsa
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2007: Fokus 07: En analys av ungas hälsa och ut-satthet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2010: Fokus 10: Om ungas inflytande
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2013: Fokus 13: Unga och jämställdhet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2014: Fokus 14 - Om ungas fritid och organisering
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2019: Fokus 19: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor: Ung idag 2020: Ungas rätt till en meningsfull fritid
- Mörk, Sjögren & Svaleryd 2014: Hellre rik och frisk – om familjebakgrund och barns hälsa
- Regeringens proposition 2013/14:191. Med fokus på unga - en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande
- Rädda Barnen 2008: Vems röst väger mest? Barn och vuxna om elevinflytande i skolan
- SCB 2020: Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige
- Skolinspektionen 2010: Framgång i undervisningen
- Skolverket 2009: Grövre våld i skolan
- Skolverket 2011: Utvärdering av metoder mot mobbning
- SOU 2009:64 Flickor och pojkar i skolan - hur jämställt är det?
- SOU 2016:5 ”Låt fler forma framtiden” del A
- SOU 2016:55 Det handlar om en jämlik hälsa
- Sveriges Kommuner och Landsting 2014: Ungas inflytande och delaktighet
- Sveriges Kommuner och Landsting 2015 Utbildning - Nyckeln till arbete
- Sveriges Kommuner och Landsting 2018: Maskulinitet och jämställd skola: Arbete för ökad trygghet och bättre studieresultat.
- Sveriges Ungdomsråd 2012, Medborgarprojektet: Ni kan bättre

